1886 HUSZADIK ÉVFOLYAM. 236. SZÁM. BUDAPEST, CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 26

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . . 5 frt.
Egy fél évre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Francziaországba, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög, Spanyolországokba, Svájcz-, Romania és Szerbiaba, valamint annak országokba, melyek a posta-szerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Móritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I., Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein es Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Daube G. L. es Társa, I., Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. es Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Az ellenforradalom.

Az ellenforradalom egyre nagyobb mérveket ölt Bulgáriában, sőt ugy látszik egészen ura lett a helyzetnek. Sándor fejedelem hivei felülkerekedtek, maga Szófia is meghódolt nekik, s a két zászlóalj, mely az aljas áruláshoz fedezetet nyujtott, szinte letette a fegyvert.

A mily undorkeltő volt a végbement esemény, s gyülöletesek az emberek, a kik azt orosz pénz által megvesztegetve elkövették, oly jól esik most látnunk, hogy az általuk felkeltett rémület még se tudta megzsibbasztani az egész bolgár nemzetet, s hogy a nagy rész nem felejtette el egykönnyen azt a hálát, melylyel fejedelmüknek, hadban-békében jó barátjuknak, valamennyien tartoznak.

Az összeesküvők perfidiája odáig ment, hogy Sándor fejedelem legbizalmasabb embereinek nevét is odairták a proklamációkra, s mialatt fogva voltak, az ujon alakult kormány tagjai gyanánt hirdették őket, hogy igy az legyen a hit, a fejedelem minden hive átpártolt a forradalomhoz, s ne próbáljanak ellentállást a csapatok. A czár valóban szerencsét kivánhat magának e legujabb politikai szövetségeseihez.

A forradalom azonban nem fogja oly könnyedén czéljait érni, mint azt az első pillanatban gondolni lehetett. Valószinü, hogy Sándor czár, ha élve juthat el csapatjainak élére, hamar helyre fogja állitani a rendet az egész országban. Csak épen az a kérdés, hogy mi van ő vele? Személyére vonatkozólag estig nem volt megbizható hir. Fejedelmi hajóját ott látták a Dunán lefelé evezni, Gyurgyevónál, Kalafatnál s Reniben tette partra a fejedelmet, hol orosz államfogságba jutott. Ha e hir igaznak bizonyulna, az kétségtelenné tenné, hogy az orosz kormány a legapróbb részletekig egyetértett az összeesküvőkkel, különben nem mentek volna azok a fogoly királylyal egy piczi orosz falucskába, hol semmiféle hatóság sem székel, és nem találtak volna ott olyanokra, a kik egy idegen állam fejedelmét fogoly gyanánt átvenni készek voltak. De amugy is nagyon hihetetlenül hangzik ez az egész dolog. Sándor fejedelem semmi tekintetben sem orosz alattvaló, habár első ágon unokatestvére a czárnak. Bulgáriához közjogilag semmi köze sincs Oroszországnak. Orosz hatóságnak vagy katonai parancsnokságnak egy bolgár alattvaló személyéhez sincs köze, annál kevésbbé a fejedelemhez. Ha lemondott volna is valóban a fejedelmi hatalomról, akkor is német alattvaló s a német gárdaezrednek hadnagya. Mint ilyen, Németország fenhatósága alá tartozik, s alig hihető, hogy Németország tétlenül nézhetné el, ha Battenberg Sándor herczeg orosz fogságba vettetik.

A fejlemények a legközelebbi időben pedig épen attól vannak függővé téve, hogy mi van Sándor fejedelemmel. Ha csakugyan ezzel a hajóval vitetett el az országból s ha sikerül neki visszamennie Bulgáriába az első garnizonig, akkor ügye nyerve lehet s nyerve lesz még akkor is, ha a lemondó iratot kényszerüségből aláirta. Népe, mely fegyvert fogott érdekében akkor, midőn ő nem is volt jelen, meg fogja védelmezni, ha köztük terem.

Nagyobb a baj, ha Sándor fejedelem oly módon lenne eltéve láb alól, hogy katonái nem láthatják meg szinét sem. Ez esetben ki fog törni a polgárháboru s előre láthatólag nagyobbak lesznek a zavarok, semmint nyugodtan nézhetnék el azokat Európa hatalmai. Beavatkozásra lesz szükség s itt lesz a maga készségével Oroszország, hajlandó a békét helyreállitani. A többi hatalmak késedelmeskednek csak egy fillért is áldozni, csak egy katonát is koczkáztatni azért, hogy az európai sulyegyen biztositassék. Oroszország mindig mert ilyes esetekben és mindig nyert. Merni fog bizonyosan ez alkalommal is. De ez esetben Bulgária orosz katonaság által lesz meghóditva, s a moszkovita politika teljesen urrá lesz a Balkán fölött.

Valjon nem-e bent van Oroszországnak keze abban is, hogy ez a polgárháboru kitörjön s nem-e szándékosan lett ez az egész mozgalom ugy intézve, hogy ennek be kellett következnie? A ki ismeri az orosz diplomaták lelkiismeretlenségét és ravaszságát, az előtt ez is a valószinüségnek látszatában tünik fel.

És ez esetre a kudarcz, mely Ausztria-Magyarországot éri, csak annál teljesebb. Oroszország nem csak lábait veti meg az Aldunánál, hanem feltétlen domináló helyzetet foglal el ott. A gyürüt, melylyel a szlávok háromnegyedrészben körülveszik a birodalmat, még összébb huzza, sőt voltaképen egészen berekeszti. A déli és északi szlávok érintkezése folytonossá válik, az adriai partvidéktől Bosznián, Szerbián, Bulgárián át egész Bukovináig s Galiczián és Csehországon át egész a krajnai szlovénekig.

Azt az időt, mely alatt a három császárok szövetsége abban a hitben ringatta Európát, hogy a békét állandóvá teszi: Oroszország felhasználta a maga hasznára s kivonta ezen szövetség praktikus következményeit.

S Ausztria diplomatái még ma sem akarják látni egész nagyságában ezt az örvényt, a mikor már végelnyeléssel fenyeget.

Budapest, augusztus 25.

Milyen irigylendő mesterség az officziózus hirlapirás! A Nemzet ma csodálkozással veszi észre, hogy az egész világ a szófiai forradalomban és Sándor tejedelem letételében az orosz politika győzelmét és a panszlávizmus előrenyomulását látja. Hamarosan vállalkozik is rá, hogy az egész világ hibás nézetét megczáfolja. És mi nem sikerül egy officziózus tollnak! A Nemzet bebizonyitja, hogy Oroszországnak minden győzelme csak Oroszország kárára válik, növekedő hatalma majdan «a dolgok természetes fejlődésében» csak erősebbé teheti az elnyomott népek szabadságvágyát.

Nemde, hatalmas derült világnézlet magas bölcsészi megitélése a politika mindennapi eseményeinek! Mily természetesigazság erejével hat azután lelkünkre, mikor a Nemzet ugy magyarázza meg monarchiánk politikáját, hogy minekünk nem szabad akadályoznunk Oroszország befolyásának terjeszkedését, mert épen ellenállásunk által csak erősitenők az orosz hatalmat. Igy van ez egész komolyan mondva a Nemzetben, Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állásának nagyobb dicsőségére! De nem magyarázná meg a Nemzet, miért hirdeti éveken át fáradhatlan következetességgel a bosnyák okkupácziónak megváltó jelentőségét, melylyel szerinte erős állást foglaltunk az orosz befolyásnak és a pánszláv propagandának megtörésére a Balkánfélszigen. A Nemzet politikai bölcseségéből épen az folynék, hogy minden ellenállás nélkül engedjük az orosz hatalmat Galicziában vagy Horvátországban letelepedni, sőt Prágáig és Budapestig is eljutni, majd a «dolgok természetes fejlődésében» a népek feltámadó szabadságérzete annál biztosabban fogja ezt a hatalmat megdönteni. Bizony kiváncsiak vagyunk rá, a szolgák tesznek-e rosszabb szolgálatot vagy uraik, és a hivatalos politika olyan-e, a minőnek az officziózusok világitása feltünteti. Mert a Ballplatz politikája ugyis, amugy is elég hülyének tünik fel ugyan, de az officziózusok kötelessége épen az volna, hogy ezt a szánalmas ügyefogyottságot a logika erős furfangjaival eltakarják. Mentül rosszabb az ügy, annál jobbnak kell lennie a védelemnek.

FORRADALOM BULGÁRIÁBAN.

A legujabb hirek szerint *Sándor fejedelem már sürgönyözött atyjának, tehát szabad lábon van.* Azt is jelentik, hogy az oroszbarát *idiglenes kormány megbukott*, hogy *Stoilov, Gesov* és *Panov*, a fejedelem hivei, megalakitották az uj kormányt, az egész hadsereg a fejedelem mellett nyilatkozott és a szabadlábon levő fejedelemért küldöttségek mentek, melyek visszahivják őt az országba.

Mindezen hirek valószinüsége mellett tanuskodik az, hogy a távirdai összeköttetés Szófiával helyre van állitva.

Örömmel és lelkesedéssel fogják e hireket fogadni mindenfelé a bolgár nemzet igaz barátai, azok, kik nem a ködös «szláv idea» diadalát, de a keleti népek függetlenségét, nemzeti önállóságát, anyagi és szellemi felvirágzását óhajtják.

*

Ma már teljesen világos, hogy a bolgár ideiglenes kormány nem hiába zárta el oly hermeticze az ország határait. Félrevezette a bolgár népet s az egész európai közvéleményt, midőn ugy tüntette fel magát, mint az összes bolgár pártot képviselő bizottságot. Már az első hivatalos sürgöny, melyet szétküldött, s a mely ma már szószerinti szövegében van előttünk, hamisitás volt.

Ez a sürgöny azt mondja, hogy «*Battenberg* fejedelem megfosztatott trónjától» és felszólitja az összes prefektusokat, «közöljék e hirt a lakossággal, és rendezzenek népgyüléseket, melyek e tényt helybenhagyják.» Ezt a sürgönyt Karavelov aláirással bocsátották szét, noha ma már bizonyosnak látszik, hogy Karavelov nem vett részt az államcsinyben.

Ujabb csalárdságot képezett az ideiglenes kormány névsora is, a melybe bevették *Stambulovot*, ki Tirnovoban volt s azóta ott ellenkormányt szervezett, *Radoslavov* volt igazságügyi minisztert is, ki az egy héttel ezelőtt megindult Narodni Vjestnikben ünnepélyesen kifejezte a fejedelem iránti loyalitását, s a ki az államcsiny perczében Várnában időzött, *Stoilovot*, a ki a fejedelemhez egész Bulgáriában leghivebben ragaszkodott, *Ikonomovot*, a ki Sumlában volt, *Vücsovot*, a ki pedig a magyar fővárosban tartózkodott és oly személyekkel érintkezett, a kiket orosz barátsággal ma nem igen lehet gyanusitani, *Magyarovot*, a ki Filippopoliszban időzött.

Legközelebb volt még Szófiához *Nikiforov* hadügyminiszter, a kiről a Trnovskaja Konstituczia tegnap érkezett száma jelentette, hogy állásáról lemondott; de az is Iearban (7 kilométernyire Szófiától) tüdővészben feküdt.

Hogy mi volt e csalárdság czélja, felesleges volna magyarázni; de illusztrálja annak tendenczióját az első hozzánk érkezett orosz lap, melyben az eseményről vezérczikket olvasunk.

A varsói kormányzó hivatalos orosz lapja az, mely hétfőn reggel megjelent számában, tehát az első táviratok alapján, mindenekelőtt azt hangsulyozza, és ezt a czikk folyamán ismételten kiemeli, hogy az államcsiny «az összes bolgár nép müve.»

Az emlitett lap ezután siet azt is hangsulyozni, hogy az államcsinyt nem Oroszország csinálta.

Nem fogunk arra hivatkozni, hogy Európa minden lapja ellenkező nézetet vall. Igy a Temps, mely hónapok óta határozottan oroszbarát szellemben ir, kijelenti, hogy «ez Oroszország müve, mert a pétervári kabinet kénytelen volt Sándor czárt letenni, a miért az nem akart Sándor czár vazallusa lenni.» E lap szerint naivság volna azt hinni, hogy Oroszország keze nem müködött itt közre.

Egyébiránt bizonyitja ezt a bukaresti félhivatalos *Telegraful* ma érkezett száma, mely jelenti, hogy Stambulov és Karavelov két héttel ezelőtt ujabb békülési kisérletet tettek a czár szófiai képviselőjének és ekkor Bogdanov ur azt kivánta tőlük, hogy 1. az orosz tisztek visszahivassanak, 2. a bolgár kabinetben a belügyi és hadügyi miniszterek oroszok lesznek, 3. Sándor fejedelem letétessék a trónról és helyébe oly egyéniség jöjjön, a kit ép ugy, mint a szóban levő két minisztert, Oroszország jelölne meg.

Ezeket a föltételeket Karavelov, ugy látszik, nem fogadta el és igy Oroszország erélyes cselekvésre határozta el magát. Igen könnyen érthető, hogy akadtak a bolgár politikusok közt olyanok, a kik hajlandók voltak megadni emez engedményeket, hogy tárczához jussanak.

Ez tehát az «oroszbarát» politika, melyet a bolgár néptől követelnek! Nem az oroszszal való szövetkezés, az orosz érdekek előmozditása az, mit Oroszország kiván. Ennyivel nem éri be. Az összes közigazgatás és a bolgár hadsereg kiszolgáltatása az, a mit megkövetel. Szóval Bulgária ismét orosz tartománynyá válnék, melynek nemcsak a külpolitikáját és hadügyeit, de még közigazgatását is a szentpéterváli kabinet vezeti.

Ez leplezett okkupáczió volna és ezt a czélt nyiltan hirdeti az orosz sajtó.

A gondolat nem uj és elég gyakran hangoztatták, hogy Oroszország jogos vagy jogosulatlan igényeivel számolnunk kell, sőt inkább meg kell tennünk bizonyos engedményeket, bár nehezünkre esnek is, semhogy egy nagy háborut koczkáztassunk.

Két évvel ezelőtt egy Szt-Pétervártt müködő osztrák-magyar diplomata e sorok irója előtt kijelenté, hogy viszonyunk Oroszországgal nem a legszivélyesebb ugyan, de normális. És ha Oroszország Bulgáriában nagyon is fesztelenül viseli magát, so muss mann ihnen durch die Finger sehen.

Ismételten volt szó arról, hogy Oroszországnak van bizonyos joga Bulgáriához, viszont Ausztria-Magyarország a Balkán-félsziget nyugati részét vonhatja hatalmi sphaerájába.

Ugy látszik, hogy kormányunk inkább belenyugszik ebbe az osztozkodásba, semhogy megkoczkáztassa a háborut Oroszország ellen.

Nem akarunk most e felett véleményt mondani, csak azt akarjuk konstatálni, hogy a szláv világban a szombati államcsinyt mikép értelmezték.

A *Varsavski Dnevnik* két dolgot hangsulyoz; az első az, hogy a bolgár népnek, mely tizenegy hónap óta kétszer csinált forradalmat, nem való a legjobb alkotmány sem és hogy «*Bulgárország még nem állam*, csak ország, melyben oly nemzet lakik, melyet Oroszország szabaditott fel és a melynek jóllétéről Oroszországnak kell gondoskodnia.»

A másik dolog, a mit az orosz hivatalos lap hangsulyoz, az, hogy «a ki Oroszországot megbántotta, még mindig meglakolt.»

És a bolgár államcsiny épen azért vonhat maga után veszélyes következményeket, mert az orosz lapnak ezen intését nemcsak Bulgáriában, de másutt is komolyan fogják venni.

Előttünk van pl. a szerb radikális párt közlönyének, az Odjek-nek czikke, melynek már a czime is igen jellemzi a szófiai események által keltett benyomást.

A szerb lap azt fejtegeti, hogy Oroszország kilépett a hármas szövetségből és igy már nem osztozkodásról van szó; ma már ugy áll a kérdés Ausztria-Magyarország és Oroszország közt, hogy melyikük fogja a másikat a Balkán-félszigetről teljesen kiszoritani; a Balkán népeknek választaniok kell, hogy az orosz vagy az osztrák-magyar táborban fognak-e harczolni. Görögország és Montenegro már választottak és már csakis Szerbia áll Ausztria-Magyarország oldala mellett.

Az *Odjek* természetesen oda nyilatkozik, hogy Szerbiának orosz részre kell állnia, mert a kilátásba

---

Sándor fejedelem.

(A kancsukauralom Bulgáriában. — Bolgárok és oroszok. Sándor fejedelem népszerüsége. — A fejedelem a budapesti kiállitásról. — Magyarország és Sándor fejedelem politikája.)

Irta: *Strausz Adolf.*

Ma van épen két esztendeje, hogy Sándor fejedelemnél voltam a budapesti kiállitás alkalmából.

Két év előtt a Karavelov-kormány Bulgáriában még egészen uj volt. Akkor szünt meg az orosz uralom. A fejedelem környezetéből a miniszteriumból, kivéve a hadügyeket, eltávolitottak mindenkit, a ki ott magasabb állást foglalt el. A helyzet Bulgáriában akkor teljesen megváltozott. Óriási erőfeszitéssel és szivós kitartással tudták csak megtörni az orosz hatalmát. A válság már-már oly fokra hágott, hogy a mostani katasztrófát már akkor is minden pillanatban lehetett várni. Polgárháboru volt a küszöbön, melyet a pánszláv eszme leghatalmasabb harczosa Bulgáriában *Hitrovo* szitott. De végre megsokallották a szegény bolgárok «szabaditóik» zsarnokoskodásait. Szabadulni kivánták tőlük. Titkon gyüléseket tartottak, mert nyilvánosan az ország sorsáról beszélni Bulgáriában tiltva volt. Az alkotmánynak erőszakos fölfüggesztése még csak fokozta az elkeseredést, az izgatottságot. A tábornokok, különösen *Kaulbars* és *Ehrenroth* minden oly tisztviselőt rögtön föllüggesztett és azonfelül el is zárt, a ki nekik vak eszköze lenni vonakodott.

A nép annyira elkeseredett és annyira elhagyottan érezte magát, hogy már megszokott vezéreik nélkül több mint száz meetinget tartottak meg mindenfelől és hangosan kivánták a rémuralom megszüntetését és az alkotmány helyreállitását. A fejedelem kénytelen volt az oroszok müködését helybenhagyni, a kiket azután *Kleemann*, a tirnovói püspök is csatlakozott, mely minden áron az alkotmány helyreállitását követelte. El voltak tökélve a fejedelmet esetleg trónvesztettnek nyilvánitani, ha kérésükre nem hajlik.

Több mint 20 küldöttség sietett Szófiába arra kérni a fejedelmet, hogy tartsa meg esküjét és kormányozza Bulgáriát alkotmányosan. De a küldöttségek nem kerülhettek a fejedelem elé, sőt inkább a legtöbb küldöttség tagjait azonnal börtönbe hurczolták és ott iszonyuan megkinozták. Különösen a lompalankai és vraczaiakat érte a legkeservesebb sors.

Egy lompalankai fogoly, ki egy kerület nacsalnikja volt és a kit fogságában egy magyar ember meglátogatott, igy adta elő helyzetét: Már egy hónapja, hogy elzárlak bennünket, Bulgária szabad polgárait. Mint hallom, küldöttségünk egy részét Tirnovóba, a másik részét Sumlába szállitották lánczokban. Hallottam, hogy öreg szülőim itt voltak, esedeztek, hogy bocsássák őket hozzám, de minden kérelmük hiába volt. Szegény anyám elájult; a muszka biztos, a helyett, hogy megszánta volna, kilökte az utczára. Engem az előirt törvényes módon még nem hallgattak ki. E helyett azonban lejött börtönömbe minden este a muszka biztos kancsukával és kezdett vallatni, hogy mit akartunk mi a fejedelemnél? A hányszor kérdezte, mindannyiszor férfias őszinteséggel kijelentettem, hogy alkotmányunk visszaállitását akartuk a fejedelemtől kérni. Valahányszor ezt feleltem, — nem tekintve azt, hogy a müvelt osztályhoz tartozom — végig huzott rajtam hármat-négyet a kancsukával, leköpött és száraz kenyéren és poshadt vizen hagyott sinlődni továbbra is börtönömben. A török sohasem bánt velünk ily kegyetlenül; ki a lázadásnál in flagranti került a kezébe, azt felakasztatta, de tömegesen sohasem bántalmazott bennünket. Az oroszok csak azt várják, hogy a bolgárok tömegesen rohanjanak meg valamely állami épületet, és ráfoghassák a bolgár népre a forradalmi törekvéseket, melyek az ellenük elkövetett kegyetlenségeket igazolhatnák. A bolgár nemzet fel fog kelni, fegyvert fog ragadni, Bulgária függetlenségéért, fegyvert fog ragadni, hogy az oroszoktól megszabaduljon. Tökéletesen hiszem, hogy mi elég erősek leszünk arra, hogy a bulgáriai Oroszországot megtámadhassuk és legyőzzük. *A hadsereg, igaz, az orosz kezében van, de csak látszólag. A hadsereg zöme a mi részünkön lesz. A bolgár közkatona nem szereti az orosz tisztet — szive mélyéből gyülöli, de sőt utálja.*

Kézről-kézre járt akkor egy iv a bolgárok között, melynek tartalma a következő volt:

Bolgárok! Első Sándor fejedelem, ki alkotmányunk megtartására esküdött, megszegte esküjét; megfosztott bennünket alkotmányunktól. Követeljük tehát, hogy vagy adja vissza alkotmányunkat és bocsássa szabadon az elzárt hazafiakat, kik Bulgária szabadságáért küzdöttek, vagy pedig szálljon le örökre a bolgár trónról és adjon helyet olyan férfiunak, ki meg fogja tartani esküjét, adott szavát.

A legveszedelmesebb forradalom, belháboru állott küszöbön, melyben a nép harczolt volna a hadsereggel, s melynek minden körülmények között meg lett volna az az eredménye, hogy Sándor fejedelem elveszti trónját, talán életét is, de azután Bulgáriában nem pusztán orosz befolyás alatt állott volna a kormány, hanem ott tényleg maga az orosz uralkodik vala, orosz törvények szerint, végleg megsemmisitvén alkotmányukat, melyért az elkeseredett nagy harcz folyt.

A fejedelem, látva a végtelen bonyodalmakat, melyek uralmát nemcsak megnehezitették, de hovatovább lehetetlenné tették volna, eltökélte magát arra, hogy a bolgár népnek elégtételt ad, helyreállitván ujból az alkotmányt, melyet Sistovóban felfüggesztettek.

Ettől a pillanattól kezdve uj aera kezdődött. A nagy izgatottság a nép közt nyugodtabb felfogásnak adott helyet; a kormány, melynek élén Karavelov állott, ugy külpolitikai, mint közigazgatási és gazdasági tekintetben kedvező irányt követett. A fejedelem maga rendkivüli érdeklődést tanusitott a közügyek iránt, országát beutazta, népének hajlamait, szokásait tanulmányozta és segiteni igyekezett ahol és ahogy lehetett.

Mikor Bulgáriába értem, a Czankov-féle orosz párt teljesen tehetetlen volt, a fejedelemre orosz részről nem gyakorolhattak befolyást, mert közvetlen környezetét németek vagy bolgárok képezték.

Akkor élte Sándor fejedelem uralkodásának legboldogabb, legnyugodtabb napjait. A merre járt-kelt, a nép diadal-iveket emelt, zöld gallyakkal diszitette házait és üdvözlő feliratokat helyeztek minden fölé.

Sándor fejedelem értette a módját, hogyan kell népszerüségre szert tenni. Soha ember Bulgáriában nagyobb szeretetben és tiszteletben nem részesült, mint ő.

Nem csoda! Az a nép, mely mint emlitettük, ha küldöttségileg akart járulni a fejedelem trónja elé, börtönbe hurczoltatott — az most legkisebb buját, baját nehézség nélkül személyesen közölhette bármikor fejedelmével.

A budapesti kiállitás alkalmával egy külön pavillonban óhajtotta kormányunk bemutatni a bolgár, szerb és román ipart.

Mig a Romániában járt kiküldöttek a legridegebb fogadtatásra találtak, addig én, ki a bolgár kormányhoz küldettem ugyanabban az ügyben, nemcsak a nép és a kormány, de a fejedelem részéről is a legmelegebben és legszivélyesebben fogadtattam.

Rendkivüli módon tetszett a fejedelemnek az eszme és mindjárt az első audienczia alkalmával *több órán keresztül* tárgyalta ez ügyet.

E beszélgetés alatt láthattam, hogy a fejedelem mily élénk érzékkel bir országa anyagi érdekei iránt és mily behatóan tanulmányozta volt a gazdasági gyarapodás előfeltételeit; alaposan ismerte országának természeti kincseit, népének ipari képességeit, jó tulajdonságait a kereskedésben. Igen élénk rokonszenvvel szólt kézmüveseiről, és büszkén mutogatta dolgozó-szobáját, melynek összes butorait, szép faragványait ügyes bolgár iparosok és kivált czinczárok állitották elő.

Ezek után természetes, hogy a keleti pavillon eszméje tetszett neki; helyeselte a törekvést, hogy a bolgár nyerstermékek és a bolgár ipari készitmények a budapesti kiállitáson is bemutattassanak; ama reményének adott kifejezést, hogy ha a bolgárok és magyarok közt élénkebb cserevizony fog fejlődni, akkor a bolgár nemzeti ipar érezhető lendületet fog venni. Beszélt ama gyárakról és nagyobb ipartelepekről, a hol a nyugoti kulturának befolyását már észre lehet venni.

Sándor fejedelem minden tekintben azt bizonyitotta beszédével, hogy népét alaposan ismeri, de rendkivül jellemző az a mondása, ugy szólván kérelme, hogy ha már szándékomban van beutazni országát, minél többet beszéljek a népnek iparról és kereskedelemről, munkáról és jóllétről, mert szeretné, hogy *a népe többet munkálkodjék és kevesebbet politizáljon.*

Valahányszor Bulgáriából meglepő fordulatok, váratlan események hirét veszem, mindig szinte magam előtt látom Sándor fejedelem deli alakját és szinte fülemben cseng ujból és ujból ez a mondása.

Es erre, tudjuk, az utóbbi időben igen gyakran volt alkalom.

De nemcsak a kiállitásunk érdekelte, melyet meg is látogatott két izben, hanem maga Budapest és különösen a Margit-sziget, melyet valóságos paradicsomnak nevezett, a hol szeretett volna minden évben két hónapot tölteni.

A magyarság iránti rokonszenve kiviláglik abból is, hogy egyik fiatal magyar épitészszel, kivel még porosz tiszt korában barátkozott meg, épittette szófiai palotáját. Sőt a fejedelmi palotában több magyar származásu tisztviselő is volt.

Egyébiránt egy nagy politikai elvben is találkozott a magyarsággal: abban a törekvésben, hogy a muszka terjeszkedésnek, a szlávok eloroszosodásának gátat vessen.

Fájhatott neki, hogy a filippopoliszi államcsiny után és különösen a szerb-bolgár háboru alatt a magyar sajtó és közvélemény vele szemben oly ellenséges hangulatot tanusitottak. De tudjuk, hogy ezt milyen félreértés okozta, hogy a szeptember 18-iki forradalmat nálunk, de egész Európában is eleinte az orosz kormány müvének tekintették.

Azóta a magyar közvélemény megtudta, hogy mennyire félreismerte Sándor fejedelmet, hogy mily kevéssé volt tájékozva a bolgár fejedelem intenczióiról és aspiráczióiról tekintetében.

Most már köztudomásu, hogy Sándor fejedelem helyesen fogta fel népe érdekeit és Bulgária jövőjének biztositékát az orosz gyámság alóli felszabadulásban kereste.

Oly feladatra vállalkozott, melyért — ha sikert arat vala — megérdemelte volna nem csak saját népének háláját, de a czivilizált Európa elismerését is.

Egészségügy a vasuton.

A foglalkozások tanulmánya érdekes anyagot nyujt az egészségtannak és ép oly hasznos utasitásokat ad annak, a ki a betegségek okait keresi, mint annak, a ki azokat gyógyitani akarja.

Mert most már kétségbevonhatlan az a tény, hogy az ember foglalkozása döntőleg hat egészségére, hogy e századnak óriási ipara, ujonnan fölfedezett anyagoknak gyártása, az uj közlekedési intézmények megváltoztatják a munkások egészségi viszonyait. De léteznek még olyan uj hivatások is, a melyeknek egészségügyi viszonyairól még semmit vagy csak keveset tudunk, s a melyek megérdemlik, hogy az orvos tüzetesen foglalkozzék velük.

Ez utóbbiak közt van egy, a melynek eredete alig hatvan éves, a mely azonban óriási elterjedése miatt, már eredménynyel tanulmányozható: értem a vasutaknál alkalmazásban levő, tényleges szolgálatban álló mozdonyvezetőket, fütőket, málhásokat, kalauzokat és vasuti őröket, kik munkálkodásuknál fogva speciális bántalmaknak vannak kitéve.

Hivatásomnál fogva a rendkivüli nagy anyagból egyenesen csak ama befolyás kutatását választottam ki magamnak, a melyet a vasut a vonatszemélyzetnek füleire gyakorol.

Egy vonat élén állva, oly kivételes feltételek alatt, kitéve a légváltozások különféle nemének, mindig ujabb veszélyeknek, kell, hogy ama nagy felelősséget viselő férfiakra mindaz jó vagy rosz befolyást gyakoroljon.

Két év alatt 250 vasuti forgalmi hivatalnokot vizsgáltam meg. Szándékomban a magyar államvaspálya orvosai, nevezetesen dr. Stahly Ignácz és dr. Tóthfalusy Gyula a legnagyobb előzékenységgel támogattak.

Az anyag minden irányban való rendezése, a forgalmi szolgálat tanulmányozása, számos mozdonyvezető, fütő és kalauz kikérdezése után, fogtam csak hozzá, kogy összegezzem észleleteimet.

Külföldön, kivált Franciaországban már az 50-es években foglalkoztak az orvosok azzal a befolyással, a melyet a vasut a forgalmi személyzetre gyakorol, de a fülre nem igen figyeltek, ámbár minden e tárgygyal foglalkozó orvos megengedte, hogy egy bizonyos szolgálati idő lefolyása után a személyzet hallási tehetsége többé vagy kevésbbé szenvedni szokott.

Moos heidelbergi tanár volt az első, a ki hat év előtt a majlandi fülorvosi kongresszuson a hallószerv szempontjából foglalkozott e kérdéssel és utalt azokra a veszélyekre, a melyek a vonatvezetők és fütők hallását fenyegetik. Azóta már nagy irodalma keletkezett e kérdésnek és annak fontossága megkivánja, hogy hivatott körökben nálunk is foglalkozzanak vele.

Ama 250 egyénnél, illetőleg 500 fülnél 92 bántalmat találtam, tehát 36.8%-ot, 92 kóros fül 58 esetben mutatott különféle foku hallási redukczió, mig 34 esetben még semmi vagy legalább is gyakorlatilag észrevehető hallási zavar nem mutatkozott, de a kóros tünetek minősége a közelebbi vagy későbbi jövőben fellépendő hallási rendellenességeket már előre jelezte. A bántalmak alakjai következők voltak: organizált beszürődmények 5, heges dobhártya 5, száraz dobhártyahiány 4, körülirt dobhártya atrophia egy esetben, ezen leletek lefolyt dobüri lobokat jelentenek. Idült dobürhurutok különféle formája 14, idült gennyező dobürlob (fülfolyás) 3, heveny gennyező dobürlob 1, hyperaesthesia acustica 1, tömkelegbaj 3, csont tultengés a külhalljáratban 1, dobhártya behuzódás, petyhüdt dobhártya, más különféle feszességi anomáliák 4 esetben, nagyfoku lehámlás a külhalljáratban 1, obturáló fülzsirdugasz 36 esetben; ezen rendes határozott bonczlani változásokkal járó kóralakokon kivül még számos esetekben találtam vérbőséget a külhalljáratban, a dobhártyán és a dobürben.

Ha ezen külön nemü bántalmakat az egyszerü funkczionális tulérzékenységtől kezdve egész a sklerotikus formáju dobür és tömkeleg bántalomig közelebbről megnézzük és a vizsgálati eredményt a kórtörténettel és a szolgálati idővel összehasonlitjuk, nagyon érdekes és a vasuton utazó közönség biztonságára nézve rendkivüli fontos következményekhez jutunk. Mielőtt ezeket levonnám, kettőt kell konstatálni: először, vajjon szerepel-e a kifogástalan hallás a vasutak forgalmi szolgálatánál és másodszor, exponálva van-e a fül már a hivatásnál fogva *inkább* mint más szerv.

Tudva lévő dolog, hogy ez idő szerint a vasutaknál kétféle jelzési mód van általános használatban; kezdetben azonban csak az optikai jelek gyakoroltattak. Bár milyen fontos szerv a vasutaknál a szem és bár milyen kitünőek is ama szolgálatok, melyeket

helyezett háboru folytán még akkor is veszitene, ha monarchiánk győzne.

A czikk sorai közt pedig az is el van mondva, hogy Milán király is ugy járhatna, mint Sándor fejedelem.

A czikk mindenesetre figyelmet érdemel, mert mutatja, hogy Oroszország sikerei milyen visszahatást keltenek a Balkán-félszigeten, és hogy monarchiánk hü barátjának elejtése milyen mértékben ássa alá a monarchia tekintélyét, mennyire csorbitja befolyásunkat és mennyire bátoritja fel a pán-orosz velleitásokat.

Nem felesleges dolog ezt a czikket regisztrálni, habár az egész pánszláv sajtó okoskodása ma még egy igen jelentékeny hibában szenved, a mennyiben ma még csak egy szuppoziczióra van alapitva.

Ez a szuppoziczió, Oroszország diadala, még megvalósulhat, de ebben a pillanatban még korántsem befejezett tény.

A bolgár pán-orosz párt még nem győzött, sőt most igen valószinü, hogy a koczka megfordulhat.

Az az egy ma bizonyos, hogy a bolgár nép zöme nem akart visszamenni az orosz járom alá, mert tisztán látja, hogy az ő érdeke és az orosz érdek nem oly azonos, mint a hogy az orosz lapok mondják és hogy Oroszország tisztán önző czélokat követ és nem a bolgár nemzet javát igyekszik előmozditani.

***

A mai nap eseményeinek fordulatokban gazdag, változatos folyásáról az egymást hol erősitő, hol czáfoló hirek érkeztéről a következőkben számolunk be.

A *bolgár forradalom* mindinkább bonyolódik. A ma reggeli lapunkban megjelent táviratok ugy tüntetik föl a dolgot, hogy az államcsinynyel mindössze néhány orosz zsoldban álló agitátor, pap és egy-két zászlóalj értett egyet; de maga az egész hadsereg és a nép nemcsak semmit sem tudott a dologról, de sőt a legkomolyabban föl is van háborodva a történtek miatt. A mai nap folyamában érkezett táviratok meg épen azt sejtetik, hogy az ellenforradalom már-már fölülkerekedett, sőt Sándor fejedelem vissza van helyezve trónjára — persze csak elvben; mert hogy hova vitték uszó börtönében, csakugyan kiszolgáltatták-e az oroszoknak, vagy ismét visszahozták, azt e pillanatban senki sem tudná megmondani. A legkalandosabb hirekre lehetünk elkészülve s bár alig lehet bizalommal fogadni a Romániából érkező tudósitásokat, melyek ott is nyilván csak hallomáson és kombinácziókon alapulnak, annyi bizonyos, hogy épen zavarosságuknál fogva oly bonyodalmakat tárnak föl, a melyek még nyilván hosszabb ideig fogják nyugtalanságban tartani nemcsak a keletet, hanem egész Európát. Az a felfogás, melyet Berlinből iparkodtak terjeszteni, hogy a fejedelem eltávolitása a békét semmikép sem zavarja meg, mindenesetre veszedelmesen meg van már ingatva.

Először is egy tegnapi keletü *kalafáti* távirat a következőt jelenti: «Két órával ezelőtt *megbuktatták az ideiglenes kormányt, letartóztatták Klement metropolitát, Gruev őrnagyot és Czankovot s ismét hivatalba helyezték az előbbi Karavelov minisztériumot.* A katonaság, melyet a fejedelem önkéntes lemondásáról szóló hirrel és az ideiglenes kormány csalárd proklamácziójával esküre kényszeritettek, el van keseredve, miként a nép is és visszautasit minden uj kormányt, melyet nem a szobrányе választott. A fejedelemnek mindenfelől deputácziókat küldtek utána a Duna mentére; más küldöttségek pedig különféle európai városokba mennek, mint Bukarestbe, Bécsbe, Berlinbe és Drezdába, hogy ott, a hol a fejedelmet megtalálják; őt a nép és a hadsereg ragaszkodásáról biztositsák, *s visszatérésre birják.* E pillanatig nem tudni, hogy a fejedelem hol van.»

Egy másik, Bukarestből érkezett távirat pedig a következőt mondja: «*Hiteles forrásból eredő hir szerint a bolgár fejedelmet szállitó yacht parancsnoka, midőn a hajó Renibe érkezett, Szófiába táviratozott, tudatván a megérkezést és utasitásokat kérve. Erre Szófiából azt a választ kapta, hogy vigye vissza a fejedelmet.* E hirnek hitelességet ad egy viddini távirat, mely azt a hirt hozza, hogy Szófiában az ellenforradalom diadalmaskodik».

Mint az utolsó mondatból is kitünik, a hir nem alapszik kétségtelen tudomáson, s a két tudósitást egybevetve, igen könnyen meglehet, hogy az utóbbi csak nagyitása az előbbinek, a mely talán szintén csak nagyitása az előbbi hircknek. S hogy a zavar teljes legyen, ugyancsak Bukarestből mint tényt jelentik azt, hogy «*Sándor fejedelmet tegnap délután a szófiai ideiglenes kormány rendeletére Reni-Russziban kiszolgáltatták Oroszországnak.*» Nem hihetetlen ugyan, de mindenesetre különös eljárás lenne, a melybe, ha portának, mint Sándor fejedelem szüzerénjének nem is, de Németországnak, melynek a battenbergi herczeg polgára, mindenesetre beleszólása lenne. Sándor fejedelem Oroszországnak sem alattvalója, sem semmiféle államjogi viszonyban nincs vele, s az ő erőszakos internálása az orosz hatóságok részéről oly megsértése lenne a nemzetközi jognak, a melyet megtorlás, vagy legalább felszólalás nélkül hagyni alig lehetne. — Ugyancsak a legutóbb emlitett bukuresti távirat még a következőt jelenti: «Az egész bolgár hadsereg az államcsiny ellen nyilatkozott. *Azt a két zászlóaljat, melynek segélyével a fejedelmet Szófiában elfogták, fegyverletételre kényszeritették.* Tirnova, Filippopolisz és Bulgária más városai nyiltan fellázadtak az ideiglenes kormány ellen-» — Csatoljuk ehhez a következő tartalmu konstantinápolyi táviratot: «A fejedelem érdekében Kelet-Ruméliában megindult mozgalom terjedőben van. *A Kelet-Ruméliában levő haderők indulását Szófia felé már legközelebbre várják.*

A *Times* legujabb számában azt irja, hogy a bulgáriai események további fejlődése közelebb hozza a veszélyt, hogy Európa békéje megzavartatik. Ha a fejedelem letétele békés uton ment volna végbe s a bolgár nép beleegyeznék a letételbe, ugy alapos volna a remény, hogy Oroszország, Németország és Ausztria-Magyarország egyetértése hozzájárulna a béke fentartásához. Ugy látszik azonban, hogy Oroszország ugy intézte a dolgot, hogy a polgárháborut Bulgáriában elkerülhetlenné és eredménytelenné tegye, hogy ez által ürügyet kapjon a beavatkozásra. E beavatkozás nem egy európai hatalom érdekeit sértené. — A *Morning-Post* véleménye szerint a hatalmaknak nemsokára a között kell választaniok, hogy Oroszország vagy Törökország lépjen-e közbe Bulgáriában.

A szófiai forradalom insczenálása egy igen érdekes epizódot elevenit fel vagyis inkább világit meg a közelmultból. Emlékezhetni ugyanis, hogy a *Kelet-Rumélia kormányzóságára* vonatkozó tárgyalások ez év első hónapjaiban milyen nehezen folytak. Sándor fejedelem azt követelte, hogy a konvenczióban ő személyesen legyen megnevezve, mint Kelet-Rumélia kormányzója. Oroszország ellenben makacsul ragaszkodott ahhoz, hogy a konvenczió csupán «*Bulgária fejedelmét*» jelölje ki Kelet-Rumélia kormányzója gyanánt. Tudjuk, hogy Oroszország győzött és Sándor fejedelem engedni volt kénytelen. Akkor egyszerüen csak annak tulajdonitották Oroszország e magatartását, hogy a gyülölt Sándor fejedelmet nem akarta *névszerint* megtisztelni azzal, hogy kinevezéséhez hozzájáruljon; de csak most lett világossá, hogy miért ragaszkodott olyan makacsul e név kihagyáshoz. Sándor fejedelem ugyanis most, akár erőszakkal fosztották meg trónjától, akár önként irta alá a leköszönési okmányt: *abban a pillanatban megszünt Kelet-Rumélia kormányzója lenni,* a mint nem fejedelme többé Bulgáriának; mig ellenben, ha a konvenczióban névszerint lett volna kinevezve, e méltóságától semmiféle forradalom sem foszthatta volna meg. Oroszország tehát már félesztendővel ezelőtt tudta, hogy mi módon fogja Sándor herczeget egy csapásra megfosztani ugy a bolgár fejedelemségtől, mint a ruméliai kormányzóságtól. Az európai diplomácziának pedig annyira nem volt sejtelme erről, hogy Sándor fejedelem a legnagyobb presszióknak volt kitéve mindenfelől — s «a béke kedvéért» engednie kellett.

Az államcsiny egy közvetlen előzményéről egy konstantinápolyi távirat ma a következőt közli: Mint Szófiából jelentik, a bolgár kormány kebelében közvetlen a jelenlegi államcsiny előtt surlódások voltak. Ugyanis a hatalmak komoly fellépései következtében Karavelov miniszterelnök felszólitotta Nikiforov hadügyminiszfert, hogy a hadsereg mozgósitását szüntesse meg. A hadügyér annál is inkább sértve érezte magát a kormányelnök ily rövid uton való eljárása által, minthogy a mozgósitást Karavelov javaslata folytán határozta el a minisztertanács. Erre Nikiforov beadta lemondását a fejedelemnek, ki azonban az időközben bekövetkezett események folytán már nem volt ama helyzetben, hogy a lemondás fölött határozhatott volna.

*

A bukaresti **Etoile Roumaine** következő részleteket közli a szófiai államcsinyről:

Az ideiglenes kormány következő táviratban tudatta az eseményt a prefektekkel:

Battenberg herczeg letétetett. Tudassa ezt a néppel és rendezzen népgyüléseket, melyek a tényt helyeseljék.

Egyuttal az ideiglenes kormány névsorát is közölték, mely következő tizenegy nevet tartalmazott:

1. *Burnov,* konzervativ, a ki két évvel ezelőtt a *Sobolov* és *Kaulbars* orosz tábornokoktól vezetett kabinet megbuktatásán közremüködött.
2. *Karavelov* volt miniszterelnök, alkotmányos liberális és az orosznak határozott ellensége.
3, *Grekov* volt miniszter és a szobranje elnöke, egyike azoknak, a kik az orosz miniszterek államcsinyjénél legtevékenyebbek voltak.
4. *Ikonomov* konzervativ.
5. *Magyarov* unionista, Oroszország hive.
6. *Nikiforov,* eddig hadügyminiszter ad interim és Karavelovnak barátja.
7. *Radoslavov* alkotmányos liberális és Karavelov ellenese.
8. *Stoilov* alkotmányos liberális és a fejedelemnek feltétlen barátja és hive.
9. *Stambulov* alkotmányos liberális, Karavelovnak társa.
10. *Vilcsikov* unionista, Oroszország hive.
11. *Czankov* volt miniszterelnök, az orosz párthoz tartozó liberális.

Az első tekintetre észrevehető, hogy e névsor mily sajátságosan van összeállitva; olyanok neve is szerepelnek benne, a kik az államcsiny elkövetésekor Szófiában sem voltak. Igy Stambulov Tirnovoban, Radoszlavov Várnában, Ikanov Sumlában, Vilcsikov Budapesten és Magyarov Szófiában volt. *Nikiforov* hadügyminiszter Ikar-Raniban nehéz betegen fekszik. Stambulov, midőn az államcsinyről értesült, sürgönyözni akart Karavelovnak, de nem engedték meg neki. Ebből azt következtetik, hogy Karavelov nem tagja a forradalmi kormánynak, hanem valahol fogságban ül.

Midőn szombaton reggel Ruszcsukba megérkezett a forradalom hire, a prefektura titkára Cserviniakov maga elé idézlette mindazokat a polgárokat, akik abban a hirben állanak, hogy ellenségei az oroszoknak s megkérdezte őket, hogy meg vannak-e az uj dolgokkal elégedve. A legtöbben azzal feleltek, hogy Gyurgyevóba menekültek. Egyidejüleg *Kissinov* oroszbarát tengerésztiszt, a Golubcsik nevü hajóra ment s felszólitotta *Luczkit* a hajó parancsnokát, hogy adja meg magát. Luczki és kapitánya *Blanc* szintén Gyurgyevóba szöktek.

Az Etoile Roumaine egy barátja a napokban megnézte azt az uj kastélyt, melyet Sándor fejedelem Várnában épittetett. A látogatót kisérő tisztek egyike ez alkalommal következő jellemző szavakat mondta: «Mily kár, a fejedelem több mint két milliót fizetett e kastélyért s néhány nap mulva megfosztják tőle.

Bukarestből irják e hó 24-iki kelettel: Valamennyi ujság kivétel nélkül, a kormánypártiak ugy, mint az ellenzékiek Sándor fejedelem pártjára állnak. A *Romanul* azt kérdi: «Tehát egyszer és mindenkorra Oroszország karjai közzé akarják magukat vetni a bolgárok?» Ugyanez a lap kijelenti, hogy a Sándor fejedelem detronizálása nem a gasteini találkozás következménye, *hanem ép ezzel szemben való tüntetés.* A Bulgáriával való távirati összeköttetés megszakadt, s valamennyi tudósitást visszatartanak. Az *Agence Havas* erélyesen tiltakozik a nemzetközileg oltalmazott távirati közlekedés ilyen megsértése ellen. A ruszcsuk-bukaresti vonalon csak az orosz konzul egy chiffrirozott távirata juthatott át. Mint egy itteni ujság irja, Sándor fejedelem már régebb idő óta sejtette a reá váró sorsot. Mikor nem régiben egy magas rangu férfi kihallgatáson volt nála Szófiában, ennek azt mondta: «Tudom, hogy nem sokáig maradok itt; a bolgárok igen megbizhatatlanok.» Az itt lévő bolgárok valamennyien azt mondják, hogy Sándor fejedelem bukása csak az orosz párt müve; ez a párt az utóbbi időben számos, polgári ruhában érkezett orosz tiszttel szaporodott, mig viszont a katonaság és az ifjuság Sándor fejedelem pártján van. A többi közt a következő részletet is beszélik: Azon az éjszakán, a mikor végrehajtották Sándor fejedelem ellen az erőszakosságot, a *Hildegarde* nevü osztrák-magyar személyszállitó gőzös a Ruscsuktól egy órányi távolságra levő Oltenicza előtt állott. Reggeli 5 óra körül két bolgár jött a hajóra s az egyik utassal, egy magas szőke emberrel hosszasabban beszélgettek. Ki volt ez a rejtélyes szőke ember? . . . A megbizható hirek igen ritkák. A központi távíró hivatal kérdést intézett valamennyi határállomáshoz, a nélkül azonban, hogy valami figyelemreméltó hirt kapott volna válaszul. A hangulat itt nagyon izgatott. Nemcsak az oroszoknak Bulgáriába, hanem a törököknek Ruméliába való bevonulására is el vannak készülve. Es mi történik ezután? Bratiano igen komolynak tartja a helyzetet.

Ruszcsukból irják, hogy Sándor fejedelem letételének hire szombaton reggel érkezett meg oda. Cservinjakov prefektus valamennyi előkelőbb polgárt, kik oroszellenes érzelmeikről ismertek voltak, a rendőrségre hivatott s feltette nekik a kérdést, hogy elismerik-e az ideiglenes kormányt? Csaknem mind igenlőleg válaszoltak a kérdésre, s csak kevesen tagadták meg az elismerést, köztük Sztojanov Zakariás, ki aztán rögtön Gyurgyevoba szökött. Ugyanazon időben Kisszimov tengerészeti tiszt, dühös orosz-barát a «Golubcsik» gőzös kapitányához ment, s követelte tőle, hogy vesse magát alá az uj kormánynak. A kapitány nem engedelmeskedett, hanem Blanc hajóhadnagygyal szintén Gyurgyevóba ment. Ekkor Angelov átvette a bolgár hajóraj parancsnokságát és Bliszkov őrnagy a ruszcsuki dandár parancsnoka hasonlókép a forradalmi komité rendelkezésére bocsátotta magát. Már több nappal az államcsiny előtt fesztelenül folyt a szóbeszéd Ruszcsukban és Várnában a fejedelem letételéről. A sumlai második tüzérezredet, melyet orosz ellenes érzelmei miatt megbizhatatlannak tartottak, áthelyezték Ruszcsukba.

Kalafatból irják, hogy Viddinnek 4000 emberre menő helyörsége van. Lubovszki tábornok alatt egy dandár, s Uszumov alatt egy sapeur zászlóalj van ott; mindkét tiszt személyes tisztelője Sándor fejedelemnek. Viddin több hónapra el van látva élelmiszerrel; 30 várágyuja van s 30 ezer embert fogadhat be magába védőrségül.

*

A **Kölnische Zeitung** irja: Az unio megalkotása idejében; mult év szeptemberében, a hatalmak egy része várta Sándor fejedelem letételét, sőt maga a fejedelem is el volt erre az esetre készülve. Ki is jelentette, hogy ha a hatalmak letétele árán elismerik a végrehajtott tényt, ugy nem akar népének akadályul szolgálni, nem akarja jólétüket meggátolni, inkább lemond a fejedelmi koronáról és elhagyja az országot. A Köln. Ztg. tudósitója október 8-án beszélt e dolgokról Karavelov bolgár miniszterrel és ez a következőket mondta: «A fejedelem amaz elhatározása, hogy országáért feláldozza magát, nemes szivre vall; de mi nem bocsátjuk őt el. Most tudjuk, most érezzük csak, mit birunk benne. Nép és fejedelem egy. Es a mint az egyesült Bulgária Sándor fejedelemé, épugy Sándor fejedelem az egyesült Bulgáriáé.» — Arra a kérdésre, hogy vajjon mit tennének, ha Sándor fejedelem minden kérés daczára is el akarná az országot hagyni, Karavelov röviden, de határozott hangon ezeket válaszolta: «Akkor erővel fogom visszatartani. Különben, tevé hozzá a miniszter, nem lesz szükség arra, mert ha a fejedelem el akarna bennünket hagyni, a nép, saját észjárását követve, kifogná lovait a kocsiból és diadallal hozná őt vissza palotájába. Alávalóság és becstelenség lenne, ha a bolgárok máskép cselekednének.» Es ezeket ugyanaz a Karavelov mondotta, ki most urát Judásként elárulta.

*

Szláv lapokból.

A prágai **Národní Listynek** Sándor bolgár fejedelem detronizálására vonatkozó s táviratilag jelzett czikkéből adjuk a következőt:

«A bolgár nemzet nagy tettet követett el, a midőn egyszerre megszabadult fejedelm től, ki német volt s ki a szláv eszmék árulójának tekintetett épen ugy, mint Milán király annak tekintetik a szláv világban. Battenberg Sándor az angolok, németek és magyarok gyönyörüségére szlávellenes irányban vezette országát és testvéri harczot hivott ki, hogy a szláv eszmét kigunyolja. Sándor fejedelmet nap nap után magasztalták a szlávfaló ujságok. Nagy hadvezérnek, taktikusnak és diplomatának tünt fel előttük, már látták, hogy a Balkán félszigeten hogy emelkedik fel egy «legyőzhetlen» akadály az orosz politikai törekvésre nézve, — de ime elszámolták magukat a dölyfös játékosok, a mikor a bolgár nemzet *józan eszét és érzületét* figyelemre nem méltatták. A bolgár ész és érzelem magát félrevezetni nem hagyta. A bolgár nép el nem hihette, hogy ellensége legyen azon Oroszország, a mely századok óta vele jót tett; illetve a szláv szellemet a bolgár nemzetben elnyomni nem sikerült Battenbergnek, e szellem a nyomás alatt szikrát fogott s dinamit - robbanásként tört magának utat. Most — mikor Szófiában a vértelen forradalomról a hir világra kelt, mikor a bolgár nép lelkes ovácziókat rendez az orosz konzulság előtt, kivánva, hogy Oroszország róla testvéri kezét le ne vegye, most, mikor a félhivatalosok szerint Angolország, Németország és Ausztria-Magyarország (hozzáértve Szerbiát) semmit sem szándékozik tenni Battenberg veszett ügyéért, most gunyolódjanak a szlávok ellenségei, most hirdessék, hogy Oroszország befolyása a Balkánon megtörött s hogy a német Battenberg német bástyát emelt a szláv eszme terjedése ellenében. Valóban a mai napon az egész terjedelmes, hatalmas szláv világban öröm keletkezett, eszes és indokolt öröm, mert minden itéletképes politikus megérti, hogy a szlávságra nézve mit jelent a legujabb bolgár esemény: hogy az revanche, nagyszerü revanche a végtelen bántalmakért és meggyalázásért, hogy az felszabadító esemény, a szláv eszmének győzedelme titkos és nyilt ellenségei ellen, hogy az idegen uralkodónak a «kelet legfenyegetettebb pontjáról» történt kiüzése által remélhetőleg érvényesen és szerencsésen elhatároztatott, kié lesz a szláv kelet. 1886. évi augusztus hó 20. napja a szlávság egykori történelmében s küzdelmeiben oly eseményt képez, a mely egyike a legnagyobbaknak s a mely egy jobb, veritékkel megérdemlett jövőt igér! A cseh nemzet a többi öntudatos szlávsággal együtt szivéből örül ez eseménynek, mert ellenségeink elégszer mondották, hogy saját sorsunk mennyire össze van kötve Oroszország s nagy szláv családunk többi testvér fajainak sikereivel, erősödéseivel és hanyatlásaival».

*

Az ujvidéki **Zasztava** «A bolgár fejedelem elüzve» föliratu czikkét «*Le a kalappal!*» felkiáltással kezdi, melyben mindenekelőtt elismerését nyilvánitja a bolgár népnek, hogy a «német» fejedelmet hatalmába keritvén, átdobta őt a Dunán. Elismerőleg nyilatkozik Karavelovról és Czankovról, hogy egymással kibékülve, megmentették Bolgárországot, mely a döntő pillanatban az igazi és valódi utra tért. A kiüzött fejedelem aligha fog többé Bolgárországba visszatérni, mert a hadseregnek, mely Battenberg Sándort a trónra visszahelyezni s Bolgárországba visszahozni akarná, Péterváron keresztül kellene Szófiába behatolnia. Sándor letéte a legnagyobb fontosságu és jelentőségü politikai esemény, melynek hordereje a Keletre megmérhetlen. Karavelov és Czankov bebizonyitották, hogy van eszük s nem engedik, hogy Bolgárország még továbbra is sértegesse a hatalmas Oroszországot; kiexpediálták tehát a «német»-et oly gyorsan, a milyen gyorsan csak tehették. Az ujvidéki szerb lap reményli, hogy *Belgrádban* is «lesz valami» s a szerbek is megeléglik a jelenlegi kinos és nyomasztó helyzetet, mert *Maczedóniára* csak az esetben lehet kilátásuk, ha Milán királytól megszabadulnak.

Az ujvidéki **Branik** szintén a legőszintébben üdvözli a bolgár népet a bolgár államcsiny alkalmából s elismeri róla, hogy most már tudatával bir jövőjének, mert életerősnek bizonyitotta magát a döntő pillanatban. A nemzeti politika inaugurálta Battenberg Sándor letételével Bolgárországban; de egyuttal hálásnak mutatta magát e nép Oroszország irányában, melynek oly sokkal tartozik. A török járom alól való felszabadulását s függetlenségének kivivását Oroszországnak köszönheti Bolgárország; ezt meg kellett hálálni s meg is hálálta azzal, hogy az Oroszországnak nem kedves fejedelmet elüzte. Hazafias lelkesültséget, finom diplomácziai tapintatot és érzéket, s politikai routint tanusitott a bolgár nép akkor, a midőn minden nagyobb megrázkódtatás nélkül vitte keresztül a változást, mely fordulatot jelent nemcsak a bolgár politikában, hanem a Kelet egész politikájában. Most már haragudhatnak Németország és Anglia, különösen Anglia, melynek miniszterelnöke a napokban mondotta és jelentette ki, hogy Törökország integritása fentartandó.

***

Legutóbbi táviratainк a következők:

Brünn, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A félhivatalos *Brünner Morgenpost* egy bécsi levelet közöl ma a *bolgár eseményekről,* melyben az áll, hogy a mérvadó politikai körök nézete szerint Sándor fejedelem letétele egyszerre alaptalanná tesz minden aggodalmat, melyek egyrészt Oroszországnak Ausztria-Magyarország és Németországhoz való viszonyát és másrészt Bulgária és Szerbia közti viszonyt illetőleg támadtak. Sándor fejedelemmel évek óta veszélyeztette bizonyos hatalmas befolyás a Balkánon a szerződésszerü állapotot. Nem kérdezzük, mennyiben szerepeltek e befolyásnál az angol érdekek is. A fejedelem nem állt ellen különösen ama belföldi impulzusoknak, melyeknek végczélja ugy a hatalmas orosz birodalom, valamint a szomszéd Szerbia legitim aspiráczióinak korlátozása volt. Bármennyire igyekeztek is Bécsben Oroszországnak Bulgáriára vonatkozó kivánságait teljesiteni, a gyakorlati kivitel mindig abba az akadályba ütközött, hogy Sándor fejedelmet egy hatalmas néparadat ragadja magával. Szinte lehetetlennek tartották, hogy ez az ügy erőszak nélkül intéztessék el, oly módon, hogy a Neva mellett meg legyenek vele elégedve, midőn tehát a bolgárok maguk vállalkoztak arra, hogy a bálványt, a melyet maguk állitottak fel, összezuzzák, fel lehet tenni, hogy Oroszországnak sikerült minden helyi nehézséget elháritani, melyek hatalmát Bulgáriában és Kelet-Ruméliában időnkint korlátozták és czéljait keresztezték. Sem Bécsben, sem Berlinben sohasem ismerték félre e czélok jogosságát. Sándor fejedelem el van távolitva, a csomó megoldása meg van könnyitve.

Prága, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A Narodni Listy jelenti, hogy a Bécsben lakó bolgár tisztek: Nikolajev ezredes és Panitza őrnagy Bulgáriába intézett ama kérdésükre, hogy visszatérhetnek-e Szófiába, igenlő választ nyertek. Ennek következtében tegnap elutaztak. A *bécsi bolgár tanulók üdvözlő feliratot intéztek* az ideiglenes *bolgár kormányhoz.* A *Ilas Naroda* sajnálkozik azon, hogy a Sándor fejedelem detronizálása következtében a bolgár táborban szakadás történt és attól fél, hogy ez testvérháborura és végül Bulgáriának Oroszország által való okkupácziójára vezethet.

Krakó, aug. 2.. (Az *Egyetértés* távirata.) Az itteni lapok oroszellenesen irnak a bolgár eseményekről s az európai békét veszélyben látják.

Berlin, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A Berliner Tageblatt irja: Ha Sándor fejedelmet láb alól eltennék, ugy a közvélemény nem Oroszországot, hanem az európai diplomácziát fogja felelőssé tenni a szörnyu tettért.

Berlin, aug. 24. A császár személyesen tudatta a bolgár eseményeket a potsdami Garde-du-corps tisztjeivel, miután ő maga Werder tábornoktól az első hireket vette. Oldenburg Sándor herczeg és Karagyorgyevics Péter mellett, mint bolgár trónjelölteket Leuchtenberg Miklós herczeget és Waldemar dán herczeget is emlitik

Berlin, aug. 25 (Az *Egyetértés* távirata.) A bolgár eseményeket még mindig sürü fátyol boritja. A forradalom vezetői Bulgá[illegible] elzárták a külvilágtól. Még a hatalmak szófiai képviselői sem érintkezhetnek ormányaikkal, kivévén az oroszt és a francziát. Most

---

az optikai szignálok tesznek, mégis minden vasuti technikus már elejétől fogva érezte, hogy használatukkal a tökéletlenség érzete jár, hogy a légkör minden minőségének meg nem felelnek és drasztikus hiányait mindig elárulták akkor, ha arról volt szó, hogy a figyelmetlen, álmos vagy szórakozott személyzetet megintsék. A látható jelzés két siketnémának nyelve, de nélkülözi a közlésnek főtulajdonságát, annak közvetitő, kultiváló erejét, mely felveri a figyelmetlen szunnyadozót. Semmi sem vezet inkább tévutra, mint a látható szignálok benyomása, melyek gyakran éjjel és ködben váratlan alakban a vasutat őrző személyzet szemei előtt elrobognak, semmi sem veszélyesebb mint a világitás alakzatainak változása, s kivált télen egy vagy több lángnak kialvása, vagy a felkorbácsolt hó elfedése által stb. mert igy egy láng a szándékolt jelzésnek épen ellenkező jelentőséget adhat. Azért azoknál, kik a távoljelzés eszmének kidolgozásában részt vettek, már rég meg volt a törekvés, a hangtalan és nem mindig alkalmazható, látható szignálokat egy czélszerübb közeggel kiegésziteni. Igy jöttek létre az akusztikai jelek és ezeknek kifejlődésével a következő formák: 1. gőzsip, 2. szájsip, 3. kürt, 4. harangok, 5. durrantó, 6. csengetyük, mely szignálok következő fogalmaknak adnak kifejezést. Vigyázz, állj, lassan előre, hátra, indulj, fékezni, féket megereszteni, segélymozdony, vonat szakadt, segitség. Mióta a vasuti hálózatnak lánczszemei összefolynak és napról-napra mindinkább elcsomósódnak, mióta a kontinens vasutainak kocsijai sok száz mérföldet számos idegen vonalakon elhaladnak, mióta két, három vagy több vasuttársaságnak vonatai hosszabb ideig, egymás mellett utaznak, egymásba ömlenek, ugyanazon állomáson találkoznak, vágányt és személyzetet kölcsönösen használnak, a hallható szignálok rendkivüli fontosságot értek el. Nemcsak nagy jelentőségüek a forgalom biztonsága és kényelmére nézve, hanem internaczionális jelleget nyertek a naponta hatalmasabban fellépő szükséglet által, hogy az apparátusoknál nagy stylusban közösen egyezzenek meg, s igy a hallható szignálok minden vasutnál egyöntetü formában legyenek alkalmazva. A mint tehát ebből látjuk, már a hallható jelek gyakorisága és ezeknek a forgalomra nézve rendkivüli fontos jelentősége végett a vonatvezetők, fütők és kalauzok füle azon szerv, melynek pontos müködésétől függ gyakran a vonat biztonsága. Ezen momentumokon kivül, melyek az emlitett hivatalnokok hallását az egész menet alatt igénybe veszik, léteznek még számtalan más alkalmak, melyek kifogástalan finom hallószervet kivánnak, hogy az minden, a vonat biztonságát veszélyeztető gyanus zörejt észre vegyen és idejekorán történhessenek az intézkedések.

Azt hiszem ezzel sikerült bebizonyitanom, hogy a vonat biztonsága tekintetében nemcsak a forgalmi személyzet szeme, hanem a divó szignálrendszer tekintetbe vételével annak füle is kiválóan van érdekelve.

Mint már emlitettem, 250 forgalmi egyénnél 92 fülbajt, azaz 36·8%-ot illetőleg 500 fülnél 15·4%-ot találtam. E feltünő nagy százalék engem is meglepett és az ügy fontosságát élesen megvilágitotta. Önkénytelenül merült fel tehát a kérdések halmaza: Léteznek-e valóban fülbántalmak, melyek a menetszemélyzet foglalkozásával vannak szoros összefüggésben; tényleg gyakoriak-e azok, gyakrabbak-e, mint eddig tapasztalták; aránylag korán lépnek-e fel, vagy csak hosszabb szolgálati idő után fejlődnek ki; s ha egyszer előtérbe lépnek, a foglalkozás káros behatásai alatt gyakrabban haladnak-e előre, mint másoknál? Ha «igen», akkor ez katasztrófa, utazni komoly veszély és egyike a vasuti balesetek eddig még meg nem figyelt titkos okainak.

A vasut vonatszemélyzete, kiválóképen a mozdonyvezető és fütő exponált állásánál fogva különféle káros egészségi befolyásoknak van alávetve.

A mint már mindenkor kétségkivül megállapitották, a gyakori és rögtönzött hőmérsék-változás, a nagy transzpiraczió, az alagutak, ártalmas gázok, füst, szél, eső és havazás következtében a légzőszervek vannak leginkább megtámadva. Minden idevágó statisztikai adat a német vasutakon 25-százalékot mutatott ki. A légzőszervek *valamennyi* kóralakjaiban azonban a fül is osztozkodik, mert a hallószerv boncz- és élettani okoknál fogva a légző szervekhez tartozik és igy tényleg a megvizsgált 250 egyénnel 92 fülbántalom között 32, tehát 36 százalék részint heveny, részint idült lobos, legnagyobbrészt azonban az idült hurutos formáknak különféle fázisait találtam az egyszerü nedves és száraz huruttól a sklerotikus dobürhurutig. Ha az anamnezis szerint ezen 32 lobos-hurutos jellegü bántalom 10 esetben már a szolgálatba lépés előtt volt jelen, továbbá, ha amint a vizsgálat kideritette, a szolgálati idő alatt szerzett megmaradt 20 fülbántalmu egyén között a vizsgálat alkalmával csak 12 hurutos egyén hallása lépett a gyakorlati abnormitás körébe, ámbár a megmaradt más 8-nak sem volt élettani hallása, akkor elég okunk van azon feltételhez, hogy a forgalmi személyzet hallószerve megfigyelésre méltó, hurutos jellegü káros behatásoknak van kitéve.

Ha az emlitett klimatikus és thermikus mozzanatok leginkább hurutos formáju fülbajokat hoznak létre, azaz a hangvezető készüléket támadják meg, akkor általános fülészeti tapasztalatok szerint tömkeleg-bántalmak olyan egyéneknél szoktak fellépni, kik hosszu ideig nagy lármában és zörejben tartózkodnak, igy lakatosok, kovácsok, leginkább kazánkovácsok, bádogosok, távirdai hivatalnokoknál, munkásoknál gépgyárakban, tüzéreknél, vadászoknál czéllövésnél, akkor ugyan feltünő, hogy csak 3 hallóideg betegséget találtam, de azt hiszem, hogy pontosabb idegvizsgálatnál, a mi akkor külső okok miatt nem volt keresztülvihető, sokkal több tömkeleg lenne pathologikus, ha tekintetbe veszszük, hogy a forgalmi személyzet füle évek során át ki van téve annak a borzasztó lármának, zörejnek, zugás és bugásnak, hangos gőzkiáramlásnak, a gőzsip százféle formában ismétlődő füttyének.

Különben a mindennapi életben is tapasztalhatjuk, hogy nagy zörejek, magas hangok után menynyire süketül el a fül, hacsak néhány másodperczre is, és azonkivül fülzugásban szenvedő betegek, vasuti utazások után mindig rosszabbul hallanak és többet panaszkodnak fülzugásról. Különben a 3 tömkelegbántalomhoz tartozik még az egyszer talált hyperaesthesia acustica és számos eseteknél a külhalljárat és dobhártya belöveltsége, egyelőre rendes hallással, melynek vérbőség a dobürben és a tömkelegben szokott megfelelni és mely állapotok tömkelegbántalmakra vannak praedestinálva.

A vasutnak a vonatszemélyzet fülére gyakorolt káros befolyását legélénkebben és kézzelfoghatóbb mintegy elsődleges alakban azon 36 fülzsirdugasz mutatja, melyet a 250 egyénnél és 92 bántalom között találtam. Ez a primitiv kóros forma, mely igen gyakran mintegy előre vetve az események árnyékát, meg szokott előzni komolyabb hallási zavarokat. A talált bajoknak 39.1%-át képezte, és ha meggondoljuk, hányféle izgatás, hány thermikus és mechanikus inger éri a külhalljáratot, akkor ezen a külhalljárat mirigyeinek szekretorikus anomáliáját nem is fogjuk sokallani. Megjegyzendő azonban, hogy nem mind a 36 dugaszos beteg hallott rosszul, mert a cerumen nem volt mind obturáló, de hetek vagy hónapok mulva azzá vált volna.

Ez az eredménye vizsgálataimnak. Vonjuk le a következtetéseket!

Ha a hallási zavar egyszer már beállott, akkor a leirt mozzanatok nem fognak megszünni ártani és a halló képességet előbb vagy utóbb elpusztitják, ha a bántalmazott egyén hivatását tovább is folytatja: vagy pedig a fülbaj lassanként halad előre észrevétlenül és orgyilkosszerüen mindaddig, mig az egyén a szolgálat követelményeinek már meg nem felelhet. Bizonyos viszonyok között ez az utolsó eset még egy aránylag meglehetős fülnél is beállhat. Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a szolgálat kivált éjjel szünetnélküli éles hallást követel, hogy gyakran csak ama körülmény dönt, hogy gyanus zörejeket még elég jókor észrevegyenek, hogy a forgalmi személyzet, melyből egy mindanynyiért és mindannyian egyért felelős a vonat biztonságáért a megszokott és vérébe átment rendes, szimetrikus és periodikus kerékzörejnek minden nüanszait, minden szeszélyeit legintimebben ismerje, hogy adandó alkalommal meghallhassa a különöst és a különösben és furcsában is rendest, szóval, hogy vannak szituácziók, a hol egy ugynevezett középszerü hallás, mely a közönséges életben még megjárja, már cserben hagy rendkivüli körülmények között és a veszély perczében nem *teljesitheti* hivatását.

Mily csekély ok és mily határtalan szomoru, sorsokat eldöntő okozat, ki mondhatná meg, hány felderithetlen vasuti szerencsétlenség vezethető vissza ezen tényekre? Jellemző mindenesetre egy mozdonyvezető nyilatkozata, a ki azt mondta: «Uram, ha minden vasuti forgalmi hivatalnoknak a fülét igy vizsgálná meg, mint az enyémet, akkor azoknak egy harmadát sem találná jó hallásunak.»

Mert, ha azokat az okokat kutatjuk, melyek megbizható statisztikai adatok alapján vasuti baleseteket előidézhetnek, ott látjuk szerepelni a mozdonyt, a szerkocsit, járműveket, lejtviszonyi nehézségek, szabályzatok meg nem tartását, az ügyetlenséget, a vétkes mulasztást, a roszakaratot, a fel nem fedezett okokat és a vonatvezető személyzet betegségeit, de ez utolsó mozzanatban az oly fontosnak bizonyult halló szerv bántalmait, mint már kezdetben panaszkodtam, nem igen emlitik. Pedig még abban az esetben is, ha a talált fülbántalmak százaléka nem lenne oly ijesztő nagy, ha a kérdéses foglalkozásnál hallószerv-zavarok csak ritkán és kivételesen fordulnának elő, akkor ezen kivételek is eléggé komolyak, hogy a tisztelt orvosi közgyülés a hatóságokkal és a vasuti igazgatóságokkal egyetemben jövőben teljes figyelmét a tárgyra irányitsa, mert még a kivételek is nagy szocziális veszedelmet rejtenek magukban.

Mindezeknél fogva a közjó érdekében szakférfiui kötelességemnek tartom a m. k. kormányhoz további intézkedés végett következő felterjesztést inditványba hozni, mely felterjesztésnek legtöbb pontjait Németországban már bekebelezték a vasuti szabályzatba.

I. A vasutak forgalmi személyzeténél, kiválóképen a mozdonyvezetők és fütőknél előbb vagy utóbb hivatásuknál fogva fülbetegségek jönnek létre, melyek a halló tehetséget megzavarják és pedig rendesen mindkét oldalon.

II. A szerzett nehéz-hallás az uralkodó szignálrend következtében veszélyesebb mint a szinvakság, mert ezen *vele született* hiányt, már a szolgálatba lépés előtt pontosan lehet megállapitani, mig a *szerzett* fülbaj igen gyakran csak lassanként protraháltan, alattomosan fejlődik ki, mit a bántalmazott egyén el is titkolhat, mert kenyere forog szóban és mit számos esetben csak a véletlen hoz az illető tudomására, ha egy heveny meghülés folytán hallása feltünően alább száll.

III. A mint a vizsgálatok Magyarországon kideritették, a vonatszemélyzet fülbántalmai nagy százalékot mutatnak. További összhangzatos kutatások ezen eredményt talán korrigálhatják, de a tény magában véve határozott és kétségkivüli.

IV. A hallószerv a szolgálatba lépés alkalmával pontosan megvizsgálandó, és pedig olyan orvos által, ki a fülgyógyászattal alaposan foglalkozott, mert a vizsgálat, kivált a funkczionális próba nehéz és komplikált, és mert mint általában szokásos, órával és beszéddel magában véve nem lehet a fülnek valódi hallóképességét megtudni.

V. Minden a forgalomnál véglegesen alkalmazott egyénnek mulaszthatlan kötelességévé tétessék, hogy a legcsekélyebb fülbajnál magát jelentse.

VI. Minden a forgalomnál alkalmazott személyzetnek füle idevágó veszélyek elkerülése végett legalább is minden *két évben* egyszer szakavatottan megvizsgálandó.

Dr. Lichtenberg Kornél.

már az is nyilvánvaló, hogy a bolgár miniszterium hetek óta sürgette a fejedelmet, hogy Szerbiának hadat üzenjen; de a fejedelem nem ment a kelepczébe. A miniszteriumnak ugyanis az volt a czélja, hogy a fejedelmet mint békebontót tüntethesse fel s ennek alapján Oroszország beavatkozását kérhesse.

Páris, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Mint hirlik, Montebello grófnak meghagyták, hogy állását, mint konstantinápolyi nagykövet, rögtön foglalja el. A *Journal des Débats* szerint az angol politika egyelőre várakozó álláspontot foglal el s nem fog a kezdeményezéshez nyulni. Megerősitik, hogy az angol külügyi hivatal eddig a bolgár ügyben nem érintkezett az orosz nagykövetséggel.

Berlin, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Bismarck herczeg és Giers holnap fognak Franzensbadban találkozni.

Darmstadt, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Sándor hesszeni herczeg még mindig nem kapott közvetlen tudósitást fiairól. Eddig csak Koch szófiai udvari lelkész távirata érkezett be, ki a fejedelem után utazott, mikor azt Lompalánkára vitték. Azt sürgönyzi, hogy egy román minisztertől hallott hir szerint Sándor fejedelem e hó 23-án, este 6 órakor, Rahováról a folyamon lefelé utazott. Parkus bankigazgató Pirotból azt sürgönyzi, hogy a fejedelmet és fivérét e hó 22-én Vracsába, 23-án pedig Nikopoliba vagy Grahovába vitték, honnan hajón tovább utaztak.

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Bulgáriából* érkező táviratok az ottani kereskedelmi forgalomról azt jelentik, hogy számos üzlet be van zárva.

Páris, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata). A lapok igen tartózkodók a bolgár eseményekkel szemben. A Matin megjegyzi, hogy Bismarck minden ügyességének sem sikerül a rég visszafojtott rivalitás kitörését megakadályozni.

Belgrád, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A bolgár részről elrendelt határzár következtében Belgrádba sem érkeznek közvetlen és megbizható hirek a bolgár események menetéről. Mérvadó helyen elhatározták, hogy addig mig a helyzet tisztába jön, várakozó állást fognak elfoglalni és csak azután tesznek megfelelő intézkedéseket. Garasanin miniszterelnököt minden perczben várják. A hangulat az országban szilárd és bizalomteljes

Belgrád, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Az ellenzéki Odiek és Usztavnoszt magánkivül vannak örömükben, hogy Sándor fejedelmet kiűzték Bulgáriából; de óvatosságra intenek, mert most már Maczedóniában a panbolgár izgatást annál nagyobb erővel fogják folytatni s Bulgária és Kelet-Rumélia tökéletes egyesitését most már bizonyosnak lehet tekinteni.

Belgrád, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Milán király a mult éjjel s ma egész nap többször fogadta Ausztria-Magyarország és Németország követeit. Sajnálkozásának adott kifejezést Sándor fejedelem sorsán.

Belgrád, aug. 25. *Garasanin* miniszterelnök ma este visszaérkezett Gleichenbergből.

London, aug. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) Az angol közvélemény igen gyorsan belenyugodott az uj helyzetbe. Abból, hogy a német és osztrák-magyar nagy követek nem voltak e diplomaták közt, a kik tegnap a külügyminiszteriumban megjelentek, azt következtetik, hogy az államcsinyt *Kálnoky* gróf és *Bismarck* herczeg tudtával követték el. A Standard ezeket irja: A mi Németországnak és Ausztria-Magyarországnak Bulgáriában jó, az nekünk is jó; nekünk az oroszokat Közép-Azsiában Németország és Ausztria-Magyarország nélkül kell legyőznünk; ezek Oroszországot Európában győzzék le nélkülünk.

London, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata). Hirlik, hogy a brit kormány nem fog a *bolgár ügyekbe* avatkozni, még csak óvást sem fog Sándor fejedelem letétele miatt emelni, mert az angol érdekek egyelőre nincsenek megtámadva.

Jassy, aug. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) A Bulgáriából érkező hirek szerint Czankov, Burnov és Nikiforov őrnagy azzal fenyegették a fejedelmet, hogy agyonlövik, ha nem irja alá a lemondási okmányt.

Odessza, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Onoj orosz, konstantinápolyi nagykövetségi tanácsos, Nelidov orosz nagykövettől a bolgár eseményekre vonatkozó nagyfontosságu jelentésekkel itten keresztül utazott és Krasznoje-Szeloba a czárhoz ment.

Pétervár, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Wannowsky tábornokot a jelenleg a Kaukázusban időző orosz hadügyminisztert és Sestakov altengernagyot, az orosz hadi tengerészeti minisztert, ki a keleten szemleuton van, táviratilag Pétervárba rendelték, hova a napokban várják őket.

Pétervár, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A bolgár ideiglenes kormány távirati uton értesitette a czárt a fejedelem letételéről. A távirat szombaton délután érkezett meg Krasznojeszelóba s teljes meglepetést okozott. A távirat a fejedelem letételét szükségesnek mondta, mert Sándor nem volt képes Oroszországgal barátságos viszonyba jönni. Nem is kivánnak valami más herczeget Sándor utódául, de arra kérik a czárt, hogy vegye közvetlen védelme alá Bulgáriát s vezesse kormányát. Hogy a czár mit felelt, azt nem tudják. Orosz körökben azt hiszik, hogy a hatalmakkal egyetértve legczélszerübb lenne egy Bulgáriában kedvelt orosz herczeget küldeni ideglenes bolgár adminisztratornak, addig is, a mig európai konferenczia határozna a dologban.

Pétervár, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A bolgár forrongás itt azt a reményt kelti, hogy a nyugati hatalmak Oroszország védnökségét minden más beavatkozásnak eléje teszik. Csak ha az ideiglenes kormány feladatának magaslatára helyezkedni nem tudna, s ha a nyugati Európában Oroszországnak szándéka ellenére aggodalmakat keltene, válnék, mint a Novoje Vremja irja, szükségessé, hogy egy orosz biztost küldjenek Bulgáriába.

Pétervár, aug. 25. A *Novosti* és a *St.-Petersburgskija Viedemosti* **Oroszország intervenczióját annál szükségesebbnek tartják, mert Bulgáriában anarchia tört ki.** A *Novosti* kiemeli, hogy csak Oroszország intervencziója veheti elejét annak, hogy a mozgalom az egész Balkánfélszigetre kiterjedjen. A *St.-Petersburgskija Viedemosti* ama véleményben van, hogy Oroszország egyelőre hagyja el Bulgária katonai okkupáczióját, mert Bulgária nyugalma egymagában nem éri meg a netaláni ujabb véráldozatot.

Turn-Szeverin, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A bulgáriai partvidéki városokból érkező hirek szerint az ideiglenes kormány az ország különböző részein határozott ellentállásra talál. Tirnovoban teljes anarchia uralkodik. A csapatok hangulata mindenütt meg van oszolva. Orosz tiszteket várnak, minthogy a bolgár tisztek egy része a fejedelem pártján van. A kelet-ruméliai miliczia parancsnoka nem akarja magát és csapatait alávetni a forradalmi kormány parancsainak és hir szerint Sándor fejedelmet Kelet-Rumélia fejedelmévé akarja proklamálni. Panitra őrnagy, ki a legutóbbi háboruban szabad csapatvezér volt, román területre érkezett.

Szófia, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Filippopoliszban egy körülbelül 5000 emberből álló meeting e hó 15-én határozatot hozott, melyben a kelet-ruméliai szabályzat ujbóli bevezetése ellen határozottan tiltakozik és a fejedelmet arra kéri, hogy kövessen erélyes és szilárd politikát; biztositják őt, hogy a bolgár nép mindenképen fogja támogatni. Az ismert Sztojanov Zakariás, a filippopoliszi államcsiny egyik főokozója, nemrég egy czikket tett közzé, melyben ő is, igen élesen és hevesen kikelve Oroszország ellen, mely meg akarja fojtani Bulgária függetlenségét, tiltakozik a szabályzat ujbóli bevezetése ellen. Abbeli reményének ad kifejezést, hogy Sándor fejedelem, a ki az uniónak oly számos áldozatot hozott, és azt nagyobb buzgósággal és nagyobb hazafiassággal védelmezte, mint valamennyi minisztere, hasonlóképen a végletikig fog menni. Egy 19-ről vett jelentés szerint a fejedelem maga vezényeli a Szófia körül összponsitott csapatokat a hadgyakorlatokban.

Berlin, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A Lipcsében tanuló szerb ifjak azt a hirt kapták, hogy fegyverre való behivásuk küszöbön van. Szerb levelek arról szólanak, hogy a Balkán-félszigeten nagy mozgalom van.

Berlin, aug. 25 (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Sándor fejedelmet, mielőtt hajóra szállásra kényszeritették, két napig fogva tartották egy kolostorban a Duna mellett. Diplomácziai körökben az a hir kering, hogy angol részről kisérletet tettek, állandóan megfigyelni a yacht irányát, melynek fedélzetén van Sándor fejedelem. Egy magántulajdont képező yacht állitólag követi a bolgár hajót, hogy Sándor fejedelemnek felajánlja tartózkodásul a fedélzetét.

Bukarest, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Hiteles forrásból vett értesülés szerint a bolgár fejedelmet vivő yacht parancsnoka, midőn Renibe érkezett ezt sürgönyözte Szófiába: «Renibe érkeztem; utasitásokat várok.» Szófiából ezt a választ kapta: «Hozza a fejedelmet vissza.»

Galacz, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Az ellen-forradalom, melynek székhelye Ruszcsuk, teljes erővel működik. Vezetője Sztambulov, a szobranje elnöke. **A ruszcsuki csapatok Szófia ellen indultak.**

Pétervár, aug. 25. Sándor fejedelem tegnap Renibe érkezett, honnan — nem mint fogoly — Wolotschisken át *Ausztriába tovább utazott.* A külföldi hirlapok által a Bulgáriában uralkodó helyzetről terjesztett riasztó hirek legalább is tulzottaknak tekinthetők.

Braila, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Sándor fejedelem yachtja tegnap Braila mellett elhaladva, Reni felé tartott. A Duna-kikötőkben az a semmiképen sem hitelesitett hir kering, hogy a helyzet tisztázásaig *a fejedelem internálását tervezik.*

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Itteni diplomácziai körök határozottan kétségbe vonják annak lehetőségét, hogy Sándor fejedelemmel az orosz hatóságok, mint államfogolylyal bánnának. Az általánosan kifejezett aggodalmakkal szemben, Sándor fejedelem személyes sorsa felől orosz köröknek az a határozott meggyőződésük, hogy személyes biztonságát semmi veszély sem fenyegeti. A bécsi és berlini kabinetek állitólag még semmi hivatalos értesitést sem kaptak a legujabbi bolgár események felől.

Berlin, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Vossische Ztg.* irja: Bolgár honárulók kiszolgáltatták Sándor fejedelmet a czárnak. Ez utóbbi meggondolhatná, hogy Battenberg Sándor német ember; minden ellene elkövetett erőszak megsértését képezi a német népnek, mely azt nem fogja elfelejteni.

Zimony, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Piróton át érkezett hirek szerint *Szlivnicza* környékén — felfelé Szófiáig, lefelé Viddinig — kitört a forradalom. A nép és hadsereg Sándor fejedelmet élteti. Az orosz követség azt a hirt terjesztette, hogy *Sándor fejedelem és Karavelov főbelőtték magukat,* egy Kalafatból érkezett távirat azonban jelenti, hogy Sándor fejedelem él és legközelebb ismét uralkodni fog. A fejedelem hivei bolgár nemzeti pártot alakitottak s ennek végrehajtó bizottsága 10 ezer frank dijat tüzött ki Czankov és Klement fejére.

Bukarest, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Mig Bulgáriából azt jelentik, hogy az egész hadsereg a forradalom ellen nyilatkozott és sok nagy város nyiltan fellázadt az ideiglenes kormány ellen, megbizható forrásból azt jelentik, hogy Sándor fejedelmet ma délután Reniben **mint államfoglyot Oroszországnak szolgáltatták ki.**

Bukarest, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Az *egész bolgár hadsereg az elüzött fejedelem mellett foglalt állást;* az a két zászlóalj, a mely Sándor fejedelmet Szófiában foglyul ejtette, kegyelmet kért és letette a fegyvert. Az **ideiglenes kormány tagjait elfogták s uj kormány állittatott össze,** melynek fejéül Karavelov kiáltatott ki. Tirnova, Filippopolisz és más városok nyiltan fellázadtak az ideiglenes kormány ellen.

Belgrád, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Pirotból* érkező hirek megerősitik, hogy a bolgár ellenforradalom Sándor javára fokozódik. Tévesek a hirek, mintha Szerbia ebből az alkalomból katonai előkészületeket tenne. Eddig még semmiféle rendelkezés ez irányban nem történt. Ausztria-Magyarország és Németország követei tegnap és ma éjjel folytonos érintkezésben voltak a királylyal, ki buzgón tudakozódott Sándor fejedelem sorsa felől. (N. Fr. Or.)

Bukarest, aug. 25. Az a hir, hogy az **orosz kormány szabadon bocsátotta Sándor fejedelmet,** valónak bizonyul. A fejedelem yachtja elhagyta Renit és Galaczba érkezett. **A fejedelem Reniben maradt és hir szerint ma este indul Berlinbe vagy Darmstadtba.**

Darmstadt, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Sándor fejedelem apja* e hó 24. estejéről táviratot kapott, hogy a fejedelem Renibe megérkezett. A hajó parancsnokának ama kérdésére, mitevő legyen a fejedelemmel, Szófiából az a felelet érkezett, hogy *a fejedelmet rögtön hozza vissza Szisztovóba.* **Szófiából az az értesités jött, hogy a forradalom s vele az ideiglenes kormány megbukott.** A fejedelemhez hü uj kormány *Stoilovból, Gosov* és *Panovból* áll. **Az egész hadsereg a fejedelem pártjára állt. Az ország csendben van.** *Kelet-Ruméliának* Mutkorov ezredes elnöklete alatt álló uj kormánya táviratilag arra kérte Sándor herczeget, hogy birja rá Sándor fejedelmet a visszatérésre, az egész ország nagy lelkesültséggel fogja fogadni. Tirnovóból és Filippopoliszból is küldöttség ment, mely a fejedelmet vissza akarja hozni. Viddinből tegnap egy küldöttség ment a Dunán lefelé, hogy elhozza a fejedelmet; Koch udvari lelkész a küldöttséghez csatlakozott. (N. Fr. Pr.)

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Riedesel gróf, a fejedelem hadsegéde, *Turnszeverinből* táviratilag felszólitotta a Bécsben időző bolgár tiszteket, hogy utazzanak azonnal hazájukba. E felszólitásnak a tisztek legtöbbje azonnal eleget tett és még ma délután a futárvonattal elutaztak.

Konstantinápoly, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata). Keletruméliában a mozgalom Sándor fejedelem érdekében nöttön-nő. *A ruméliai csapatok Szófia ellen való indulását legközelebbre várják.*

Bukarest, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A Tirnovóban és Viddinben állomásozó csapatok parancsnokai táviratilag kérdést intéztek Bukarestbe, vajjon Sándor bolgár fejedelem ott megérkezett-e; kijelentették, hogy **az uj kormányt nem ismerik el, hanem a fejedelem pártjára állnak és azt arra kérik, hogy térjen vissza.** Szisztovában hasonlóképen a fejedelem javára manifesztált a lakosság. Ugy hallatszik, hogy a Romániába áttért bolgárok, kik folyton érkeznek, az ideiglenes kormány ellen szándékoznak nyilatkozni.

Giurgevo, aug. 25. A *Stambulov* és *Mutkurov* által aláirt kiáltvány, mely *Tirnovoból* van keltezve, következőleg hangzik:

«*Sándor* fejedelem és a népképviselet nevében ezennel közhirré teszem, hogy én Szófiában az ideiglenes kormányt egyelőre átvettem és mindenkit, *a ki a törvényekhez nem alkalmazkodik, rögtön itélő biróság elé fog állittatni.* Főparancsnokká *Mutkurovot* nevezem ki s fölruházom őt a polgári és katonai hatalommal; minélfogva mindenkinek engedelmeskedni kell parancsainak, fölhivom a bolgár népet, védje meg a koronát és a hazát az árulók elől, a kik a mi hős s szeretett fejedelmünket meg akarják fosztani trónjától!

Mindenható Isten! adj erőt a népnek és a hadseregnek, hogy a nép által megválasztott szeretett fejedelmünknek oltalmat nyujthassunk!

Éljen Sándor, a bolgárok fejedelme!»

A kiáltványt *Stambulov,* mint a népsépviselet elnöke és *Mutkurov,* mint a hadsereg főparancsnoka irták alá.

Bukarest, aug. 25. A Havas-ügynökség jelentése. A yacht parancsnoka azon rendeletet kapta, hogy a fejedelmet Oroszország helyeslésével vagy a nélkül Reniben partra szállitsa. A *fejedelem azt kivánta, hogy román parton szálljon ki. Galaczból* távirják, hogy az **orosz kormány a fejedelem tetszésére bizta, hogy oda menjen, a hova akar,** és hogy a legközelebbi vonatot bevárja. **Ma délután 2 órakor a fejedelem még Reniben volt.**

Bukarest, aug. 25. (Az *Egyetévtés* tudósitójának távirata.) **Sándor fejedelmet Reniben szabadlábra helyezték. A fejedelem azonnal Németországba utazott.**

Belgrád, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A pétervári lapok kijelenték, hogy valaminthogy Ausztria-Magyarország nem lett Bosznia-Herczegovina kormányzása által török vazallá, ugy nem kell, hogy bármelyik európai uralkodóház is, melynek a bolgár trónt kinálják, megütközzék a török vazallságon.

Bukarest, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Fekete tengeren levő orosz hajóraj főparancsnoka rendeletet kapott, hogy az összes hadihajóiat indulásra készen tartsa.* Ugyszintén rendeletet kapott a gőzhajózási és kereskedelmi társaság is arra nézve, hogy bizonyos részét a hajóknak csapatszállitásra készen tartsa. E két rendelet az orosz kereskedelmi világban valóságos pánikot idézett elő. *Sándor oldenburyi herczeg* Pétervárról Odesszába jött, állitólag azért, hogy tengeri fürdőket használjon. Mindazonáltal itt trónjelöltnek tartják és Odesszába jövetelét összeköttetésbe hozzák a bolgár eseményekkel. A Bulgária felé menő Gavarini-féle hajók számos szabadságolt orosz katonatisztet vittek magukkal, kik állitólag Czankov meghivásának engedve a bolgár hadseregbe lépnek

Belgrád, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Belgrád tele van Karagyorgyevits kémekkel, kik bőségesen el vannak pénzzel látva. Azt a hirt terjesztik, hogy Bulgária, Szerbia délszláv királyság alatt egyesittetni fog, egy oly fejedelem alatt, ki nem osztrák-magyar, hanem szláv nemzeti politikát fog követni. Garasanin ma este érkezik meg Gleichenbergből. Milán királyhoz az ország minden részéről érkeznek táviratilag hüségnyilatkozatok. Karagyorgyvits herczegnek romániai jószágigazgatója több szerb számüzöttel Zimonyba érkezett és ott Milán ellenségeivel konferál.

VIDÉK.

* **Pozsony,** aug. 25. (O. É.) A *dunáninneni* ág. ev. egyház ma tartott közgyülése a *Turócz-Szt-Mártonban felállitandó tót gimnázium* kérdésével foglalkozott. Hosszabb, élénk vita után az ügy akként intéztetett el, hogy az illető bizottság által kidolgozott tervezet átvizsgálás és további tárgyalás végett az esperességekhez utasittatott vissza. Ennélfogva az ügy csak a jövő évben kerülhet ismét tárgyalás alá. Fölötte hosszu és a tót esperességek néhány képviselője részéről szenvedélyesen vezetett vitát idézett elő *Mudron* Pál nyitrai felügyelő és a nyitrai esperesség amaz inditványa, mely szerint a *pozsonyi lyczeum és a bölcsészeti akadémia tanárainak a panszláv üzelmek* miatt megbüntetett tanulók kizáratásáért feddés és *rosszalás nyilvánitassék és a kizárt tanulók rehabilitáltassanak.* Végül az inditványt az egyházkerületi gyülés illetéktelensége miatt, azzal az indokolással, hogy sem a liczeum, sem a theológiai akadémia nem tartozik a kerületi gyülés alá és ez utóbbi, mint adminisztrativ hatóság, az iskolai hatóság és a tanacs birósági itéletét nem semmisitheti, vagy változtathatja meg, az elnökség, mint tárgyalás alá nem valót visszautasitá. — A gyülés este fél 9 órakor ért véget, nagy zaj és a tót esperességek képviselőinek ellentmodása közben.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra	5 frt — kr.		

Lapunk *mindennap,* tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az «Ország-Világ» czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett 8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az esetre, ha t. előfizetőink az előfizetési határidő lejárta előtt lakást változtatnak, az uj czim mellett a régit is kérjük velünk pontosan tudatni, mi által minden zavar vagy félreértés sokkal könnyebben elkerülhető.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (kecskeméti-utcza 6. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— aug. 25.

— *Személyi hirek.* *Károly Lajos* főherczeg, Mária-Terézia főherczegnő és Ferdinánd főherczeg e hó 21 Gmundenből Salzburgba, onnan pedig tegnapelőtt Münchenbe utaztak. — *Albrecht* főherczeg e hó 29-én Győrbe érkezik, hol három napot tölt, onnan pedig a Székesfehérvár környékén tartandó hadgyakorlatokra megy. — *Miklosovich* Alajos gutai plébános kanonoki beiktatása tegnap volt. — *Lönhart* Ferencz erdélyi püspök a piskitelepi uj templomot vasárnap fölszentelte. — *Haynald* Lajos biboros érsek külföldi fürdő-utjáról ma a fővárosba visszaérkezett s a «Nemzeti szállodába» szállt meg, hol ma számosan üdvözölték nevenapja alkalmából. — *Bogisich* Lajost, a budapesti kir. törvényszék elnökét, a törvényszék birái, mai nevenapja alkalmából melegen üdvözölték. Az üdvözlő szónoklatot Papp József báró tartotta. *Rechbauer* dr. állapota reménytelen. Ausseeban, hol a sulyos beteg fekszik, minden órán várják a katasztrófát. — *Ignatief* gróf tábornok rövid bécsi tartózkodás után Kievbe elutazott. — *Decrais* franczia nagykövetet tegnap déli egy órakor fogadta Bécsben a király, hogy megbizólevelét átvegye. A nagykövetet *Hoyos* gróf kamarás kisérte a Burgba. A belső termekbe léptekor *Hunyady* gróf főszertartásmester üdvözölte s vezette a titkos tanácsosi szobába, hol *Trauttmansdorf* gróf főkamarás fogadta s a kihallgató teremig kisérte. A kihallgatás után a franczia követség tagjait mutatta be magának a király. — *A király* a gácsországi hadgyakorlatok bevégzése után visszatérőben *Potocki* Alfréd lancuti kastélyában megszállt s fogadja a gácsországi nemesség küldöttségét. — *Wolseley* angol tábornok tegnap Bécsbe érkezett. — *Pejacsevich* Miklós gróf a IV. hadtest parancsnoka csapatszemlére Székesfehérvárra érkezett, hol Pauer János dr. megyés püspök vendége volt. — *Frigyes* főherczeg tegnap Pozsonyból Sopronba érkezett. — *Széchenyi* Pál gróf földmivelésminiszter somogymegyei birtokára Labodra utazott. — *Pukg* Akos egyet. magántanár a fővárosba visszaérkezett. — *XIII. Leó* pápának a khinai császár értékes képet küldött névnapi ajándékul. — *Kantakuzeno* herczeg ma este Giersbez Franzensbadba utazott. — *Ottó* főherczeg jegyesének Mária Jozefa herczegnőnek látogatására Pillnitzbe utazott. — *A portugal királyt* holnap Berlinbe várják. — *Schliemann* tanár Berlinből Osiendéba utazott. — Gróf *Károlyi* Pista most Nagy-Károlyban időzik, e hó 24-ikén meglátogatta családjával Szatmáron *Kovács* Leó honvéd-alezredest, a kinél megebédelve estve ismét visszatért Nagy-Károlyba.

— **A király Bruckban.** A Lajtha melletti Bruckból irják: A király ma a tábor szemlélésére ide érkezett. Kiséretében vannak Albrecht és Vilmos főherczegek, Popp báró, továbbá a külföldi katonai attachék közül Wedell gróf (Németország), Cerutti (Olaszország), Vallest ezredes (Spanyolország), Keith-Fraser ezredes (Angolország) és Bounger (Francziaország). A pályaudvaron Rudolf trónörökös és Stefánia főherczegnő is fogadták a királyt. Mikor az udvari vonat 6 óra 45 perczkor berobogott a pályaudvarba, a király először is a főherczegnő felé tartott, a ki az uralkodónak meg akarta csókolni kezét. A király azonban megölelte őt és megcsókolta arczát és homlokát. Azután a király a trónörökös felé fordult, ki mint csapat-parancsnok először is az előirt jelentést tette, mire a király megölelte és szintén szivélyesen megcsókolta. A király ezután többeket megszólitott a fogadására megjelentek közül. Hosszabb ideig beszélgetett Harrach gróffal, azután Thót főjegyzőhöz fordulva, ettől megkérdezte, mily eredménye van az aratásnak Magyarországban. Tudomásul véve, hogy csak középszerü termésre van kilátás, azt mondotta a király: «Ez nagy kár az egész országra nézve!» Trost polgármestertől megtudakolta, hogy mint van a beteg Koch polgármester és mikor megtudta, hogy a betegség igen komoly, sajnálatát fejezte ki. A király ezután a főherczegekkel és kiséretével a kijárat felé ment, azután Parndorfra lovagolt, hol a mai hadgyakorlatot tartják.

— **A Ferencz József lovassági laktanya zárkőtételi ünnepélye.** Az országgyülési képviselők a kik a főváros által a külső kerepesi uton épitett «Ferencz József lovassági laktanya» zárkövének augusztus hó 30-ikán d. e. 10 órakor leendő letételi ünnepélyén részt venni óhajtanak, az erre szóló meghivókat a képviselőházi elnöki hivatalban átvehetik.

— **Tanulmányi utazók.** Lojka Hugó tanár és Dégen Arpád, mint Hátszegről irják: Herczegovinából átmentek Erdélybe növénybuvárlat czéljából. Itt a Reticza négy legmagasabb csucsán a felette zord idő viszontagságával nehezen küzdtek meg, hol több napi tartós eső és sürü havazás érte őket utól. Erdélynek gyönyörü Flórája azonban bő anyagot nyujtott a tanulmánynak s kárpótlást adott nekik mindazon nélkülözésekért, a melyeket a néptelen vidéken szenvedtek.

— **Német tisztességtudás.** A *Moi d'Ordre* tegnapi száma ezt irja: A nemes magyarok meghivták Berlin és München hatóságát a budai ünnepélyekre. Berlin mellőzéssel, München szemtelenséggel felelt. A meddig a magyar kormány Szent-István koronájának területén, különösen pedig Erdély szászai közt folytatja a magyarositás müvét, a bajorok barbár földnek nézik Magyarországot s nem is látogatnak el oda, vagy csak kizsákmányolására. Hogy a magyarok terrorizálják országukat! Tessék meggondolni, azt követelik, hogy a magyar vasuti hivatalnokok magyarul beszéljenek! A barbár magyarok néptanitóinak száma az utóbbi évek alatt 17 ezerről 23 ezerre emelkedett, s a 6—12 éves gyermekeknek nyolczvanöt száztólija jár iskolába. Az már igaz, hogy a német iskolák száma évről-évre csökken: inde irae. Rettentő az az erdélyi szászok elnyomása. Százötvenezernyi lélekre 15 képviselővel védetik jogaikat a budapesti országgyülésen, holott a háromszázezer lakossal biró Budapestnek csak 9 képviselője van. A szászok panaszkodnak, hogy Lipót királytól 1791-ben kapott helyhatósági jogaik korlátoltattak. Hát vajjon a székelyek, a kunok, a hajduk és a többi magyar törzsek nem lemondtak-e előjogaikról, tudván, hogy a modern állam egy törvényt kiván. S ez a hétszáz év óta Magyarországon élő 150 ezernyi ember még zsarnokságról panaszkodik, mert 700 éven át életben maradhatott. A tudós német uraimék, ott a nagy Németország közepén elferditik a tényeket, meghamisitják a számokat, s az erdélyi szászokat a barbár magyarság áldozatai gyanánt tüntetik föl. A német vén Gretchenek harisnyakötés közben egy-egy könyeseppet törülnek ki szemeikből s fájó szivvel gondolnak a számüzött testvérekre. Berlin az udvarias meghivásra gőgös lenézéssel, München pedig szemtelenséggel válaszol. Bámulatos, mennyire szeretik egymást a nagy és szent szövetség népei! — A «Nordd. Allg. Zeitung» irja: A Budavár visszavételének ünnepén való részvételre szóló meghivást Berlin városa keresett udvarias alakban, de mindamellett tarthatatlan indokolással, München pedig durva módon utasitotta vissza. A visszautasitásnak ugy az udvarias, mint udvariatlan módja azt tanusitja, hogy mindkét részről hiányzik a politikai tapintat. Szivesen elismerjük, hogy a németek érzelmét sérti az a bánásmód, melyben a magyarok erdélyi testvéreinket részesitik; azonban Magyarországhoz való viszonyaink olyanok, hogy jobban cselekszünk, ha ama körülményeket tekintjük, a melyek bennünket Magyarországgal összefüznek, mint azokat, a melyek bennünket tőle elkülönitenek.

— **Oláh határsértések.** A *Székely Nemzet* cs.-szeredai levelezője illetékes helyről vett értesülés alapján a következőket irja: Hogy Csikmegye határszéli községei és birtokos lakosai mennyire ki vannak téve a határszél mellett fekvő területeiken a román részről történő folytonos zaklatásoknak és erőszakoskodásoknak, s mennyire jogosultak a lapokban előforduló egyes felszólalások és nyilatkozatok, könnyen megitélhető a következő tényekből, melyek a mai állapotot türhetetlenné teszik: Junius hó 10-én zsedánpataki Vánesa Tódor és Huszár Györgyné a péntekpatakán levő esztenájukra szándékolt menetelük alkalmával, midőn a Gyisztra patakát átlépték s onnan a patak mellett 30 lépésre felfelé haladtak, a gyisztravölgyi román határszéli őrháztól kivezényelt Bardocz Nikulai és Vlád Alexándru román határőr katonákból álló járőr által meglepettek, állitólag a határ jogtalan átlépése miatt s igazolásra szólittattak fel. Miután az illetők igazolása figyelembe nem vétetett, Bardocz Nikulai a Vánesa Tódor derekán lévő tüszőt és haskötőt megragadván, kérte, hogy azokat adja át, vagy pedig kövesse őt a határtól 1500 lépésnyi távolságra eső őrházhoz. Nevezett a tárgyak átadását megtagadta azért, mert a terület, hol ő és társai meglepettek, magyar területhez tartozott, s attól a határ 3 lépésre állott; eme három lépésnyi differencziát pedig a folyó által esőzések alkalmával változott meder okozta, a romániaiak javára. Ekkor Bardocz Nikulai át akarta erőszakkal Vánesát a határon vinni, de mivel nem birt vele, s ebben társai által is akadályoztatott, feltüzött szuronyu fegyverével Vánesát földre verte s azután az erdőbe román területre szaladt. — Az orvosi vizsgálat Vánesán sulyos testi sértést és 20 napi munkaképtelenséget konstatált. Az eset a zsedánpataki csendőrörs által a tölgyesi szolgabiró utján megyénk alispánjához bejelentetett, ki a dolog érdemében a kormányhoz felterjesztést tett, honnan a tett szinhelyén jelen volt tanuk kihallgatása rendeltetett el, mely most folyamatban van. — Csonka György zsedánpataki lakosnak 13 éves Tódor nevü fia, folyó évi julius 11-dikén az ugynevezett Gyisztrahegy oldalában a romániai határszéltől mintegy 150 lépés távolságra marhákat legeltetvén, két előtte ismeretlen román katonát látott a határszélen felmenni, s midőn a katonák vele egy irányba kerültek, azoknak egyike megállott s fegyverét a határvonalon áttartva, magyar területre egy lövést tett, mi által azonban szerencsére sem ember, sem állat sérülést nem szenvedett. — A napokban 20 fegyveres román katona egy vezetővel és kaszás emberekkel a Csik-Szent-Miklós, Szépviz és Borzsova községek tulajdonát képező ugynevezett «Kerekbükk» havasába betörvén, Czerán József szépvizi haszonbérlőnek ott levő napszámosait és marháit körül zárolták azon szándékkal, hogy azokat Romániába áthajtsák. A magyar alattvalóknak a legerélyesebb ellentállással sikerült magukat és marhájukat a Romániába való áthurczolástól megmenteniök s a román martalóczokat távozásra birniok. Az erőszakos betörők és foglalók «Kerekbükk» havas nagyobb részéhez maguknak jogot vindikálnak, azt megszállva tartják és alattvalóinkat fegyverrel fenyegetve, oda menni nem engedik. Ez eset szintén a kormány előtt áll, mely a helyszinén volt nemzetközi határrendező bizottság 1883-iki megállapodása daczára a status quo megsértésével a határvonalon innen történt. — Az uzvölgyi pénzügyőrség jelentése szerint román részről a közelebbi időben Kökerttőljkezdve Lápos-, Magyarós-, Keruntapatak- és Sólyomtáron át a határ mentén mindenütt a határszéli ösvény ugy állittatott helyre, hogy az által sok helyt 30—100 lépésnyi foglalások történtek a megyei területből, az utba eső fák levágattak, megbélyegeztettek és zsindelyből mutatók készittettek azon czélra, hogy azok a határon lévő román őrházakhoz biztos utmutatóul szolgáljanak. Továbbá a Csobányos patakon némely helyt a magyar határ megsértésével 7 hidat épitettek.— Folyó hó 15-én Ambrus György gyimes-felsőloki lakos tulajdonát képező egy darab egy éves borjut a «Vojka» nevü havasból Vedena Vaszi oláh csügési lakos erőszakkal elhajtott, s midőn Ambrus utána ment s tőle a borjut visszakövetelte, azt felelte: «Tudom, hogy a borju nem az enyém, de nekem is egy olyanforma veszett el, s mig azt meg nem keresi s oda nem hajtja, addig a borjut nem adom vissza.»

— **Egyházi férfiak jubileuma.** Pozsonyban — mint röviden már emlitettük — tegnap ment végbe Geduly Lajosnak a dunáninneni evang. egyházkerület szuperintendensének és Szentiványi Márton liptói főispánnak, mint az emlitett egyházkerület világi felügyelőjének 25 éves jubileuma. Az ünnep reggeli 9 órakor isteni tisztelettel kezdődött a pozsonyi nagy templomban, hol az egyházkerület képviselői nagy számmal jelentek meg élükön Prónay Dezső br. egyetemes folügyelővel. Az isteni tiszteleten Fürst János po-

zsonyi lelkész tartott meleg hangu egyházi beszédet. Erre a nagyszámu ünneplő közönség a konvent könyvtár-termébe vonult, hol a pozsonyi dalárda elénekelte a «Veni sancte»-t. Ritter somorjai esperes magyar, Novák árvai esperes pedig tót nyelven üdvözölte a jubilánsokat. Most br. Prónay szólalt fel lelkesen, hazafiasan, a panszlavizmust erélyesen elitélőleg, kiemelve amaz egyházi méltóságok fontosságát, melyeknek viselői ma jubilálnak s ez alkalommal az egész hazafias ág. evang. népelem szivében itt van. Utána Karsay szólott, megható beszedben szintén dörgő éljenzés közt a jubilánsok állásának fontosságát és egyházi érdemeiket méltatva. Felolvastatván a kerületek üdvözlőiratai, a jubilánsok számára 300 forinton készitett, gyönyörü diszbibliák adattak át, mire mindkét ünnepelt meghatottan köszönetet mondván, a pozsonyi dalárda az «Erős várunk nekünk az Isten»-nel berekesztette az ünnepélyt. Két órakor diszbankett volt a «Zöldfában», melyre azonban Hurbán és társai nem jelentek meg, s husz före összeszedelődzve külön bankettet csaptak egy kisebb szállodában.

— **Vérengző katonatiszt.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnap délután Temesvárott a Kerschek és Kubitsek-féle vaskereskedésben. Kevéssel négy óra előtt Droste 61-ik gyalogezredbeli főhadnagy lépett az emlitett kereskedésbe és vasszeget kért. Az öt kiszolgáló Kroó Nándor kereskedősegédet különféle sértő szavakkal illette azért, hogy a csomagokban nem volt meg mind az 1000 szeg. A különben is betegeskedő katonatiszt egyre ingerültebb lett a szegek számlálgatása közben. A segéd türte jó ideig a sértegetéseket, de végre kifogott a türelme s a gorombaságokat visszautasitotta. A főhadnagy szertelen dühre fakadt. Kirántotta kardját s a segédnek fejére életveszélyes vágást ejtett. A fiatal ember, a ki a kezén is megsérült, vértől boritva rogyott össze, ugy hogy csaknem eszméletlen állapotában szállitották lakására. Az eset nagy izgatottságot keltett, százakra menő néptömeg tódult össze az üzlet előtt s a rend fentartása végett a rendőrségnek kellett közbelépni. Droste főhadnagy az eset után maga tett jelentést a katonai hatóságnál s a vizsgálat megindult.

— **Pejacsevics Miklós** gr. hadtestparancsnok vasárnap Budapestről Alcsuthra ment Sterneck ezredes, vezérkari főnök kiséretében. Gróf Pejacsevics alcsuthi utjának czélja a József főherczegnél való hivatalos tisztelgés volt. A főhadparancsnok hétfőn tért vissza Alcsuthról, midőn is utjába ejté Tabajdot, a hol a készülő főhadiszállását tekintette meg. Innét Székesfejérvár felé vette utját s odaérkezése 5—6 óra közti időre volt jelezve, de a hadtestparancsnok egész váratlanul már ½3-kor Székesfehérvárott volt Sterneck ezredessel s a püspöki palotába hajtatott be. A kaszárnyában nyomban hirét vették megérkezésének s ¾3-kor már ott állott a diszőrség a püspökség előtt. Három órakor tették meg hivatalos tisztelgésüket: Hollán Ernő altábornagy és állomásparancsnok, segédtisztje Csesznák őrnagy kiséretében; ugy Weikard Ferencz altábornagy és katonai állomásparancsnok segédtisztjével: gr. Rüdt őrnagygyal. Pejacsevics gr. este az ittlévő tábornokokkal és törzstisztekkel a «Magyar Király» éttermében vacsorázott, mialatt a katonai zenekar játszott. Vacsora után a társaság több tagja hazakisérte a püspöki palotába. Tegnap kiment a Székesfehérvárott összpontositott 31. hadosztály Szabad-Batthyán körül tartott gyakorlatainak szemléjére. Tegnap d. u. 2 órakor nagy ebédet adott tiszteletére dr. Pauer János püspök; ebéd alatt katonai zenekar játszott. Az asztalnál ültek: gr. Pejachevich főparancsnok, dr. Pauer püspök, Hollán és Weikard altábornagyok, br. Ripp, Klenck és Pacor vezérőrnagyok, Neuwirth dandárparancsnok, Sterneck-Daublebszky ezredes, Sárközy Aurél alispán, Havrenek József polgármester, dr. Matuska János prépost-kanonok, Gánóczy Flóris kir. közjegyző, Károly János apátkanonok, Gremsperger István apátplébános, Fittler Béla ügyvédi kamarai elnök, Krenc Ignácz szemináriumi aligazgató, Pallér Kelemen főgymn. igazgató és az udvari papok. Ebéd alatt a püspök poharat emelt a felségesen uralkodó királyi családra. A toasztot a vendégek állva hallgatták végig. A hadtestparancsnok ma visszatért a fővárosba.

— **Budavár visszavételének ünnepe.** Az ostromban résztvett hősök utódai közül különösen a francziák közt mutatkozik élénk részvét az ünnepély iránt. Közelebb a jogosultságnak bő igazolása mellett meghivót kértek és kaptak; *Desplanques* A. párisi ügyvéd, La *Lanze*, dax-i ügyvéd, *Montjustin d'Equevilley* marquis, Albert de *Malet* marquis, továbbá *Mongenol* M. Leon francziaországi nancy-i spanyol konzul. A főpapok közül eddig részvételüket bejelentették: Simor herczegprimás, Haynald kalocsai érsek, Schlauch szatmári püspök és Vaszary Kolozs pannonhalmi főapát. A törvényhatóságok, melyek csak általában jelentették be, hogy küldöttséget menesztenek, felkéretnek a rendező bizottság által, hogy névszerint közöljék képviselőiket, mert a meghivók csak névre állithatók ki. A meghivók csak az azon megnevezett urak részére szólnak s a meghivott társaságában se családtagok, se mások nem jogositvák ugyanazon egy meghivó mellett részt venni az ünnepélyeken. A diszközgyüléshez szeptember 1-én ő felsége a vigadónak vigadó-utczai főbejáratánál érkezik meg, a lépcsőnél Ráth főpolgármester egy küldöttség élén fogadja a királyt. A közönség számára a redoute Deák-Ferencz-utczai főbejárata lesz fentartva. A vigadó diszteremében az ünnepies közgyülés alatt a disz-emelvényen ő felsége az udvarral, továbbá az elnökség, zászlósurak, miniszterek, a főrendi és képviselőházi elnökök, főpapok, a legfőbb katonai méltóságok, a rendező bizottsági tagok, a történelmi társulat 10 tagja s titkos tanácsosok foglalnak helyet. Lent a teremben az első sorban Bécs és Stokholm városok képviselői foglalnak helyet, a további sorokban a hatósági küldöttségek, a főv. törvényhatóság és történelmi társulat tagjai, tudományos testületek és intézetek, különféle hatóságok küldöttei, a főv. törvényhatóságok választott tisztviselői, s egyes kiválóbb kiállitók. Ő felségéhez közel, de oldalt a konzulok helye lesz; velök szemben a másik oldalon az *utódok* számára tartatik fenn nagyobb hely. A karzatot férfiak és nők vegyest foglalják el. A diszemelvényen csak diszöltönyben, a teremben diszruhában vagy szalonöltönyben, a karzaton szalon-öltönyben lehet megjelenni. — *Háromszékmegye* küldöttsége a következő tagokból áll: Nagy János közm. miniszteri tanácsos, Turóczy Adolf fővámigazgató, Nagy Gábor min. titkár. *Alsó-Fehérmegye* küldöttsége: Báró Kemény Kálmán főispán vezetése alatt Török Bertalan főjegyző, Zeyk Gábor földbirtokos, N. Kovács Ödön theol. tanár, Kovács Gyula polgármester, ifj. Gáspár megyei főjegyző. *A magyar tud. akadémia* küldöttsége Wenzel Gusztáv vezetése alatt Salamon Ferencz, Pauler Gyula, Pesti Frigyes.

— **A kolozsvári ünnepélyek.** Az erdélyi közmüvelődési egylet vasárnap megnyitandó közgyülésére nagyban folynak az előkészületek Kolozsvárott. Sokféle ünnepélyre készülnek s a kolozsváriak biztosan számitanak az idegenek tömeges részvételére. A közgyülésre számosan jelentették be részvételüket s ujabban a Petőfi-társaság is elhatározta, hogy küldöttségileg képviselteti magát. A közgyülés alkalmából vasárnap délután népünnep is lesz, melyet a nőegylet rendez. A programm változatos. Be fognak mutatni több népjátékot, melynek elterjedését kivánatosnak tartják; bocsátanak föl óriási léggömböt; Gyarmathy Zsigáné urnőt fölkérték, hogy válaszszon ki Kalotaszeg vidékéről tizenkét nyalka legényt s ugyannyi szép leányt a tánczban s népjátékokban való részvételre; a szépség-versenyben nőkből s müvészekből alakitott jury fog müködni, a három legszebb leány kap jutalmat s arczképeiket aztán a kultur-egylet javára fogják árusitani; lesznek továbbá különféle mutatványok s versenyek, sat. Mozgalmas élet lesz azonban Kolozsvárott már előbb is. Holnap nyilik meg az iparkiállitás, melyet a kereskedelmi és iparkamara rendez. Az erdélyi határszéli megyékben készült iparczikkeket mutatják be; kivált azokat, melyek a vámháboru következtében kiszorultak a szomszéd ország piaczairól s melyeket Kolozsvár körül nem igen készitenek.

— Az irói és müvészi kör által rendezendő kirándulás iránt fővárosszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Ha tulsok lesz a részvevők száma, az esetben külön vonatot inditanak, melyhez a vidékiek is csatlakoznak. A kirándulás dija 10 frt. Előjegyezhetni *Dolinay* Gyula titkárnál az irói és müvészi körben az esti órákban. Indulás szombaton délben. Visszatérés hétfőn reggel, de a jegy még tovább is érvényes.

— **Liszt Ferencz holtteste Budapesten.** Weimarból irják a P. H.-nak: Wittgenstein herczegnő, Liszt hü barátnője, a kit a mester általános örökösnőjévé nevezett ki és végrendeletének végrehajtásával bizott meg, a mester utolsó óhajának eleget teendő, *Budapestet választotta a nagy müvész utolsó pihenőhelyéül.* A herczegnő Liszt irodalmi hagyatékát is örökölte, melynek számos érdekes és nagybecsü részeit ő maga vizsgálja meg és rendezi. Nem áll az, hogy a weimári nagyherczeg barátja holttestét a saját rezidencziája számára követelte volna s ezentul sem fogja kötelni. Mivel pedig Lisztet nem Wahnfriedben vitték örök nyugalomra, nincs értelme annak, hogy földi maradványait a bayreuthi nagy temetőben hagyják. Ezeket vette fontolóra Wittgenstein herczegnő, mikor végleg Budapest javára határozta el magát. Legközelebb maga is Budapestre jön, hogy itt minden előkészületet megtegyen az átszállitásra. Weimárban az a nézet uralkodik, hogy az exhumáczió nem felel meg Liszt nézetének. Mikor ugyanis a mester hallotta, hogy Bécsben Beethoven és Schubert holttestét az uj temetőbe szállitották át, határozottan rosszalta a halottak békéjének ilyen háborgatását. A weimari nagyherszeg ajánlata egy «Liszt alapitványt» illetőleg, eddig csak a tervezés stádiumában van. Liszt halottálczája, melyet Weiszbrod szobrász készitett Bayreuthban, kitünően sikerült. Az ercdi álcza Wagner Cosima asszony birtokában marad.

— **Budavár visszavétele.** *Az egyetemi ifjuság* kebeléből a budavári ünnepélyek rendezése tárgyában alakult bizottság holnap, csütörtökön esti 6 órakor az olvasókör termében értekezletet tart. — *A történelmi kiállitást* tegnap 805-en nézték meg, a belépti-dijakból befolyt 154 frt 20 kr.

— **Sándor fejedelem yachtja.** Arról a hajóról, melynek fedélzetén épen most a világtörténelem egy tanulságos és elszomoritó fejezete játszódott le, a «N. W. Tagblatt» a következő leirást adja: A hajó, melyen a kiüzött fejedelem országából eltávolittatott, gazdája és ura nevét viseli: «I. Sándor». A yacht az óbudai hajógyárban készült és 1883-ban szelte először a Duna szöke hullámait. Pompás hajó, mely nemcsak a szelid édesvizen, hanem a háborgó tengeren is tiszteletet parancsolna a haboknak. Egyik ingájától a másikig 65 méter hosszu és igy e bolgár yacht csak 2 méterrel rövidebb legbüszkébb fregatteunknál a «Radeczky»-nél. Szélessége csak 7·5 méter, épen fele annyi mint a Radeczkyé, a vizbe meg csak öt lábnyira sülyed. De kárpótlásul aránylag hatalmas, 700 lóerejü gépei vannak és ezek teszik lehetővé, hogy a yacht vizen lefelé óránkint 22 kilométernyi sebességgel haladhat. 1884. áprilisi napjaiban e hajón utazott a trónörököspár Ruszcsukból Gyurgyevóig. A hajóteremben fényes lakomát rendeztek tiszteletükre. 1884. juliusában «I. Sándor» közvetlen a bulgáriai parton haladva, Turtukai és Szilisztria között homokpadra került és erősen megrongálódott; ugyanakkor a romániai oldalról ágyuval lőttek az oldalába. Az ágyulövésről ugyan kiderült, hogy az az oláh tüzérparancsnok félreértéséből tétetett, de a yacht sérülésein ez keveset segitett, ugy hogy elhatározták, hogy a hajót Ó-Budán kijavittatják. A 72,000 forintnyi magas költség azonban visszariasztotta a fejedelmet és szándékától elállva, Turn-Szeverinben javittatta ki nagyjából a hajóját. A bolgár forrongásra vonatkozó sürgönyök szerint Orravánál tették a fejedelmet hajóra, ugyanazon a helyen, hol 1876-ban Boitov bolgár főnök csapatjával a «Radeczky» gőzösről partra szállott. E helyről hajón nyolcz órai ut után jutunk Gyurgyevóba. A jobb oldalon a bulgáriai part meztelen, meredek, hasadékos agyagfallal vonul Nikopoliszig, ama helyig, hol Zsigmond király Bajazid szultánnal véres, öldöklő csatát vivott. Tovább jobbra látszik bolgár földön a sistovói, hármas boltozatu béketemplom. Itt történt először, hogy a magas porta a nyugati hatalmak előtt meghajolt, itt lépett ezelőtt hét esztendővel battenbergi Sándor József herczeg, Radeczky orosz tábornok kiséretében bolgár földre, itt tüzte a török félhold helyébe a görög kettős keresztet. Ha tovább haladunk lefelé, merészen szelve a sárgás-barna habokat, feltünik a jobb parton a Lom folyó dombláncolata, honnan fenyegetve tekintenek le a ruszcsuki erődítések, gunyosan daczolva a berlini szerződés határozataival. Itt a Duna majd két kilométernyire szélesül ki, körülfogva a Ramazán-szigetet, honnan ezelőtt harminczkét évvel a nagy Omer pasa Gyurgyevót leigázta. Innen északkeletre, zöldes, árnyas szegélyü csatornán át, Sloboziát elhagyva, Gyurgyevóba, román területre érünk. A trónfosztott fejedelem itt már biztonságban lenne, megvethetné Szófia ármányait és bántatlanul juthatna nyugatra, régibb hazájába. De ugy látszik, a hajó parancsnoka oly utasitásokat kapott, hogy fejedelmi terhét ne román területen, hanem máshol, ismeretlen helyen tegye partra.

— **Földrengés Skócziában.** Pénteken este Kitsyth bányavárosban, Glaskowtól 13 angol mértföldnyire esti 9 órakor a város lakói több perczig tartó föld alatti morajt hallottak s ugyanakkor több helyen földrengést éreztek: A nép rögtön az utczákra szaladt. A rengést kiválóan a város észak-keleti részén érezték. Az idő ködös volt.

— **Árviz Texasban.** Filadelfiából irják e hó 22-ről, hogy Texas partjait pénteken árviz öntötte el, nagy károkat okozván Galvestonban, Indianolában s több más városban. Galvestonban a kárt kétszázezer dollárra becsülik. A mellett hat egyén el is veszett. Viktoriában 75 ház összeomlott, 118 pedig erősen megrongáltatott. Indianolában 11 személy a vizbe fult, azonkivül több elveszett.

— **Az ir-kérdés Amerikában.** Filadelfiából irják e hó 22-ről: Az ir National Convention bezárásakor, elnöke Fitzgerald a következő táviratot küldte Parnellnek: Az ir nemzeti liga gyülésének ezer amerikai tagja küldi önnek üdvözletét. Testületünkben az unió valamennyi területéről és államából jelennek meg tagok, tehát Kanadából is; s egyhangulag helyeseltük az ön politikáját.» Parnell erre igy válaszolt: «A chicagói Conventionak köszönetet mondok bátorító hireiért. A Conventio helyeslése politikánk, tetteink, magunktartása felől itt mély benyomást tett, s nagyon megerősiti helyzetünket.» Pénteken este Filadelfiában 10 ezer embert számitó nagy népgyülés tartatott az ir ügyben, melyen az ir küldöttek is megjelentek. A gyülésen O'Brien William, ir küldött nagy lelkesedést keltő beszédet mondott, melyből a következő kivonatot közöljük: «Önök itt Amerikában pártjára keltek ügyünknek. Az önök rettentő hatalma, rettentő felelősséggel jár. Felette fontos, hogy helyzetünk minden félreértéstől menten tisztába hozassék. Gyávaság, sőt hálátlanság lenne feledni, hogy Angliában vannak barátaink, miként vannak ellenségeink. Másfél millió angol munkás adta be szavazatát a College-greeni ir parlament javára. Van egy nagy angol államférfiunk, ki maga fölér másik másfél millió szavazattal. Mi ezt mondtuk Gladstonenak, ezt mondtuk az angoloknak, hogy a felénk nyujtott barátságos kezet nem nyujtják hiába. Mi egészen őszinték vagyunk velök. Megmondtuk nekik leplezetlenül, hogy az angol uralomnak Irországban engesztelhetetlen ellenségei vagyunk s hogy hiába irtanak ki bennünket, nem lesz nyugalom és béke addig, mig 7 százados reményeink teljesedésbe nem mennek. De megmondtuk azt is, hogy ellenségeskedésünk egyedüli oka az angol uralom Irországban. Majd ha az angol munkások milliói, szabad akaratuktól, szavazataikkal megszüntetik az angol uralkodás lobogóját Irországban, akkor meg fog szünni a két tartomány közt századokon át tartott gyülölködés. Az ir paraszt nem lázongó. Meglehet, hogy a régi rendszer folytatása következtében lesznek önálló agrárius bünténvek, s egyéb sérelmek. Meglehet, hogy London megrémitésére fordulnak elő dinamitos erőszaktételek is. A polgári háborura azonban, mit tudniillik a szó szoros értelmében annak neveznek, Irországban senki sem gondol. Hisz maga az angol kormány is látja, hogy teljes mértékben meg nem valósithatja programmját. Meg tesz mindent a rend föntartására, de nem tehet eleget a kibékitésre. Megbüntetheti a büntevőt, de hogyan nyomja el a boycotting-ot? Meglehet, és ez nagyon valószinü, hogy a helyzet kulcsa a kivándorlásban áll. De annyi gyülölködésnek és hiábavaló küzdelemnek kell addig lefolyni, mig mind a két fél belátja ez egyszerü igazságot?

— **Látogatás Kossuthnál.** Dr. Szüts István, győri kir. alügyész, a mult hetekben Svájczban utazván, ez alkalommal Rigi-Scheideckben meglátogatta nagy hazánkfiát, Kossuth Lajost. — A galambősz férfiu épen az ablaknál ült és czigarettet készitve magának, gyönyörködött a vidék szépségében. Dr. Szüts István belépésére, ki már előbb bejelenteté magát, felkelt és szives üdvözlet után élénken kérdezősködött utazási czéljáról stb. Kossuth néhány nappal előbb a Rigi-Kaltbadban tartózkodott, de azután a magasabb fekvésü Rigi-Scheideckre jött. Nemcsak viruló egészségben van, de kedélye is ifju, különösen hangja oly érczes és csengő, hogy megirigyelhetné bármely szónok. A legkedélyesebb társalgás után dr. Szüts István bucsut vett a nagy férfiutól, ki még az nap szinte elutazott. Kossuth Lajos a szálloda vendégkönyvébe, mint «general Kossuth» volt bejegyezve.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Szombaton délután a svájczi nyugoti vasutvonal Schmitten és Dudingen állomásai közt a gyorsvonat, mely két mozdonyból, tizenegy személyszállitó-kocsiból, két podgyászkocsiból és a póstakocsiból állott, lesiklott a vágányokról. Az elől lévő kocsikban ülő utasokat hirtelen erős lökések ijesztették föl, melyek egyre erősebbekké váltak. Azonnal tisztában voltak azzal, hogy a vonat kisiklott, s a kocsik nem a vágányokon haladnak. Irtózatos rémület vett rajtuk erőt. Kiabálás, jajgatás vegyült a kocsik szörnyü zakatolásába. Körülbelül háromszáz méternyi távolságig haladhatott igy a vonat, mikor a mozdonyokat, melyek csodálatos módon megmaradtak a vágányokon, megállithatták. Azonban ekkoráig a szerencsétlenségnek már megvoltak az áldozatai. A mozdonyok után közvetlenül következő két podgyászkocsi teljesen rommá lett, s a rajtok lévő szállitmány minden irányban szétszóródott; egy postahivatalnokot 30 láb magas ivben röpitett ki a lökés a mezőre. Szerencsére semmi baja sem történt. A többi husz kocsi is lesiklott a vágányokról, az első hét személyszállitó kocsi egy halommá tornyosult. Az egész rettenetes romlás képét nyujtotta. A hátulsó kocsikban levő utasoknak az ijedtségen kivül nem esett bajuk, s azonnal a többi kocsiban lévők segitségére siettek. Nagy fáradsággal jobbára a kocsik ablakain át emelhették ki őket. Tizennégyen sulyos sérülést szenvedtek, s egy asszony, a dudingeni pályaőr felesége alkalmasint meghal sebeiben. Mindazáltal szerencse, hogy nagyobb veszedelem nem történt. A helyszinére távirati uton hivtak orvosokat Freiburgból s a sebesülteket a freiburgi kórházba szállitották. A kisiklás okát bizonyosan nem tudják, de azt hiszik, hogy az egyik podgyászkocsinak tengelytörése idézte elő.

— **Bosnyák rabló halála.** *Sienicz Luca* bosnyák rablóvezérről, kinek megöletését már emlitettük, a következő ujabb hireket irják Moskóból: A megölt rablóvezér ugyanaz, ki mialatt Albrecht főherczeg az okkupált tartományokban időzött, egy őrjáratot vakmerő módon megtámadott, és ezáltal kinos feltünést keltett. Mikor a főherczeg a trebinjei csapatok fölött szemlét tartott, május 8-án a Sienicz bandája a nevezett helység közvetlen közelében, tüntető módon támadott meg egy őrjáratot és egy katonát megölt, kettőt pedig veszélyesen megsebesitett. Rövid időközökben ismételte vakmerő támadásait és ujból két katonát ölt meg. Napról-napra ujabb panasz érkezett a gyilkos banda garázdálkodásairól. A trebinjei és bileki kerületekben a zsandárság és az őrjáratok mindenfelé kutatták a Sienicz bandáját, de sikertelenül. E hó 18-án neszét vették, hogy a rablók ujabb gonosztetteket terveznek és nagyon valószinünek tartották, hogy az demonstráczióban fog nyilvánulni. Es ekkor utolérte a sors a vakmerő rablót, egy örvezető golyója leteritette. Valószinüleg ez az örvezető kapja meg a Sienicz fejére kitüzött dij nagyobb részét.

— **Bulgáriában semmi ujság.** Azok közt a tragikus események közt, melyek most Bulgáriában napirenden vannak, komikus epizódot képez az a felelet, melyet a bukaresti legfőbb hatóság Kalafatból kapott. Vasárnap reggel ugyanis, a bolgár események hirére, kérdést tettek a nevezett kalafati rendőrségnél, hogy mi ujság Bulgáriában? Ezt a választ kapták: «Egy katona megszökött egy szolgálóval». Egyéb ujságot a kalafati rendőrség nem tudott.

— **Aradi fiu Afrikában.** Grünfeld Sándor aradi nyomdászsegéd, ki csak most töltötte ki az aradi várban a katonai éveket: szerencsét próbálandó, Francziaországba ment. Itt egy földbirtokos felfogadta az értelmes fiut könyvvezetőnek, de tudatta vele, hogy algiri birtokain akarja öt alkalmazni. Grünfeld ebbe is beleegyezett és elhajókázott Algirba, álmodozva aranyhegyekről. Amint partra szállt, az algiri kormányzóság, mert mostanában katonákra van szükségök, sietett öt kalandornak nézni és e czimen rögtön be is sorozták öt az algiri vadászok közé, hova a világ minden részéből oda vetődötteket szokták kényszer utján sorozni. Mindjárt alá is irattak vele egy franczia nyelven kiállitott Grünfeld által nem értett okmányt, melylyel kötelezte magát 5 évig szolgálni az algiri hadseregben. Ennek a szolgálatnak jellemzésére Grünfeld ezeket irja szüleinek: «Olvastam Ouida Friquette czimü regényében a saszőrök algiri rettenetes életéről, de a regény a valósághoz képest gyönge vázlat csupán.» Grünfeld 19 kilom.-nyire a Saharától, egyik arab aul közelében tartózkodik a csapattal, melyet egyrészről a felebbvalók kinoznak, másrészről az arabok fenyegetnek megöléssel, mert az arabok kimondhatatlan gyülölettel viseltetnek a francziák, különösen a vörös nadrágos vad saszőrök iránt. Szöknie lehetetlen, mert egy részt a főbelövetés és a tenger, másrészt pedig a Sahara sivatag áll előtte. Ily körülmények között felkérte Aradon lakó szüleit, hogy a magyar hatóságoknál eszközöljék ki kiadatását, hogy haza jöhessen a veszedelmes országból, annál is inkább, mert nemsokára csapatokat expediálnak Algirból Tonkingban és neki nem nagy kedve van a kinai vizekre menni. Öt idegen hadseregbe annál kevésbé lehet besorozni, mert még az osztrák-magyar monarchia katonája. A szülők Aradváros hatósága és az aradi vár parancsnoksága utján vélik fiukat kireklamálhatni az algiri saszőrök közül.

—**Rejtélyes gyilkosság** tartja izgalomban Perlak mezővárosát és vidékét. (Zalamegye). Az esetről a következő részletek ismeretesek: Antolek Antal igen jómódu perlaki polgár és neje folyó hó 11-ikén elindultak a varasd-toplitzi fürdőkbe. Másnap a horvát határon tul, Toplicz közelében egy sekély vizü árokba dobva, összezuzott fejjel halva találták a házaspárt. Kocsinak, lónak pedig semmi nyoma sem volt. Kétséget nem szenved, hogy rablógyilkosság forog fen, de a tetteseknek eddigelé semmi nyoma.

— **A nép bosszuja.** Varsóból jelentik a következő borzadalmas esetet: Przisuk városkában (Orosz-Lengyelországban) pár nappal ezelőtt támadt tüzvész 112 házat hamvasztott el. Egy asszony és három gyermek benn égett a tüzben, és jóval kétezeren felül hajléktalanok és nincs betevő falatjuk. Mialatt a tüzvész pusztitott, egy Volianovszky nevü embert fogtak el és vetettek börtönbe, mert azzal vádolták, hogy ő volt a gyujtogató. Alig, hogy a lakosság hirét vette az elfogatásnak, megtámadták a börtönt és miután az ajtót kifeszitették, az elfogottat a tüz szinhelyére burczolták és a szerencsétlennek segitségére siető rendőrség közbelépése daczára, a lángok közé dobták. Háromszor tört ki a szerencsétlen a lángok közül, de a fanatikus tömeg mindannyiszor ujból megragadta és a tüzbe hajitotta, mig az irtózatos kinok között meghalt. A nép bosszujának áldozata özvegyet és hét neveletlen gyermeket hagyott hátra, a legiszonyubb nyomorban. A lynchelők ellen megindították a vizsgálatot és hárminczon felül börtönben várják büntetésüket.

— **Gyilkosság.** Vasárnap e hó 22-én délután 2 órakor Vizakna községében két oláh suhancz meggyilkolt egy oláh fiatal embert. A három ifju már a mult vasárnap összeveszett, tegnapelőtt a fürdőintézeten tul levő helyen találkoztak egymással, hol a meggyilkolt, mint mondják, leste a másik kettőt. Ezek megtámadták a leselkedőt, ki különben mint verengző, verekedő természetü ember volt ismeretes. Több ütést és késszurást kapott két ellenfelétől, egy hatalmas késszurást éppen akkor kapott, mikor át akart ugrani egy keritésen, szaladva üldözői elől. A rajta ejtett sebek következtében az udvaron meghalt. A holttest hosszu ideig feküdt az udvaron, mig a hatóság el nem távolittatta. A két gyilkos elmenekült, de a késő délutáni órákban elfogták őket egy ottani korcsmában. Tettöket azonnal beismerték.

— **Tüzek a vidéken.** Nagy tüz pusztitott augusztus 11-én *Goricsán* muraközi községben. Déli 12 óra után ütött ki a tüz, melynek 14 ház, 13 pajta és temérdek kisebb gazdasági épület esett áldozatul. A tüz a községnek «Makovice» nevü részében volt. A hodosáni, perlaki és goricsáni fecskendők lehető gyorsasággal érkeztek ugyan a veszedelem szinhelyére, de a romboló lángokat nem sikerült feltartóztatniok. — *Sopronmegye* Kaiserdorf községében e hó 21-én délben tüz támadt, mely rövid két óra alatt két házat, hat csürt és nagymennyiségü takarmányt meg gabonát elhamvasztott. A leégett épületek biztositva voltak. — *Győró* községben (Sopronmegye) e hó 20-án délután ötödfél órakor, Takács László gazdának istállója ismeretlen okból kigyuladván, 4 lakház, több gazdasági eszköz és épület, a kigyult istállóban 4 drb ló (köztük versenylovak) és két borju bennégett. Az épületek biztositva voltak.

— **Humor a szószeken.** Egyik kisebb holsteini falucskában a termetes lelkipásztor ama csodáról prédikált a hivőknek, mikor Jézus öt kenyérrel és két hallal ötezer embert táplált. Szerencsétlenségére szónoki hevében kissé megbotlik a nyelve és azt találja mondani, hogy: «Nos hát kedves hivőim, azt kérdem tőletek, közületek ki tudná megtenni azt, hogy ötezer kenyérrel öt embert és két halat tápláljon?» Nyomban felugrik egy a hivők ájtatos seregéből és mosolygó ajkakkal mondja: «En is tiszteles atyám!» Meghökken a lelki pásztor, nem meri tovább füzni a diskussziót és hamar elvágja prédikáczióját. De a lelkét mégis csak nyomta a dolog. Bizalmasan megkérdezi a sekrestyést, hogy mit tart a vakmerő közbeszóló lelki állapotáról. A sekrestyés aztán megmagyarázza a tényállást, hogy biz a tiszteletes ur felcserélte a kenyereket meg az embereket. A következő vasárnap jóvá akarva tenni a tévedést, valami ügyes fordulattal ujból visszatért a lelki pásztor az evengelium ama részére és ismétli a kérdését: «Szeretett hiveim, hát volna-e manapság ember, ki ismételni tudná megváltónk ama csudáját, hogy ötezer embert öt kenyérrel és két hallal tápláljon?» Es megint csak fel áll a mosolygó közbeszóló és megint csak azt mondja, hogy: «En is, tisztelendő ur!» Ennyi vakmerőséget csak nem hagy a lelki atya büntetlenül és haragosan menydörög a szólóra: «Hát te bünös ember, hogy mersz ilyet mondani?» «Lelki atyám, mond ez még mindig mosolyogva, csak maradt valami a mult heti ötezer kenyérből mára?»

— **Kéjutazás külön vonattal Párisba.** A magy. kir. államvasutak városi menetjegy irodája (Budapest, Mária-Valéria-utcza Hungária szálló) f. évi szeptember hó 18-án Budapestről (m. államv.) társas kirándulást rendez külön vonattal Bécs, Salzburg, München, Stuttgart, Karlsruhe, Strassburgon át Párisba. Indulás szeptember 18-án 10 órakor este, érkezés Párisba szeptember 21-én este 8 órakor. Tartózkodás Münchenben egy, Párisban 6 napig. Az utazás alatt, valamint Münchenben és Párisban a kirándulók kitünő ellátás és elszállásolásban részesülnek. Páris és München nevezetességeinek megtekintése megállapitott programm szerint külön kalauzok vezetése mellett történik. A visszautazás Párisból feloszolva és pedig Basel, Zürich, Lindau, a hires Arlberg-szoroson és alaguton keresztül, Insbruck, Salzburg, Bécsen át történik Budapestre. A kirándulásboz külön menettérti jegyek adatnak ki, melyek áraiban a vasuti menetdijon kivül a kirándulással egybekötött s annak szeptember 27-én este történő feloszlásáig terjedő programmszerü ellátás és elszállásolás költségei már benfoglaltatnak. A kirándulási menettérti jegyek árai, ellátás és elszállásolással I. oszt. 190 frt, II. oszt. 150 frt, elszállásolás és ellátás nélkül I. oszt. 115 frt, II. oszt. 85 frt. A jegyek Francziaországban 30 és a többi vasutakon 45 napig érvényesek. Vidékiek részére a magy. kir. államvasutak és osztr. államvasut állomásairól a különvonatu menettérti jegy felmutatása mellett Budapestig és vissza szóló 50%-kal mérsékelt 45 napig érvényes menettérti jegyek fognak kiadatni. Előjegyzések emlitett irodában csak bezárólag f. évi szeptember hó 14-ig fogadtatnak el, hol részletes programmok is dijmentesen kaphatók.

— **A fürdőkből.** A *tátrafüredi* fürdőigazgatóság aug. 21-én Klotild főherczegasszony és kisérete megérkeztét külön kiadásu lapon jelentette. — *Ujtátrafüreden* aug. 18-ig 1686 vendég fordult meg. — *Pöstyén* fürdőben a vendégek száma augusztus 19-én 2577-re rugott.

— **Villamos játék.** Ügyes gondolata támadt Schalkenbachnak, a midőn találmányával, a villamos zongorával a villamos erőt bevette a jövő szinházainak: a dalcsarnokoknak, az orpheumoknak müsorába. Villamos zongorája, a melyet ma mutatott be Somossy nagymező-utczai Orpheumában, egy ügyesen kombinált hangszer, a melynek egyes részei a szinpad s a nézőtér különböző pontjain vannak s ugyszólván észrevehetetlenül elhelyezve s az elektromosság képezi köztük az összekötő kapcsot. Az ördöngős hangszer természethüen utánozta mindég, ujabb s ujabb meglepetést okozva, hol a fürj pitypalattyolását, hol a vágtató vasuti vonat dübörgését, hol a szélvihar zugását.

Rövid hirek. *Csikszentkirályon* Sólyom István, a plebános kocsisa, e hó 20-án lóusztatás közben az Oltba fult. — *Bikszádon* a napokban egy disznó szétmarczangolt egy fiut s azután teljesen fölfalta. — *Eszteregnyén* (Zalamegye) e hó 15-én ment végbe az ujonan felépült templom felszentelése. — *Káloz*, fehérmegyei község közelében Liszák József számadó agyonlötte magát — *Nagyváradon* Farkas János fugyivasárhelyi lakos összeveszett a feleségével és elkeseredésében lelőtte 14 hónapos kis fiát. — *Temesvárott* egy vasuti munkás 12 éves leánykája öngyilkos szándékkal a Bégába ugrott, de kimentették. — *Zurányfalva* községben a napokban agyonlőve találták Vendtli Márton odavaló lakost. — *Gyöngyösön*, mint lapunknak irják, Szőke Mihály szőlőcsősz e hó 22-én este tévedésből meglőtte József Ferencz földmivest, a ki a lőtt seb következtében rögtön meghalt. — *Gyöngyösről* irják lapunknak, hogy e hó 23-án éjjel Kiss Ferencz és Kiss István parasztlegények verekedés közben agyonütötték Hortolányi Ferencz társukat. — *Bécsben* a toronymászó Pirchernek a király értékes aranyórát lánczostul ajándékozott a «születésnapján bebizonyitott loyalis érzelme elismeréséül». — *Mandalayban*, Birma fővárosában gátszakadás következtében roppant árviz pusztitott melyben ezer ember elveszett.

— **A vigyázatlanság áldozata.** *Gruber* Samu 26 éves vasuti éjjeli őr, ma reggel 6 órakor a rákosi állomáson két mozgó vasuti kocsi ütközői közé került, melyek mellkasát ugy összezuzták, hogy a szerencsétlen kórházba való szállitása közben meghalt.

= **Ismeretlen halott.** E hó 22-én a rendőrség a X. kerületből beszállitott a Rókus-kórházba egy eszméletlen állapotban levő férfit, kiről csak annyit tudtak, hogy állitólag *Szabó* Istvánnak hivják. *Fábry* rendőrtisztviselő ma megjelent a kórházban, hogy a beteget kihallgassa, de mire odaért, az ember a nélkül, hogy egy perczre is magához tért volna, a kórház sebészeti osztályán meghalt. A bonczolás van hivatva a halál okát kideriteni.

= **Meglopták a hajón.** *Arnstein* Vilmos mohácsi lakosnak ma reggel a felfelé jövő »Neptun« hajón alvás közben 32 frt készpénzét, óráját a lánczczal együtt és 262 frtról szóló váltóját ismeretlen tettes ellopta. Károsult az esetről jelentést tett a főkapitányságnál.

= **Kiüritette a rendőrség** a köztemető-ut 57. számu *Deutsch* Károly tulajdonát képező házat és telket, annak tüzveszélyes volta miatt. A lakásoknak ugyanis kéménye nincs, hanem a füstött csak repedezett vas-bádogcsövek vezetik a szénapadláson keresztül ki az egyes lakásokból.

= **A tüzoltóság köréből.** A fővárosi tanács legközelebb elismerését fejezte ki a tüzoltóságnak az év első felében előfordult tüzeseteknél kifejtett müködéséért és ez alkalommal jutalmat is osztatott szét a tüzoltóság érdemesebb tagjai között. — A budapesti önkéntes tüzoltóegylet végre megkapja a kivánt helyiséget a fővárostól. Ez a Duna-utcza 1. számu Fényfy-féle házban lesz, hol őrszobául a földszintén két bolthelyiséget és inspekcziós szobául és irodául az I. emeleti 8. sz. lakásból egy külön bejáratu szopát és előszobát jelöltek ki. A fővárosi tanács az uj Ferencz József laktanyán uj tüzjelző-állomást rendszeresitett, melyet a VIII. ker. tüzőrséggel kötöttek össze.

= **Szerencsétlen esés.** *Nagy* Imre dunaföldvári szül. 56 éves ácsmester ma délelőtt az osztrák-magyar államvasuti teherpályaudvar egyik épületének tetejéről 4 öl magasságból lezuhant s fején és testén sulyos zuzódásokat szenvedett. Eszméletlen állapotban szállitották be a Rókus-kórházba.

Nyolczvanezer forintos sikkasztás.

A rohamos meggazdagodás vágyának, a tőzsdejáték szenvedélyének szerencsétlen áldozata lett *Peller* Károly az *egyesült fővárosi takarékpénztár* egyik pénztárosa. Husz esztendeig volt szorgalmas, pontos, jelkiismeretes tisztviselője az egyesületnek, husz esztendei szakadatlan munkával, iparkodással küzdötte fel magát egyszerü gyakornokból pénztárosává az intézetnek, s ez állásában kivivta főnökeinek határtalan bizalmát, kartársainak szeretetét és tiszteletét. Az évek hosszu során át kivivott bizalmat, az öt körülvevő tiszteletet, közbecsülést közel egy esztendő óta arra használta fel Peller, hogy — midőn átkos szenvedélye: a tőzsdén való üzérkedés elnyeléssel fenyegette tisztességes magán vagyonát, s a felmerült különbözeteket sajátjából fedezni többé képes nem volt — letért a becsület utjáról, hozzá nyult a kezelésére bizott intézeti vagyonhoz, s abból 80 ezer forintot dobott a börze molochjának szájába. A szerencse változó szeszélye talán még nyujthatott volna módot neki a hütlenül elsikkasztott összeg pótlására, de az is lehet, hogy bünös szenvedélye mégegyszer ekkora összeggel is megkárosithatta volna a kenyeret-adó intézetet. Mindkét eshetőségnek elejét vette a sors, a váltó-osztály főnöke tegnap este nyomára jött bünös üzelmeinek, s a pár nappal ezelőtt szeplőtelen becsületességü, vagyonos embernek vélt Peller ma már a főkapitányság börtönében ül szigoru őrizet alatt, gyönyörüen berendezett szalag-utczai házában megjelentek a törvény emberei, pontosan összeirták s zár alá helyezték a keleti kényelmü, fényes berendezést s az utolsó pillanatig mit sem sejtő hitvesének tudtára adták, hogy férje sikkasztás rut büntette miatt a törvény foglya s ő többé nem egy közbecsülésben álló, vagyonos férfiunak neje, hanem hajléktalan, vagyonától s támaszától: férjétől megfosztott szerencsétlen asszony.

A rendőrségi sajtóiroda által az esetről kiadott jelentés igy hangzik:

«Az egyesült fővárosi takarékpénztár pénztárnoka körülbelül 21 év óta ott szolgáló Peller Károly ma a főkapitányság által sikkasztás miatt elfogatott; az elsikkasztott összeg 82,000 frt, a melyet körülbelül egy év lefolyása alatt idegenitett el. Teljes beismerésben van, a vizsgálat folyik.»

A hivatalos jelentéshez a következő részleteket füzzük:

Az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár váltóosztályának főpénztárnokát, Peller Károlyt, az intézet megkeresésére ma délelőtt letartóztatta a rendőrség. Délelőtt tizenegy és fél órakor megjelent a nevezett pénzintézet Dorottya-utczai palotájában Sélley rendőrtanácsos által kiküldött dr. Cheff fogalmazó egy detektiv kiséretében és miután rövid ideig Bun József igazgatóval értekezett, a pénztári osztályba lépett és az ott dolgozó főpénztárnokot felszólitotta, hogy kövesse őt a főkapitányságho z.

Peller halotthalvány lett és szó nélkül követte a rendőrtanácsost a hátsó lépcsőn le a Wurm-utczán álló bérkocsihoz, mely egyenesen a főkapitánysághoz vitte.

A letartóztatás előzményei a következők: Peller Károly 21 év óta hivatalnoka az intézetnek. Mint gyakornok lépett be és lassankint felvitte a főpénztárnoki állásig. Mint ilyennek 1800 frt évi fizetése volt, illetékek nélkül, melyek évenkint hét-nyolczszáz forintra rugtak. Felebbvalói pontos, szakavatott és lelkiismeretes hivatalnoknak tartották s fel sem tünt nekik, hogy Peller olyan háztartást visz, melyre fizetése megközelitőleg sem elegendő, mert tudták, hogy Pellernek magánvagyona is van. Csak négy hónappal ezelőtt halt meg vagyonos atyja, a kitől tetemes pénzösszegen kivül Budán a szalag-utczában egy házat is örökölt, melyet — költséget nem kimélve — pazar fényüzéssel rendezett be, udvarán gyönyörü kertet csináltatott, szökőkutakkal, lugasokkal. Körülbelül tiz év óta nős, házasságából csak egy gyermeke született, az is két éves korában meghalt. Peller szenvedélyes börzejátékos volt. Néhány év óta erősen játszott a tőzsdén, változó szerencsével, nem egyszer nyert nagyobb összegeket, a rosszul sikerült üzérkedés balesélyei folytán felmerült különbözeteket pedig sokáig csak saját vagyonából fedezte. Az utolsó évben azonban annyira elhagyta a szerencse, hogy folytonos veszteséggel játszott, s többször olyan zavarokba jutott, melyekből csak ugy menekült meg, hogy a kezelésére bizott hivatalos pénzekhez nyult. — A sikkasztást ugy követte el, hogy a lejárt nagyobb váltók után kezéhez befizetett öszszegeket nem könyvelte el, hanem megtartotta magának, s az igazgatóság által utmutatásképen a pénztárnoknak kiadni szokott, a váltólejáratokat nyilvántartó lisztában az esedékes váltót tovább vezette más dátumra, s ugy tüntette fel, mintha még azt be nem váltották volna. Az igy nála maradt pénzt a tőzsdére vitte, s ha onnan gyümölcsözve visszakerült, a másnap lejáró váltók jegyzékébe vezette a már tegnap lejárt és kifizetett váltókat. Ezt a bünös manipuláczlót ismételte napról-napra, és pedig oly ügyesen, hogy könyvei mindig egyeztek és rendben voltak. Az utóbbi időkben azonban — mint már emlitettük — mindig nagyobb zavarokba jutott, legutóbb pedig a *bolgár pucs* volt a legsulyosabb csapás reá nézve, mely őt a börzén igen nagy összeg erejéig belerántotta. Ekkor már könyvelési és elszámolási zavarokkal küzdött. *Glósz* Imre a váltóosztály főnöke volt az első, ki a sikkasztás nyomára jött. Tegnap este megvizsgálva a pénztárt, abban nagymennyiségü visszamaradt váltót fedezett fel, s erről rögtön jelentést tett *Bun* József vezérigazgatónak, kivel aztán, a hivatalos óra után egész késő estig revideálták a pénztárt, s csekély fáradsággal arra a megdöbbentő eredményre jutottak, hogy *Peller hetvenkilenczezer és néhány száz forint váltótörlesztésre befolyt összeget nem szolgáltatott be, elsikkasztott.* (Ujabban még 3000 frtnyi összeg hiányát konstatálták.) *Bun* vezérigazgató azonnal igazgatósági gyülést hivott össze, melyen elhatároztatott, hogy a sikkasztó tisztviselő ellen feljelentés fog tétetni a rendőrségnél, s letartóztatását fogják kérni. Mielőtt azonban az igazgatóság a dologról a rendőrségnél feljelentést tett volna, elhivatta Pellernek ipját és napáját, kik vagyonos emberek, s csak miután ezek kijelentették, hogy ily nagy összeg erejéig képtelenek biztositékot nyujtani rokonuk érdekében, küldtek a rendőrségért, mely, mint már fentebb emlitettük, letartóztatta Pellert, ki ma még egész 12 óráig gyanutlanul foglalatoskodott hivatalában. A sikkasztót még délben vallatóra fogták. Beismert mindent. Elmondta körülményesen, hogy a sikkasztásokat mint követte el, mint leplezte és védelmére siránkozó hangon csak annyit adott elő, hogy a börzejáték szenvedélyének esett áldozatul.

Bun igazgató, Hosz váltóosztályfőnök és Andaházy László az intézet jogtanácsosa megjelentek a főkapitányságnál, s körülményesen jelentést tettek az esetről. Előadták, hogy az elsikkasztott összeg körülbelül 82 ezer forintra rug, melyre van némi fedezet Pellernek az intézetnél értékpapirokban letett biztositékában és szalag-utczai házában. Kijelentették, hogy Peller könyveket nem hamisitott, mert ezt a sikkasztás elpalástolása nem tette szükségessé. A takarékpénztár igazgatósága saját hatáskörében is vizsgálatot inditott annak kideritésére, hogy az ellenőrzés körül nem terhel-e valakit a mulasztás vádja. Az eredményről — ha szükséges — értesiteni fogják a rendőrséget.

A rendőrségi sajtóirodának ez esetről ma este kiadott jelentése a következőkép hangzik: Az egyesült budapest-fővárosi takarékpénztár kárára elkövetett nagyobb mérvü sikkasztás ügyében a nyomozás már be van fejezve, Ennek során megállapittatott, hogy Peller Károly pénztáros összesen 83 ezer forint idegenitett el, és hogy bünös üzelmeit körülbelül 1884. év vége óta folytatja. Arra, hogy bünrészesei lettek volna, a nyomozás semmi terhelő adatot nem nyujt és ugy látszik, hogy az egész elsikkasztott összeget tettes a börzén vesztette el. Csak *Weisz* Miksa börzeügynöknek 1885. évi august. 31-től 1886. augusztus 16-áig 47,900 frtot fizetett ki tőzsdekülönbözetek czimén. Lakásán már délelőtt megtartá-

tott a házkutatás, de ott némi arany- és ezüstnemüeken és a pazarfényü berendezésen kivül semmi értéket nem találtak. Elfogatásakor tárczájában 27 frt volt. Ezeken kivül *Vaitzenkorn* Károly és fia bankházában 7000 frtot meghaladó depotja van, ez azonban börzedifferencziák czimén már nagyobbrészt ki van meritve. A vádlott a sikkasztást saját vallomása szerint ugy követte el, mint fentebb leirtuk. A lejárt és a pénztárnál beváltott váltókat ugyanis, mint be nem váltottakat tüntette ki, s a pénzt saját czéljaira forditotta; ha a váltóosztály a be nem váltott váltók után tudakozódott, erre hol azt válaszolta, hogy a váltó-adós néhány nap alatt rendezni fogja tartozását, hol pedig hamis kimutatásokkal vezette félre a váltóosztályt; ha pedig már nagyon szoritották valamely váltó miatt, annak értékét a már ismert módon szerzett pénzből téritette meg. A rendőrség a sikkasztót holnap átkisérteti a királyi ügyészséghez.

Kossuth Lajos napja.

A legrégibb magyar asztaltársaság ma este hazafias lelkesedéssel ülte meg Kossuth Lajos nevenapját a vasutczai Lee-féle vendéglő kertihelyiségében, mely az ünnepélyes alkalomra zászlókkal, czimerekkel gazdagon fel volt diszitve. Az ünneplő közönség soraiban nemcsak az asztaltársaság rendes tagjai jelentek meg, hanem sokan résztvettek abban, mint a társaság szivesen látott vendégei. Az első pohárköszöntőt *Gröszl* Ferencz az asztaltársaság elnöke mondotta, éltetve a legnagyobb magyart, Kossuth Lajost. Szavainak végeztével zajos éljenzés hangzott fel, az asztalos ifjuság dalárdája pedig elénekelte a Szózatot, melyet a társaság állva hallgatott végig. Utána Nagy Zoltán kezdett beszélni. Valódi szónoki hévvel előadott beszéde nagy hatással volt a kösönségre, mely a szónokot zajos tapssal és éljenzéssel tüntette ki. Ezután Kiss Mihály szavalta el Ábrányi Emil «Az uj nemzedék» czimü gyönyörü költeményét, melynek merész eszmemenete, erős, költői szépségekben gazdag nyelvezete rendkivül mély hatást tett. Majd *Babos* Kálmán szólt még, éltetve Kossuth Lajost. A társaság a következő sürgönyben fejezte ki jókivánságait Kossuth Lajosnak. *Kossuth* Lajos kormányzónak Turinban. A budapesti legrégibb asztaltársaság nevenapja alkalmából üdvözli és hosszu életet kiván a magyar haza legnagyobb szülöttjének és számüzöttjének. Szivvel és lélekkel gondol hazájának felszabaditójára. Számtalan igaz hivei.

A belvárosi magyar asztal-társaság rendes találkozási helyén, a belvárosi «Csiga» vendéglőben tagjai élénk részvéte mellett, ma tartotta meg Kossuth Lajos névünnepét. A társaság elnöke, Mezey Péter, tartott hosszabb beszédet, melyben a társaság éber figyelme mellett fejtegette Kossuth Lajos nagy eszméit és végül hosszu életet, tartós boldogságot kivánt a magyar haza legnagyobb fiának. A viharos éljenzés csillapultával *Horváth* Béla kezdett szólni, majd pedig *Madary* Gábor, mint a józsefvárosi harmadik asztaltársaság elnöke mondott lelkesitő pohár-köszöntőt.

A budapesti 1848—49. honvéd betegsegélyző és temetkezést egylet lelkesen ünnepelte meg Kossuth Lajos nevenapját. O-Budán, az «inga órához» czimzett vendéglőben jöttek össze a régi honvédek, összesen mintegy 60-an. Kivülök ott voltak családjaik és számosan jöttek el a polgárok közül is. Az első felköszöntőt Krivácsy ezredes, az egyesület elnöke mondta Kossuth Lajosra; utána nagy tetszés között Csatár Zsigmond beszélt, a Rákóczi-korszak és az 1848—49-dik évek között vonva párhuzamot. Szóltak még többen is, igy: Iklódi Kálmán, Varga Andor alelnök, Menszár Dániel és mások. A társaság 11 óra tájban oszlott szét.

A tabáni első magyar asztaltársaság e hó 24-én szintén megünnepelte *Kossuth* Lajos nevenapját, mely alkalommal nagy hazánkfiának a következő táviratot küldte: «A legnagyobb élő magyar nevenapjára hálás üdvözletét küldi a tabáni első magyar asztaltársaság.»

Az ujpesti függetlenségi párt tegnap este régi szokásához hiven, valódi hazafias lelkesedéssel rótta le Kossuth Lajos nagy hazánkfia iránt viseltető tiszteletét. A Méhes-féle vendéglő Kiss Oszkár által gazdagon feldiszitett nyári helyiségébe a pártnak majdnem összes tagjai adtak egymásnak találkozót, az ujpesti előljáróság pedig a jegyzővel és biróval élén testületileg jelent meg az ünnepélyen, a fővárosból pedig a függetlenségi párt tagjai közül számosan rándultak ki, hogy részt vegyenek az ujpestiek hazafias ünnepélyében *Arky* Mihály az ujpesti függetlenségi párt elnöke nyitotta meg beszédével az ünnepélyt, utánna *Brankovics* György tartotta meg a diszbeszédet, melyben Kossuth eszméit, törekvéseit fejtegette. Hets Odön szintén Kossuth Lajost éltette, második felköszöntőjében pedig poharát amaz ujpesti izr. vallásu polgárokra emelte, kik rendületlen hivei a függetlenségi eszméknek.

A nagyváradi 48-as és függetlenségi párt, mint minden évben ugy tegnap is sikerült bankettel ünnepelte meg a Kossuth Lajos névestéjét. Kilencz órakor már egészen megtelt a Zöldfa vendéglő nagy terme, hol igen lelkes hangulat uralkodott. A felköszöntők sorát Vágássy Imre szép beszéddel nyitotta meg. A Kossuth nóta elhangzása után Kunyhósy János mondott magvas és lelkes toasztot, melyben Kossuth Lajost éltette. Majd ugyancsak Kunyhósy inditványozá, hogy Kossuthoz üdvözlő távirat küldessék. Ezt a következő szöveggel fogadták el: Kossuth Lajos kormányzó urnak, Turin, Olaszország. Nagyvárad város negyvennyolczas elvü polgárai, midőn önnek nagy hazafi nagy nevét megünnepelni összejöttek, kedves kötelességüknek tartják ez alkalommal is kifejezést adni azon mély tisztelet legbensőbb ragaszkodás és hálás kegyeletnek, melylyel ön iránt viseltetni meg nem szünnek soha. Ez alkalommal azon forró óhajtást küldik a magyarok istenéhez, hogy áldja meg önt boldogsággal megelégedéssel, s engedje magasztos küzdelmét hazafiui bánata jutalmául megérni, hogy nagynak, szabadnak, boldognak lássa e sokat szenvedett hazát. Éltesse Isten önt az emberi élet legvégső határáig. Nagyvárad, Zöldfa szálló 1886. aug. 24, este 10 órakor, Mikussay G. pártelnök.» A távirat felolvasása után éljen Kossuth Lajos! felkiáltásokban tört ki a lelkesült közönség, s az iparos ifjak dalárdája a «Szózat»-ot énekelte el igen szépen, melyet a nagy közönség állva hallgatott végig. A jelenvoltak Dus Lászlót óhajtották hallani, ki a közóhajnak engedve, gyönyörü szavakban éltette Kossuthot, mint a lemondás legnagyobb példáját. Az iparos ifjak éneke után, mely minden toaszt után felhangzott, Vohl Károly emelt szót és hasonlóképen Kossuthra üríté poharát. Dr. Kálmán József igen sikerült beszédben az ellenzék derék képviselőjét, a jelenlevő Csanády Sándort éltette, óriási éljenzés közt. Erre Csanády szólalt fel. Beszédében a kegyelet igazi hangján emlékezett meg Kossuthról, kinek nevét mindig éljenek követték s lelkesen kivánt annak hosszu életet és elveinek diadalt. Komlóssy Pál érdekes visszaemlékezéseket idézve fel a multból, a dicső mult kegyelőit élteté, Csanády Sándor Nagyvárad derék hölgyeiért ivott; Keledi József Irányi Dánielre, Vass Károly Mikussay pártelnökre üríté poharát.

Balaton-Füreden — mint tudósitónk távirja — lelkesedéssel ünnepelték meg Kossuth Lajos nevenapját. Halász Géza dr. emelkedett szellemü beszédét lelkesedéssel fogadta a hazafias társaság, mely távirati uton is kifejezte jókivánságait Kossuth Lajosnak.

Debreczenből irják lapunknak mai keletlel: Debreczen város polgárai tegnap este bevett szokás szerint Kossuth Lajos nagy hazánkfia névestéjét megünneplendő Papp György vendéglőjében 100—120-an gyültek össze. Jelenvoltak: a 13 *egyenruhás* 1848/49-iki honvéd Csatak ezredessel, dr. Ozory István, Ujvári István, Szilágyi Bálint ügyvédek, Rab László városi tanácsnok, Boros Sándor, Gáspár Imre szerkesztő stb. Gáspár Imre inditványára a következő sürgöny küldetett Kossuth Lajosnak Turinba: «Kossuth Lajosnak Turin Via del wille 22. — Kormányzó ur! Debreczen város polgárai és a 1848/49-iki egyenruhás honvédek mai becses névnapja alkalmából összegyülvén, forró imával kérik a magyarok istenét, hogy engedje elérnie azt az időt, melyben eszméi megvalósulnak. Éljen a független Magyarország! Éljen a haza! Éljen Kossuth Lajos! Az ünneplő polgárság. — Több pohárköszöntőt mondtak Kossuth Lajosra, a függetlenségi pártra, a párt Lajossaira, Thaly Kálmán III. kerületi országgyülési képviselőre. A társaság késő éjfélig maradt együtt zeneszó mellett.

Arad város polgársága tegnap este pártkülönbség nélkül két helyen is megünnepelte Kossuth Lajos névestéjét. A polgárság zöme esti 8 órakor a Wittmann-vendéglőben gyült össze. Kossuthra az első felköszöntőt Müller Károly, az aradi függetlenségi párt elnöke mondotta, magasztalva nagy hazánkfiának kiváló érdemeit. Nem czélja — ugymond — elmondani azt, a mi hazánk ez óriásáról elmondható, melyet mind e hazában, mind a világ nemzetei között elmondottak már róla sokan, ő csak egyszerüen azt kivánja a szellem-kolosszusnak, hogy isten ezt a nagy férfiut addig, a meddig csak embernek élnie lehet, éltesse. Utána Besze János, az ősz 48-as szónok mondott gyujtó beszédet, hévvel és tüzzel, szintén Kossuth Lajosra üritvén poharát. Szavaira éljenzugás és pohárcsengés felelt. Ezután Jankay József olvasta fel ez alkalomra irt lendületes költeményét, melynek refrainje ez volt: «Éljen Kossuth Lajos!» Lukácsy Miklós humorisztikus toasztban dr. Mülek Lajost köszöntötte fel, ki a felköszöntőre szép dikczióval válaszolt, éltetve a polgárokat és azok egyetértéseért ürítve poharat.

Belgrád, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Negyvenkét belgrádi magyar ifju fényes lakomával ünnepelte meg Kossuth Lajos nevenapját. A társaság hazafias dalokat énekelve s Kossuth Lajost éltetve, késő éjjel oszlott szét.

SZINHÁZ, ÉS MÜVÉSZET.

— **A népszinházban** ma este jubiláris előadás volt, a *Cornevillei harangokat* adták elő, nyolcz év lefolyása alatt ma 150.-szer. Első sorban, kétségkivül Planquetteé, a zseniális zeneszerzőé az érdem, hogy az operette ilyen nagy vonzó erővel bir, de része van a sikerben magának a népszinháznak is, mely a személyzet folytonos változása mellett mindig megtudta tartani bizonyos müvészi niveaun ez operette előadását; pedig ez nem volt könnyü feladat, ha meggondoljuk, hogy az egyes szereplők közül, kik az operettet bemutatták, a mai százötvenedik előadásban egyetlen egyet se láttunk. Közülök még csak Pálmai Ilka, az első Serpolette van a népszinháznál, a többiek leléptek a világot jelentő deszkákról, vagy leléptek az élet szinpadáról, elhaltak, vagy elszéledtek... A mai szereplők közül első helyen *Blaháné Lujzát*, Serpolette személyesitőjét kell megemlitenünk, ki e szerepet most is a saját müvészi egyéniségének teljes pompájában mutatta be, hogy még pompásabb legyen, az utolsó felvonásban, mint grófkisasszony, egy egészen uj, hir szerint, kétezer forintos ruhában jelent meg. Elejétől végig ragyogó jó kedvvel játszott és énekelt, s a közönség is folyton tapsolta és ujrázta dalait. Mellette legnagyobb tetszésben részesült *Vidor* Pál a jól ismert és kedvelt cornevillei marquis, a kinek keringőjét szintén megujrázták. Többször megtapsolták még *Vári* Irmát, ki Germaine szerepét diszkrét játékával és hibátlan énekével teljesen érvényre emelte, továbbá *Németh* Józsefet, a ki minden tulzás nélkül, de mégis határozott vonásokkal és biztos kézzel jellemezte Gáspár apót. Grenicheuxt Nagy Pista játszta, igen kevés sikerrel; azt mondanók, kiritt a személyzetből, ha nem volna helyesebb az a kifejezés, hogy élvezett a személyzet között. Hangja még csak volna, s néha bánni is tud vele, de játéka, szinészi egyénisége, alakja semmi. A zenekar elég szabatosan müködött, de annál gyengébbek voltak az énekkarok; legnagyobb hiánya azonban az előadásnak mint a legtöbb népszinházi előadásnak, a csoportok lustasága, tétlensége. Azt a Venus-szobrot pedig, mely a cornevillei parkban disztelenkedett, nemcsak onnan, de általában a *diszletek* közül is didobandónak véljük. A jubiláris előadást, a nyári hőséghez képest, elég nagy közönség nézte.

SPORT.

— **A Hunnia vasparipa klub** első házi versenyét ma tartotta meg a budai polgári lövöldében szép számu, nagyrészt hölgyekből álló nézőközönség előtt. A versenyek a következő eredménynyel folytak le: I. *Kezdők versenye*, (két dijjal). Távolság 1000 méter. A három versenyző Fassberger József, Moser Sándor és Latzkovits Gyula közül *Fassberger* József elsőnek érkezett be. A vitás második dijat a versenybiróság Latzkovits Gyulának itélte oda. II. *Hölgyek dija*. Távolság 2000 méter. Első volt *Vuics* István, Fassberger József jó második. III. *Rémy-dij*. Első *Rémy* Zsiga, második Szathmáry Oszkár. IV. *Sik-futás*. Távolság 500 méter. Nyilt verseny. A dijként kitüzött koszorut *Sándor* Ákos nyerte meg. V. *Akadályverseny*. Távolság 1000 méter. Elsőnek érkezett Vuics István, második Mondok József. VI. *Rudugrás*. (Nyilt verseny). A helyszinén jelentkezett három versenyző közül Pozdech Gyula lett győztes. VII. *Lassu verseny*. (Távolság 50 méter.) E versenyben Mondok József és Vuics István vettek részt s utolsónak Mondok József érkezett. VIII. *A müvasparipaversenyben* Vuics István produkálta magát. A közönség ügyes mutatványait tapsokkal és éljenzéssel jutalmazta. A verseny után a klub tagjai és vendégek egy része társas vacsorához ült, melyen a versenyzőkre és másokra több pohárköszöntőt mondottak.

— **Baleset a versenypályán**. A tegnapelőtt Babelsbergben lefolyt verseny alkalmával sajnálatos szerencsétlenség érte Köller századost, a porosz képviselőház elnökének fivérét. Lova egy akadálynál felbukott s a százados veszélyes zuzódásokat szenvedett. Vilmos császár, ki szintén jelen volt a versenyen, saját fogatában szállíttatta a sebesültet Potsdamba, maga pedig a koronaörökös fogatát vette igénybe.

— **A baden-badeni meeting** legértékesebb versenye a 30,000 márkával dotált Jubileumpreis tegnap került döntésre. Az osztrák és magyar versenylovaknak ez idén kevés kilátásuk volt arra, hogy e versenyben még csak helyet is kapjanak. Elsőnek érkezett a 3200 méteres pályán M. H. Jenaingo három éves sárga ménje *Nero*, második M. Albington ötéves sárga ménje *Kimbolton*, harmadik Mr. Aumont ötéves sárga menje *Fra Diavolo*. Gróf Apponyi Antal *Excelsior* II-je ötödiknek érkezett be.

— **Buzgóról**, a Sztáray-istálló e nagy multu versenylováról ismét nyugtalanitó hirek érkeznek. Buzgó nevezve volt a Great-Ebor-Handicapra, de vissza kellett vonni, s igy a ló sem a szeptemberi Derby-meetingben, sem a Cezarevics Stakesben nem fog résztvenni.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az orvosok és természetvizsgálók vándorgyülése**. *Buziás*, aug. 24. A fürdőberendezés, ma mutattatott be részletesen a vendégeknek dr. *Décsy* Frigyes fürdőorvos szakszerü vezetése mellett. Minthogy az ásványforrások vizét a fürdőkhöz gőzgéppel szoritják, érdekes volt a savanyuvizzel telt tágas uszoda látása, a meleg fürdőknél pedig a vizmelegités módjának ismertetése. Nagy kár, hogy ez uszodát oly kevesen vehetik igénybe, mert a forrásviz hidegsége, melyet kezdetben még a dus szénsavtartalom is fokoz, csak a jól edzett egyéneknek engedi meg, hogy abban fürödhessenek, mit nekünk a fővárosban oly drágán megfizetnünk kell. — Legnagyobb gond van forditva a savanyuviz melegitésére, a mennyiben ennek szénsav tartalma nem engedi meg a közvetlen melegitést. Ezért vannak az ugynevezett calorisateurök müködésben, melyeknek igen elmés szerkezete mellett a viz előre biztosan meghatározható fokra akkép melegithető fel, hogy a gőz csak körülöleli a kis reservoirba folyton ömlő savanyuvizet és igy ezzel közvetlen érintkezésbe épen nem jut. Ha már most az ember ily fölmelegitett vizbe merül, a sok szénsav kisebb-nagyobb buborékokban rakódik le a test felületére, miközben gyönge csipést érezünk. De oly fürdők is vannak, melyeknél az által melegitik fel a kádakban a vizet, hogy gondosan elzárt vascsőből gőzt bocsátanak belé, csakhogy ezek már épen a gyorsan illanó szénsav veszteségé miatt kevésbbé hatékonyak. Megemlitésre méltó az egyes fürdőszobákban található óra, mely csakis a mutatók különleges beigazitása után kezd járni és egy óráig jár, ugy hogy a beteg egész pontosan meghatározhatja a fürdő időtartamát, mely neki rendelve volt. Ezelőtt homokórákat használtak e czélra, de azok kevésbbé feleltek meg a czélnak. A külön épületekben elhelyezett zuhanyozók és tükörfürdők nem bizonyultak megfelelőknek a gyakorlatban, mivel csak ritkán van arra eset, hogy valaki tisztán zuhanyt akarjon használni, a tükörfürdők pedig a nehézkes melegités miatt oly hidegek, hogy nem birja kiállani az ember, főkép ha még a kis terjedelem miatt nem is mozoghat eléggé. Azért van tervbe véve az utóbbi két fürdőnek egyesitése és e czélnak jobban megfelelő berendezése. A szakosztályi ülésekből kiváló megemlitést érdemelnek a szakosztályi elnökök megnyitó beszédei, melyek Schwimmer, Szabó és br. Ambrózytól kidolgozva és elmondva egy-egy kis remekmüvet képeztek; de azon általános jellegüknél fogva, amelylyel birniok kellett, csakis szonoklati tekintetben birtak érdekeltséget kelteni. Eredeti uj eszmékkel vagy felfedezéssel csakis dr. Chyzer Kornél, Zemplénmegye főorvosa és Dubay Miklós budapesti orvos léptek ma fel. Az első egy eddig ismeretlen rovarfajt mutatott be, az utóbbi pedig a stricturaképződés megakadályozására irányuló eljárást ismertette, a mely egyszerüségénél s általános alkalmazhatóságánál fogva nagy és fényes jövővel kecsegtet ugy ezen sulyos bántalom képződésének megakadályozása, mint annak kezelése körül. Mindkét értekezést nagy tetszéssel fogadták. Mikor a szakosztályi üléseknek vége lett, a nagy választmány gyülése kezdődött, a mely hivatva van a vándorgyülés összes adminisztrativ ügyeit tárgyalni. Ezuttal a legfontosabb tárgy a legközelebbi vándorgyülés helyének megállapitása volt. A szepesi Kárpát egylet megbizásából Chyzer Kornél dr. megyei főorvos átiratilag kéri a vándorgyülést, hogy a közelebbi összejövetel szinhelyéül Tátrafüredet válaszsza. Ezenkivül Nagyvárad és Miskolcz városok régibb meghivása került tárgyalás alá annál is inkább, mert azokat ujabban ismételték. A választmány e fontos kérdésben csak a holnap tartandó ülésen fog határozni. A központi választmánynak alapszabályszerüleg kilépő 30 tagja helyett ujak fognak választatni, a melynek eszközlése végett Kovács, Szabó, Hunfalvy és Chyzer tagokból álló bizottság küldetett ki. A vándorgyülés kiválóbb tagjait Szabadhegyi főtiszt és Hoffmann Antal főbérlő vendégekül hivta meg. *Pancsova*, aug. 25. A társaságot Pancsován lelkesen fogadták, a miben nagy része van a kiválóan szives polgármesternek. A közebéden Telbisz Károly dr. polgármester üdvözölte a vendégeket.

Temesvár, aug. 25. (O. E.) Az orvosok és természetvizsgálók szakosztályai ma befejezték müködéseiket. A nagy válaszmány este ülést tartott, melyben pénztárnokká Gerlóczy Gyula, ellenőrrő Dulácska Géza és könyvtárnokká Werner József választattak meg. — A jövő vándorgyülés helye *Tátra-Füred* lesz. Elnökökké *Csáky* Albin gr., szepesi főispán és *Császka* püspök, alelnökökké *Fodor* József egyetemi tanár, *Scherfl* Aurél és *Szontágh* Miklós, — titkárokká *Róth* Samu, *Pap* Samu és *Jármay* László választattak meg.

— **A kereskedő ifják önsegélyző egylete** aug. 29 én d. u. 3 órakor tartja alakuló közgyülését a fővárosi iparosok körében.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Zsupánszky Pál** volt zombori ügyvéd bünügyével foglalkozott ma délelőtt a kir. tábla szüneti büntetőtanácsa *Mihajlovics* Miklós elnöklete alatt. *Szent-Imrey* Jenő referens az ügy tényállását következőkben adta elő: Benkő Kálmán, mint a magyar földhitelintézet meghatalmazottja, 1885. évi április 23-án a nagykikindai törvényszék vizsgáló birósága előtt panaszolta, hogy a magyar földhitelintézet Sztankov Perzsida, Stankov Milos és Axentie részére 1879. évi márczius hó 23-án Nagykikindán Ströbl Ferencz közjegyző hitelesitése mellett kiállitott közjegyzői kötelezvényre, mely a josefovai 118 és 119. sz alatt a telekjegyzőkönyvben az intézet javára bekebelezve lett, 1879. évi märcz. 28-án 25,000 frt jelzáloglevél kölcsönt tett folyóvá, annak a záloglevelek értékesitése és a kiegyenlitendők kiegyenlitése után a kiadott végszámadás eredménye, 20,818 frt Polónyi Géza ügyvédnek, mint közjegyzői meghatalmazottnak kiadatott, Sztankov Perzsida és Sztankov Milos által Sztankov Axentie részére a kölcsön felvételére közjegyzői meghatalmazás volt kiállitva. A kölcsön után a részletek törlesztettek, 1881. márcz. 23-ig lejárt részlet márcz. 28-ig sem fizettettet le; az intézet az adósokhoz felhivást küldött ugyan, azon a napon azonban egy ismeretlen fiatal ember a részletet a pénztárba lefizette. Az adósokhoz intézett felhivásra Petrovits Milos ügyvéd értesitette az intézetet, hogy az egész kölcsönügy *csalás* és okirathamisitással jött létre, mert Sztankov Persida, Milos és Axentie a kötvényt a közjegyző előtt nem irták alá, de Sztankov Persida már 1863. évben meg is halt; a fődolog azonban az, hogy a földhitelintézet 25000 frt követelése josefovai 118. sem 192 sz. telekjegyzőkönyvben bekebelezve nincsen és a telekkönyvi hatósághoz ily kérvény nem is adatott be, kérte a fenyitő vizsgálatot és a biztositási intézkedéseket megtenni. Ugyancsak Benkő Kálmán 1881. május 2-án panaszolta, hogy Mility Sándor és neje 1880. aug. havában az intézettől 68000 frt kölcsönt nyertek, melynek jelzálogul a 3041. sz. tjkbeni birtokot kötötték le, ezen kölcsön a tjkben bekebelezve nincsen, ily számu tjkönyv Bocsáron nem létezik, sőt ily nevü földbirtokos Bocsáron egyáltalán nincs. A feljelentések következtében a vizsgálat megindult. E közben Zsupánszky Pál 1885. május 21-én Bécsben elfogatott. A nagykikindai ügyész, a vizsgálat adatai nyomán az emlitett cselekmények elkövetőjét Zsupánszky Pálban látta, ennek következtében vagyonát lefoglaltatta. A személyazonosság tekintetében kihallgattatott, Polónyi Géza, Matyasovszky Gyula és Mészáros Ernő, továbbá Gralovich, Kórodi, Steingaszner és Pichler, kik valamennyien elismerték, hogy a Stankov nevü egyén és Mility Sándor név alatt az «Europa» szállodában szállva volt egyén nem más, mint Zsupánszky Pál, ki az összegeket felvette. Zsupánszky Bécsben csalás miatt 4 évi sulyos börtönre, minden héten egy napi böjttel sulyosítva itéltetett el s jelenleg büntetését a capod'istriai fegyházban üli le. Az igazságügyminiszterium által delegált budapesti törvényszékhez, ugyancsak az igazságügyminiszterium rendeletére Budapestre hozott Zsupánszky a vizsgálóbiró által kihallgattatván, mindezen terhére rótt büncselekményt tagadta. Összesen 22 közokiratot hamisitott és ezekre nézve a szakértők oda nyilatkoztak, hogy azok Zsupánszky irásával vannak aláirva és konstatálták, hogy Zsupánszky hamisitványainál 24-féle irásmódot használt. A vizsgálóbiró előtt a fentemlitett tanuk szembesittettek Zsupánszkyval, s felismerték ujra a földhitelintézet csalóját. A törvényszék vádlottat két rendbeli csalás és 22 rendbeli okirathamisitás miatt vád alá helyezte. A kir. tábla a vádhatározatot indokainál fogva *helybenhagyta*.

— **Meggyilkolta feleségét**. Nagykürü községben Demeter Izsák szabómester nejével rossz viszonyban élt, mert hidegen viselkedett irányában. A czivódás napirenden volt a házasok közt. 1885 szept. 1-én éjjel 10 óra tájban elhatározásához képest feleségét Gál Annát egy hurokkal megfojtotta. A holttestet a kamrába vitte és egy szegre akasztotta, hogy az általa oda csőditett szomszédokkal elhitethesse neje öngyilkosságát. A szolnoki törvényszék gyilkosság miatt, az enyhitő körülmények figyelembe vételével, életfogytiglani fegyházra itélte. A kir. tábla Hieronymi Béla referálása után, az itéletet helybenhagyta.

— **Gyermekek a biró előtt**. A IV—X. ker. büntető járásbiróságnál ma Máriaffy József biró előtt a tizenkét éves Hoffmann Izidor állt mint vádlott. Kiss János lovasrendőr ugyanis azzal vádolja Hoffmann Izidort, hogy az lakásából 3 frt 26 krt ellopott. Sértett fél a vádat olyképen adja elő, hogy Hoffmann Izidor az ő (Kiss) sógorával, a 11 éves Balassa Jánossal és még néhány fiuval ez év április 24-én lakásán játszott és mig ő meg neje távol voltak, Hoffmann Izidor egy szekrényből 3 frtot, egy szoknya zsebéből pedig 26 krt kilopott, A vádlott *Hoffmann Izidor*, 12 éves, izr. tanuló. büntetlen, határozottan tagadja, hogy a 3 frt 26 krt ő lopta el. Előadja, hogy ő, Kiss sógora, a 11 éves Balassa János és még két fiu a mondott napon Kiss lakásán bujosdit játszottak. Majd a játékot félbehagyva, kiültek az ajtó elé, Balassa János pedig beküldte őt a szobába, hogy egy könyvet hozzon ki, mert majd történeteket olvasnak. Ő a könyvért be is ment, egészben azonban csak néhány pillanatig volt benn és a lopást már csak azért sem követhette el, mert egyrészt az ajtó nyitva állt, ugy hogy a többi fiu beláthatott volna a szobába, másrészt pedig a kérdéses szekrény ládája, melyben a 3 frt volt, csikorgott, ugy hogy a zaj okvetlenül magára vonta volna játszótársai figyelmét. Kiss azután elfogta őtet s ő nem akarva vele menni, belekapaszkodott a kapu kilincsébe, erre Kis meglökdöste őt és erőszakkal vitte el a kapitánysághoz. Utközben találkoztak nagybátyjával és mikor ő ennek el akarta mondani, hogy miért viszik be, Kiss felpofozta. Apja megtudta, hogy Kiss bekiséri, utánuk sietett, Kiss azonban ekkor sem hagyta szólni, hanem ujra felpofozta. *A biró* ezután felolvassa a távollevő és meg nem jelenhetett *Balassa János* vallomási jegyzőkönyvét, mely szerint Hoffmann Izidor őt kiküldte a szobából. Felolvastatnak továbbá az ugyancsak távollevő *Satra Ferencz* és *Mogán József* vallomási jegyzőkönyvei, melyek szerint azok a mondott napon Hoffmann Izidornál 1 frtot és még némi ezüstpénzt láttak. *A vádlott* ezt ugy magyarázza meg, hogy anyja őt elküldte bevásárlásokat tenni és a pénz igy került hozzá. Ezután kihallgatják *Beimel Manó*, 11 éves tanulót, ki azt adja elő, hogy azon napon, a melyen Hoffmann Izidor a pénz ellopásával gyanusittatott, ő, Steiner Gyula, Balassa János és Hoffmann Izidor, Kiss János szobájában játszottak. Ezen játék közben mindegyikük valami ruhadarabot vett magára. Ő egy női szoknyát vett fel, de azt hallva, hogy benne pénz csörög, a szoknyát mindjárt letette. Miután játékukat félbehagyták, őt anyja vacsorálni hivta és ennek folytán ő hazament. Midőn eltávozott, a másik három fiu még együtt maradt a konyhában, mikor pedig a vacsora után megint visszament, a három fiu az ajtóküszöbén olvasott. Tett kérdésre előadja, hogy négyen, tehát Balassa Jánossal együtt folytatták játékukat, és hogy nem való, hogy Hoffmann Izidor Balassa Jánost a szobából kiküldte. *Steiner* Gyula tanu, 9 éves, izr. tanuló, emlékszik az esetre, ők négyen bujósdit játszottak. Neki Hoffmann egy szoknyát adott, hogy vegye fel, melyben pénz csörgött. Játék után kimentek, Balassa pedig beküldte Hoffmannt a szobába, hogy hozzon ki egy könyvet. Az igaz, hogy Hoffmannn Izidor Balassát kiküldte a szobából egyszer, de csak azért, mert «hunyni» kellett neki, (a többi elbujtakat megkeresni.) A bizonyitó eljárás ezzel be lévén fejezve, a biró kihirdeti az itéletet, mely szerint Hoffmann Izidor a lopás vétségének vádja alól, kellő bizonyitékok hiján, *felmentetik*. Kiss János rendőr «erélyes» eljárására vonatkozólag megjegyezhetjük, hogy Hoffmann Izidor annak idején felszólalt a főkapitánynál, Kiss brutálitása miatt, ugy hogy a főkapitány megindította Kiss ellen a vizsgálatot.

GYÁSZROVAT.

Bakó Samu, zalamegyei földbirtokos, e hó 18-án 65 éves korában meghalt Felső-Rajkon.

Özvegy Szártory Károlyné, született mádi Fapszász Eszter asszony élete 92-ik évében végelgyengülés következtében Debreczenben aug. 21-én meghalt. A köztiszteletü matrona hült tetemeit a puszta-tenki családi sirboltban helyezték örök nyugalomra.

A hivatalos lap 25-ki számából.

Kitüntetések. Ő felsége, *Pietschka* Imrének, a varsói cs. és kir. főkonzulságnál alkalmazott al-konzulnak, a Ferencz József-rend lovag-keresztjét, *Loymer* Józsefnek, a konstantinápolyi cs. és kir. konzulátusnál alkalmazott irodatisztnek a koronás arany érdem-keresztet és *Procháska* Ferencz ugyanitt alkalmazott irnoknak az arany érdemkeresztet adományozta.

Kinevezések. A m. kir. igazságügyminiszter, *Demjanovich* Iván, munkácsi kir. orsz. fegyintézeti dijnokot, ugyanezen fegyintézethez ideiglenes minőségü II. oszt. tiszti irnokká, a zágrábi kir. pénzügyigazgatóság, *Szepel* Ede, végzett joghallgatót, a zágrábi kir. jogügyi igazgatósághoz dijtalan fogalmazó-gyakornokká nevezte ki.

TÁVIRATOK.

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. *Tisza* miniszterelnökre Osztendéből visszatérte után a kabinet-kiegészités nehéz feladata vár, mert *Kemény* közlekedésügyi miniszter fenntartja lemondását és vele együtt valószinüleg *Baross* államtitkár is le fog mondani. Báró Kemény és Baross Gábor utódairól eddig semmi sem ismeretes. Az igazság- és közoktatásügy előirányzatát a kidolgozásban levő 1887. évi költségvetésben felemelik, hogy régibb kiadások a költségvetés tulhaladása és póthitelek igénybevétele nélkül legyenek fedezhetők.

Prága, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Egy Neubydrowban tartott választói gyülésen *Dürich* képviselő következőkép nyilatkozott: «Ha a kormány a csehek követeléseinek, a czukoradót illetőleg nem tenne eleget, ***akkor az egész cseh delegáczió egy emberként lépne fel mint ellenzék a kormánynyal szemben.***» E nyilatkozatot nagy tetszéssel fogadták. Kiáltások hallatszottak: «Inkább a passziv ellentállás, mint a kormány rabszolgájának lenni!» — Schützenhofenben a választói gyülésen Tonner azon nézetét fejezte ki, hogy a cseh követeléseknek a bank- és czukoradó tárgyában *minden bizonynyal eleget fognak tenni*. Scharschmid nyelvjavaslatával szemben sem fogják cserben hagyni a cseheket szövetségeseik, valamint annak idején Wurmbrand inditványa alkalmával sem.

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. *White* bukaresti angol követ Gasteinből Bécsbe érkezett, a hol Paget nagykövet bemutatta Kálnokynak; a követ ma este tovább indul Bukarestbe. Cantacuzena herczeg az itteni orosz nagykövetség tanácsosa, a ki jelenleg mint charge d'affaires müködik itt, ma este Franzensbadba utazik.

Krakó, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Kormánypárti lapok megkezdték a toll-harczot Ziemialkowsky ellen s igyekeznek annak poziczióját aláásni. A független sajtó elitéli ezen eljárást és védelmezi a minisztert.

Grácz, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Rechbauert Ausseből betegen ideszállitották.

Lemberg, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Nem Gurkó tábornok a varsói főkormányzó lesz jelen a galicziai nagy hadgyakorlatoknál, hanem Molter tábornok a czár főszárnysegédje és több katonai attaché, mint Kaulbars tábornok nézik meg a hadgyakorlatokat.

Franzensbad, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Hübner szállodában holnapra tizennégy szobát rendeltek meg *Bismarck* számára.

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Mint Liszabonból sürgönyözik, a «Habicht» és «Sperber» torpedónaszádok ott szerencsésen megérkeztek.

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Staal báró a londoni orosz követ a két kanczellár találkozására Franzensbadba utazott.

Salzburg, aug. 25. *Bismarck* hg. német birodalmi kanczellár ma meglátogatta a helytartót és később hazautazott Németországba.

Berlin, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Freycinet* megkisérlette kivinni Pekingben, hogy *Tseng* Márki Párisba utazása hivatalosan helyben hagyassék, mindeddig azonban eredménytelenül.

Páris, aug. 26. (Az *Egyetértés* távirata.) A kormány Keuschendorf bárót és Droughtot, az angol egyház káplánját orleanista üzelmeik miatt kiutasitotta. — Hondurasban a forradalmat elnyomták. Moreyt több más forradalmi főemberrel együtt megölték.

Páris, aug. 25. A hirlapok szerint *Drought* angol protestáns lelkész és *Kitschendorff* német báró, kik Chantillyben laktak, Francziaországból kiutasittattak, mert kezdeményező lépéseket tettek az iránt, hogy Aumale herczeg kiutasitása ellen tiltakozó felirat intéztessék a kormányhoz.

London, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Az alsóház első felolvasása alkalmával elfogadta a *belfasti zavargást* vizsgáló bizottságnak továbbra kiadandó intézkedéseket illető előterjesztést, mely a bizottságnak a tanuk meghiteltetését megengedi. A feliratí vitát végleg holnapra tüzték ki. Gladstone holnap reggel Bajorországba utazik és csötörtökön érkezik Kölnbe.

London, aug. 24. Gladstone holnap reggel Bajorországba utazik és csütörtökön Kölnbe érkezik.

London, aug. 25. Melbourneből jelentik, hogy a Diamond angol korvette e hó elsején Angolország nevében annektálta a Kermadec-szigeteket.

London, aug. 25. Az alsóház tegnapi ülésében elfogadta első olvasásban azon javaslatot, melynek értelmében a belfasti zavargások megvizsgálására kiküldött vizsgálóbizottság meghatalmazásának köre kitágittatik és a bizottság fölhatalmaztatik, hogy a tanukat megesketbesse. A válaszfölirati vita folytatását végül mára halasztották.

Pétervár, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Biztosan állitják, hogy Vilmos herczeg szept. 11-én a jubochedeki vadászkastélyba érkezik. Hogy Rudolf trónörökös is oda menne, téves.

Pétervár, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Valamennyi osztrák-magyar tiszt. ki az orosz hadgyakorlatokra meghivatott, orosz kitüntetést kapott.

KOLERA.

Trieszt, aug. 25. Tegnap déltől ma délig itt 4 ember betegedett és 1 halt meg kolerában.

Kolera Olaszországban. Genuából a következőket irják e hó 20-ról: Itt is előfordult néhány kolera-eset. Hir szerint tegnap öt kolera-beteget vittek a kórházba. A betegséget, ugy látszik, még titkolni akarják. Ma elkoboztak minden nyilvánosan vételre kinált őszi baraczkot, dinnyét és uborkát.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A W. Allg. Ztg.-nak jelentik Párisból, hogy a bankegyesület a Rappaport-féle üzleteket az itteni piaczon likvidálni fogja.

Trieszt, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A «Jupiter» Lloydgőzös Konstantinápolyból tegnap Korfut elhagyva, Trieszt felé indult.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

** **A kispest-szt.-lőrinczi vasutvonal** közigazgatási bejárása ma ment végbe. Pestmegye részéről, mint az alispán helyettese, Bellaágh Imre tiszti főügyész volt jelen.

** **Az idei termés**. A kereskedelmi miniszteriumban már össze lett állitva a *főbb termények ez idei aratásának eredménye* és pedig megyénkint is részletezve, holdakban és métermázsákban kiszámitva. A következőkben közölhetjük a végeredményt azzal a megjegyzéssel, hogy e számok csak nagyon csekély mértékben szenvedhetnek változást a végleges összeállitásnál, miután a cséplési eredményekről szóló tudósitások csakis néhány, a termés összegére csekély befolyással biró felső-magyarországi megyékből nem tökéletesek. *Őszi és tavaszi buza*: learattatott egész Magyarországban 4.803,663 1600 négyszög öles hold (1885-ben 4.763,106 és 1884-ben 4.781,051 k. h.) Átlag termett egy holdon az idén 5·92 métermázsa buza (1885-ben 6·53, 1884-ben 6·01 mm.) Összesen tehát az idén 28.449,969 mm. (1885-ben 31.109,050, 1884-ben 28.722,344 mm.) *Őszi és tavaszi rozs*: kétszeres: learattatott egész Magyarországban 2.262,173 kat. h. (1885-ben 2.287,842, 1884-ben 2.265,666 k. h.) Átlag termett egy holdon az idén 5·04 mm., 1885-ben 5·37, 1884-ben 5·62 mm.) Összesen tehát az idén 11.401,901 mm. (1885-ben 12.284,902, 1884-ben 12.738,462 mm.) *Őszi és tavaszi árpa*: learattatott az egész Magyarországban 1.814,764 k. h. (1885-ben 1.817.632, 1884-ben 1.729,847 k. h.) Átlag termett egy holdon az idén 4.80 mm. (1885-ben 6.74, 1884-ben 6.10.) Összesen tehát az idén 8.707,927 mm. (1885-ben 12.250,553, 1884-ben 10,554,828.) *Zab, tönköly*: learattatott az egész Magyarországban 1.838,904 k. h. (1885-ben 1.810,893, 1884-ben 1.735,311 k. h.) Átlag termett egy holdon az idén 4.95 mm. (1885-ben 4·73, 1884-ben 5·27 mm.) Összesen tehát az idén 9.101,212 mm. (1885-ben 8.572,939, 1884-ben 9.114.780 mm. *Őszi es tavaszi repcze*: Learattatott az egész Magyarországban 189,106 k. h. (1885-ben 165,235, 1884-ben 186,064 k. h.) Átlag termett egy holdon az idén 3·25 mm. (1885-ben 3.01, 1884-ben 3·70.) Összesen tehát az idén 614,418 mm. (1885-ben 497,845, 1884-ben 688,937 métermázsa.)

IPARÜGYEK.

— **Ipartestületi ügyek**. A IV. ker. előljáróság, mint elsőfoku iparhatóság a főv. kéményseprő, pala- és cserépfödő, kut- és kályhaipartestülethez iparhatósági biztosul *Prohászka* Ferencz főv. kerületi jegyzőt küldte ki, ki is e tisztet elfogadván, legközelebb hivja össze az alakuló közgyülést, melyen az alapszabályok értelmében az előljárósági elnököt, 10 előljárósági tagot és 3 számvizsgálót választanak meg. A jegyzőt — a miniszteri szabálymintától eltérőleg — nem a közgyülés, hanem a már megalakult előljáróság választja és fizetését is az állapitja meg. Elnökül *Devecis* Gyula főv. kéményseprőmester és ipartársulati elnök van kiszemelve, ki az ipartestület létesitese körül sok érdemet szerzett.

— **Az orsz. iparegyesület tiszteletbeli tagjai**. Az orsz. iparegyesületben most állitják ki *Széchenyi* Pál gróf miniszter, *Matlekovich* Sándor államtitkár, dr. *Habermann* József, a «Mährischer Gewerbe-Verein» elnöke és *Rohrer* M. R. ugyanez egylet volt elnöke, mint a legujabban megválasztott tiszteletbeli tagok számára a diszokleveleket, melyeket a miniszternek és az államtitkárnak a jövő hó elején küldöttségileg fognak átnyujtani.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A budapesti János-felvételi országos vásár**. A magyar kereskedelmi csarnok jelentését a kézmüárukról lapunk mult számában közöltük. Egyéb áruczikkekre nézve a mostani vásár nem volt olyan élénk, mint a budapesti országos vásárok évekkel ezelőtt lenni szoktak, mégis nagyobb élénkség uralkodott, mint az utolsó vásárokon. Néhány termény ára, mely után a szokottnál nagyobb kereslet volt, emelkedett, igy különösen, a kidolgozott és nyers bőröké, szőrmeáruké, tollaké, szesz és liszté stb. A kézmüáruüzlet, mint már közöltük, szintén kielégitő volt. Az egyes áruk forgalma következőképen alakult. *Gyapju* összesen mintegy 2000 mm. kelt el változatlan szilárd árakon. A vásáron néhány katonai posztó-szállitó jelent meg s azonkivül néhány osztrák gyáros. Ugy az előbbiek, mint az utóbb nevezettek csak annyit vásároltak, a mennyire épen szükségük volt. *Toll* mintegy 2000 mm. volt a piaczon s üzlete mindjárt kezdetben szilárd irányt követett, s élénk volt. A pöhöly ára 10—20 forinttal emelkedett. *Nyers bőr* külföldről kevés érkezett, minél fogva az árak nem eshettek. Tehén- és ökörbőr 5000—6000 darab kelt el 90—95 frtig, lóbőr párja 9.50—10 frtig; a juhbőrnek jó kelete volt s mintegy 40,000 darab kelt el és pedig német gyapju tavalyi 2.60—3.20 frtig, idei 1.40—2.20 frt, bácsmegyei és bánsági tavalyi 1.80—2.20 frt, idei 1.20—1.80 frt. A kidolgozott bőrnek is jó kelete volt, mert sem a felhozatalok sem az itteni készletek nem voltak nagyok s ha több vevő jelent volna meg, az árak bizonyára jelentékenyen emelkedtek volna. *Kenderben* nem volt élénk üzlet; igaz, hogy kivitelre vásároltak bizonyos mennyiséget, de a belföldön gyenge volt a kereslet, minek főoka az, hogy a nagy szárazság miatt az idén a dohánytermés kevésbé sikerül s ennélfogva kevesebb kenderzsinórra lesz szükség, mint máskor. A kender ára az utolsó hetekben mindazonáltal 3 forinttal emelkedett, mert a kendertermés sem fog a várakozásnak megfelelni. Tilolatlan kenderért 27—34 frtot, tilolt hosszu kenderért 4[illegible] frtot, fonókenderért 56—110 forintot, kóczért 10—[illegible] fizettek. A *rongyüzlet*, mely utóbbi időben [illegible] egészségügyi rendszabályok miatt alig fizeti ki magát, majdnem egé-

szen szünetel. *Petroleumnak* jó kelete volt különösen a hét második felében. Amerikai elsőrendü áruért 23.73 frtot, elsőrendü orosz petroleumért 22.75 s legjobb hazai gyártmányért 22.75 frtot fizettek. *A szeszüzlet* annyiban javult, hogy a régen várt hausse végre mégis beállt. A nyers szesz ára 25 forintról 27—27.75 forintig emelkedett; sajtóélesztőszeszé 30 forintra, finomitott szeszé szintén 30 forintra. *Szilva*-pálinkát keveset kináltak s ára meglehetősen változatlan maradt. Valódi szilvapálinkát a termelő piaczokon 30 forintért árulnak hektoliterenkint. Jó minőségü ó áruért 30—60 forintot fizetnek. Törkölypálinka csekély kinálat mellett 30—34 forinton kelt hektoliterenkint. *Borovicska* nagyban kináltatott, de ára nem változott. Jó valódi borovicskáért 38—45 forintot követelnek hektoliterenkint. *Méz* 19—20 frton kelt. A készletek jelentéktelenek. Uj árut még nem kináltak. Rozsnyói *viasz* nagyobb mennyiségekben érkezett a piaczra 128—128½ forinton kelt. Jobb minőségüért 133 frtot is fizettek. Boszniai *gubacs* mintegy 500 mm. kelt el 7.25 frtjával. Elsőrendü áruért 13.50—14 frtot kérnek. *Szilvában* meglehetős nagy vásár volt. 100 darabos szilvát 16.96 frton adtak s igy is kinálják. *Szilvaiz* szlavoniai szeptember—októberre 17.25 frton kináltatott. *Bánsági* néhány száz métermázsa 14.25—14.50 frtig köttetett.

** **Budapesti pénzintézetek.** A fővárosi statisztikai hivatal legujabb kimutatása szerint az összes budapesti pénzintézeteknél junius hó folyama alatt 12.0 millió frt tétetett be és 15.5 vétetett ki, e szerint a mult hó végén 126.2 millió frtot tevő állapot junius hó végéig 122.7 millióra csökkent. Jelentékenyebb változás a következő intézeteknél fordult elő: a pesti magyar kereskedelmi bank betétállapota 1.450,000 frttal csökkent, ugyszintén a hazai első takarékpénztáré is 655,000 frttal és az orsz. központi takarékpénztáré 272,000 frttal. Az osztrák-magyar bank budapesti főintézetének váltó tárczája 15.2 millióról 17.7 millióra emelkedett. A többi pénzintézetek váltótárczája a mult hóhoz képes közel 1 millió frttal csökkent. Állapota e hó végén volt: 62.573,889 frt 91 kr. Az egyes intézetek közül a magyar általános hitelbank 1.111,000 frttal emelte váltótárczája tartalmát, ugyszintén a magyar földhitelintézet 231,000-el; csökkent ellenben a váltótárcza tartalma az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárnál 631,000-el; a hazai első takarékpénztárnál 884,000 frttal és az orsz. központi takarékpénztárnál 303,000 frttal. A többi intézeteknél jelentékenyebb változások nem fordultak elő. A jelzálogüzlet állapota e hó utolsóján volt 184.963,816 frt. Az értékpapirokra adott előleg állapota valamivel emelkedett és tett e hó végén: 13.032,879 frtot. Az intézetek pénzkészlete a mult hóhoz képest csak kevéssel emelkedett. Állapota a hó végén volt: 4.258,961 frt. A takarékpénztári könyvek melletti betétek kamatlába (az adó beszámitásával) a hó végén volt általjában 3½—4%, három intézetnél 4—4½%. A 8 nap alatt felmondható pénztárjegyek kamatlába (az adó beszámitásával) a hó végén volt 3—3½%, két intézetnél 4%.

** **A magyar kereskedelmi szótár** ügye, a melyet a mult évben a magyar tudományos akadémia nemzetgazdasági bizottsága vett kezébe, már annyira haladt, hogy a német-magyar rész már ebben az évben kikerül a sajtó alól. Az akadémia tudvalevőleg a Franklin-társulattal kötött szerződést a munka kinyomatására nézve, mely a nyomatás és kiadás összes költségeit magára vállalta a teljes tulajdonjog átengedése fejében. A szótárbizottság, élén *Ballagi* Mór szerkesztővel, már az egész kötet anyagát szigoruan átvizsgálta s a nyomás már az R betüig haladt.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Augusztus 25. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet ma lanyha irányt követett. A kinálat meglehetősen nagy és sürgős volt; malmok tartózkodó magatartást tanusitottak és árengedményeket követeltek, mit tulajdonosok kénytelenek is voltak megadni. Nyomott árakon fejlődött ki némi forgalom és mintegy 20000 mm. adatott el, minek következtében az árak 15 krral gyengültek métermázsánkint. Egyéb gabonanemekben gyér volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 600 mm. 82 k. 9.15 frt, 300 mm. 81 k. 9,15 frt, 1500 mm. 81 k. 9.17½ forint, 300 mm. 81 k. 9.15 frt, 100 mm. 81 k., 300 mm. 80.5 k. és 100 mm. 79.5 k. 9.20 frt, 100 mm. 80.8 k. 9.10 frt, 1500 mm. 80.8 k. 9.10 frt, 100 mm. 80.5 k, 9.15 frt, 850 mm. 80.7 k. 9.15 frt, 100 mm. 80.5 k. és 100 mm. 79.4 k. 9.20 frt, 100 mm. 80 k. 8.90 frt, 200 mm. 80 k. 9.05 frt, 200 mm. 80 k. 9.17½ forint, 1300 mm. 80 k. 9.15 frt, 100 mm. 80 k. 9.15 frt, 400 mm. 80 k. 9.20 frt, 100 mm. 80 k. és 100 mm. 79 k. 8.15 frt, 100 mm. 79 k. 9 frt, 400 mm. 77.5 k. 9.90 frt, mind három hóra.

Pestvidéki 700 mm. 80 k. 9.15 frt, 100 mm. 80 k. 9 frt, 400 mm. 79k. 8.85 frt, 100 mm. 78 k. 9 frt, 200 mm. 78 k. 8,90 frt, mind három hóra.

Fehérmegyei: 100 mm. 77 k. 9 forint, három hóra.

Bajai 800 mm. 77.8 k. és 900 mm. 76.5 k, 8.95 frt, mindkettő készpénzfizetés mellett.

Bácskai 800 mm. 77·5 k. 9 frt, három hóra.

Felső tiszavidéki 200 mm. 80.4 k. 9 frt, 1800 mm. 80 k. 8.90 frt, 1000 mm. 79.5 k. 8.90 frt, mind három hóra.

Északmagyarországi 100 mm. 80 k. 9 forint, 500 mm. 77.5 k. 8.70 frt, mindkettő három hóra.

Zab 200 mm. 6.35 frt, 200 mm. 6.37½ frt, mindkettő készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj bánsági	77—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	77—81 »	8 55	9,05
—	» pestvidéki	77—81 »	8.50	9.—
—	» fehérmegyei	77—81 »	8 55	9.05
—	» bácskai	77—81 »	—.—	—.—
—	» északmagyarorsz.	77—81 »	8.45	8.95
Rozs	»	70—72 »	6.60	6.80
Árpa	» takarmány	60—62 »	6.45	6.75
—	» égetni való	62—64 »	7.25	8.45
—	» sörfőzdei	64—66 »	8.70	10.—
Zab	»	39—41 »	6.30	6.50
Tengeri	ó bánsági	75 »	6.50	6.55
—	» másnemü	73 »	6.45	6.50
—	»	— »	—.—	—.—
Köles	»	— »	—.—	—.—
Repoze	uj, káposzta	— »	9.25	9.75
—	» bánsági	— »	8.25	9.—

Határidőüzlet meglehetősen élénk forgalom mellett lanyha newyorki gabonaárfolyamok következtében, melyek a contremine-t eladásokra ösztönözték, lanyha és gyengülő irányban nyilt meg, végül azonban az üzérkedés vásárlásai következtében mérsékelten javult.— Köttetett:

Délelőtt:

Szokványbuza őszre mintegy 50,000 mm. 8.95, 8.92, 8.91, 8.90, 8.88, 8.87, 8.85, 8.84, 8.81, 8.80, 8.79, 8.77, 8.80 8.82 és 8.83 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 70,000 mm. 9.61, 9.60, 9.58, 9.57, 9.55, 9.54, 9.53, 9.52, 9 51, 9.50, 9.48, 9.47, 9.46, 9.45, 9.44, 9.43, 9.42, 9.40, 9.43, 9.44, 9.45, 9.47, 9.48, 9.49, 9.50 és 9.51 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 30,000 mm. 6.70, 6.68, 6.67, 6.64, 6.62, 6.61, 6.62, 6.65, 6.66, 6.68, 6.69 és 6.70 frton.

Szokványzab őszre mintegy 20,000 mm. 6.44, 6.40, 6.35, 6.33, 6.36, 6.40 és 6.41 forinton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén mérsékelt volt a forgalom, az irány meglehetősen szilárd volt, végül azonban a contremine eladására ismét ellanyhult. — Köttetett

Szokványbuza őszre mintegy 20,000 mm. 8.85, 8.87, 8.88, 8,87, 8.86 és 8.85 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 30,000 mm. 9.53, 9 54, 9.55, 9 54, 9.53 és 9.52 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 20,000 mm. 6.71, 6.72, 6.71, 6.70 és 6.69 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	8,84 —	8,86—
Szokványbuza tavaszra	»	9.51 —	9.53—
Tengeri május—juniusra	»	6.69 —	6.71—
Szokványzab őszre	»	6.39 —	6.41—
Szokványzab tavaszra	»	6 82 —	6.84—
Káposztarepcze auguszt. szept.-re	»	9.¼	— 10.——

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom mérsékelt és az irány lanyha volt. Az alacsonyabb berlini gabonaárfolyamokat részben ellensulyozták a jobb párisi gabonaárfolyamok. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 20,000 mm. 8,82, 8.80, 8.78, 8.77, 8.76, 8·77 és 8.78 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 30,000 mm. 9.44, 9.45, 9.46, 9.47, 9.48, 9.46, 9.45, 9.44, 9.43, 9.44 és 9.45 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 20,000 mm. 6.68 6.66, 6.65, 6.63, 6.64 és 6.65 frton.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	8.78 —	8.80—
Szokványbuza tavaszra	«	9.44 —	9.46—
Uj tengeri 1887. május-juniusra	«	6.64 —	6.66—
Szokványzab őszre	«	6.38 —	6 40 —
Szokványzab tavaszra	«	6.82 —	6.84—
Káposztarepcze augusztus-szept.-berre	«	9.¼	— 10.——

Terménytőzsde.

Terményekben mérsékelt volt a forgalom.

Szilva határidőre jelentékenyen nyugodtabb, szerbiai zsákáru október-novemberre 90 darabos 11 frton köttetett 56 kilókint,

Disznózsir pesti áru hordóval együtt 54 forinton vásároltatott.

Értéktőzsde.

Az ujabban érkezett kedvezőtlen politikai hirek hatása ugy az elő- mint a déli tőzsdén meglátszott s miután a napokban meghalt bécsi faiseur számlájára realizálások is történtek, a hitelrészvények és járadékok árfolyama jelentékenyen esett. Az utótőzsde várakozó magatartással, ellenben az esti tőzsde ujabb lanyhulással folyt le.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén egy ideig ingadozott az irány s végre lanyha maradt. Osztrák hitelrészvény 278.70-től 279.50-ig köttetvén, maradt 278.90 pénz, magyar aranyjáradék mediora 108.10-től 108.35-ig, magyar papirjáradék mediora 95.10-től 95.30-ig, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 96.75-ön köttetett.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 278.90—279, magyar aranyjáradék 108.07½—108.10.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén berlini és bécsi eladásokra még inkább ellanyhult az irány. Osztrák hitelrészvény 279-től 278.30-ig köttetvén, maradt 278.40 pénz, magyar hitelbank 288-on köttetett, és maradt 287.75 pénz, magyar jelzáloghitelbank 136.⅜-tól 136.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltó-bank 96.75-től 96.25-ig, befektetési értékek közül: magyar aranyjáradék 108-tól 107.90-ig, azonnali átvételre és 108.10-től 107.85-ig, mediόra, magyar papirjáradék azonnali átvételre 95-ön, médióra 95.05-től 94.75-ig, bécsi sorsjegy 125.50-en, magyar jelzáloghitelbank nyereménykötvénye 105.25-től 105-ig, más értékekből: pesti közuti vasut 462-ön, Pannonia-malom 900-on. Erzsébet malom 250-en köttetett. Valuták és váltók változatlanok.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 278.40—278.50, magyar hitelbank 287.75—288, magyar aranyjáradék 107.90—107.95, magyar papirjáradék 94.85—94.90.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.50—3 frt, nyolcz napra 6—7 forint, egy hónapra 11—12 forint.

Utótőzsde.

Az utótőzsde nyugodtan folyt le. Osztrák hitelrészvény 278-tól 278.10-ig, magyar aranyjáradék 107.90-től 107.72½-ig, magyar papirjáradék 94.75-től 94.65-ig, magyar hitelbank 288-on kelt.

2 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 278.10—278.20, magyar aranyjáradék 107.72½—107.75, magyar papirjáradék 94.65—94.67½.

Esti tőzsde

Az esti tőzsdén az irány ujra ellanyhult. Osztrák hitelrészvény 277.50-től 277.40-ig, magyar aranyjáradék 107.45-től 107.30-ig, magyar papirjáradék 94.45-től 94.35-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltó bank 95.25-ön köttetett.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 277.40—277.50, magyar aranyjáradék 107.35—107.37½, magyar papirjáradék 94.37½—94.40.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, aug 25. Az üzlet csendes. Magyar urasági öreg nehéz —.— frtig, fiatal nehéz 44—44½ frtig, fiatal közép 45—45½ frtig, fiatal könnyü 46—46½ frtig, közönséges (szedett) nehéz —.—.— forint, közép —.—.— forint, könnyü 46—46½ frt. — Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz ——— forint, átmeneti közép ——— forint, átmeneti könnyü ——— forint, eredeti (Stachel) nehéz —.— forint, átmeneti közép .— forint. — Szerbiai nehéz 42—43½ frt, közép 42—43½ frt, könnyü 42—43½ forint. — Hizó 1 éves —.—.— forint, hizó két éves makkos élősulyban 4% —.—.— forint, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt serteseknél páronkint 45 kilós és 4% levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4%-os levonással —.—.— forint. — Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak át, vevőn- s páronkint három arany vám fejében megtérittetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Az ellenforradalom Bulgáriában az üzérkedést kedvezőtlen hangulatba terelte és a Timesnek táviratilag jelzett nézete, hogy a bulgáriai polgárháboru Európa békéjét veszélyeztetheti, a mai előtőzsdén határozottan lanyha hangulatot idézett elő. A kulisszaértékek árfolyamai eleintén meglehetősen jól voltak tartva, de azután gyorsan csökkentek és a tőzsde a leggyengébb jegyzésekkel zárul, különösen járadékokban és hitelrészvényekben. Valuták szilárdak.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 278.75, magyar hitelbank 289, osztrák tartományi bank 216, osztrák-magyar államvasut 230.90, Károly-Lajos vasut 192, elbavölgyi vasut 172, májusi járadék 85, magyar aranyjáradék 108, magyar papirjáradék 95.05, husz frankos arany 10.01½, német birodalmi márka 61.80.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde lanyha árfolyamokkal és bágyadt irányban nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 278.60, magyar hitelbank 288.50, osztrák tartományi bank 216.25, unió-bank 73 50, osztrák-magyar államvasut 230.80, Károly Lajos-vasut 192, déli vasut 113.75, májusi járadék 84.95, magyar aranyjáradék 107.90, magyar papirjáradék 94.90, husz frankos arany 10.02. Később a bizonytalan politikai helyzet következtében igen lanyha volt az irány. Váltók és valuták szilárdak.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 278.40, angol-osztrák bank 112, uniobank 73.50, bankegyesület 103, magyar hitelbank 288, osztrák-magyar államvasut 230.60, Károly Lajos-vasut 192, dunagőzhajózási részvény 389, Lloyd-részvény 583, északnyugati vasut 172, elbavölgyi vasut 171.50, déli vasut 113.50, májusi járadék 84.87, osztrák aranyjáradék 119, magyar aranyjáradék 107.80, osztrák 1864-diki sorsjegy 169, bécsi községi sorsjegy 125.50, husz frankos arany 10.02, német birodalmi márka 61.82, magyar papirjáradék 95.75, osztrák papirjáradék 101.70. Lanyha.

Bécs, aug. 25. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 105.—, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 105 50. 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél —.—. Erdélyi vasut 189.—. Magyar keleti vasut —.—, Magyar ny. sorsjegy 121.—. Szőlődézsmaváltsági kötvények 100.25. 6%-os aranyjáradék —.—. Tiszavölgyi sorsjegy 126.25. Magyar 4%-os aranyjáradék 107.65. Magyar vasuti kölcsön 154.—. Magyar hitelbank 288.—. Alföldi vasut 190.— Magyar északkeleti vasut 174.50. Keleti vasuti elsőbbség 100.—. Tiszavidéki vasut-részvény 252.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 96.—. Kassa-oderbergi vasut részvény 152.—. Magyar papirjáradék 94.55. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Béga —.—.

Bécs, aug. 25. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 278.25. Déli vasut 113.25. 4%-os aranyjáradék 119.25. Váltó Londonra 126.15. Károly-Lajos vasut 192.—. 1864-es sorsj. 169.—. 1860-as sorsjegy 141.75. Török sorsjegy 16.75. Angol-osztrák bankrészvény 112.—. 4·2%-os ezüstjáradék 85.55, Osztrák államvasut 230.50, 20 frankos 10.02, 4·2%-os papirjáradék részv. 84.80. Osztrák hitelsorsjegy 179.50. Osztrák-magyar bankrészvény 867.—. Csász·kir. arany 5.93. Német bankváltók 61.80. Elbavölgyi vasut részv. 171.25. Wiener Bankverein részvény 103.—. Dunagőzhajózási részv.-társ. 389. Bágyadt.

Délutáni és esti magánforgalom.

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *délutáni magánforgalomban* eleintén csökkentek az árfolyamok, de később párisi jelentésekre jelentékenyen javultak. Osztrák hitelrészvény 278.30—277.60—278.75, magyar papirjáradék 94.35—94.62, magyar aranyjáradék 107.60—107.20—107.65.

Az *esti magánforgalomban* maradt osztrák hitelrészvény 278.40, magyar aranyjáradék 107.80 után 107.55.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A dijtételek alig változtak. Osztrák hitelrészvény holnapra 2—2½ frt, nyolcz napra 6—6½ frt, egy hónapra 10¾—11¼ frt, három hónapra 17½—18½ frt; osztrák-magyar államvasut egy hónapra 10½—11½ frt, Károly-Lajos vasut egy hónapra 10—11 frt; déli vasut egy hónapra 6—7 frt, magyar aranyjáradék egy hónapra 3—3¼ százalék, három hónapra 4¾—5¼ százalék.

Magánkamatláb: Első váltóra 3—3¼ **százalék, távolabbi** látra és telepitett váltóra 3½—4 **százalék.**

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsde határozottan lanyha volt, eleintén kedvezőtlen politikai hirek következtében javult ugyan kissé, de végül jelentékeny reakczió állott be, mi főleg buzahatáridőknél volt érezhető. Köttetett: Buza őszre 9.23, 9.17, 9.29 és 9.13, tavaszra 9.70, 9.63, 9.75 és 9.57, zab őszre 6.68, 6.83 és 6.79, tavaszra 7.03, 7.05 és 7, uj tengeri 6.95, 7 és 6.95 forint között.

Délután tartózkodó kinálat mellett csak mérsékelten volt élénk az üzlet. A hangulat valamivel jobb. Az árfolyamok jóval magasabban zárulnak. Buza őszre 9.18, tavaszra 9.63—9.64, zab őszre 6.83, tavaszra 7.06—708, uj tengeri 6.94—6.95 frton köttetett. Rozs őszre 7.13—7.17, tavaszra 7.50—7.52.

Kész áruban a legszükebb határok között mozgott az üzlet. Az irány igen lanyha volt.

Szesz ára ma kissé gyengült. Készáru 27 frton volt kapható.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 126.18, olasz bankpiaczokra 49.75, Napoleon d'or 10.01½, májusi járadék 85.70, magyar aranyjáradék 107.75, magyar papirjáradék 94.70, osztrák hitelrészvény 278.50, olasz járadék 98.50, olasz bankjegy 49.75. Lanyha.

Berlin, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Eleintén az ujabb bulgáriai hirek következtében lanyha volt az irány és csak bankok és külföldi vasutak voltak kissé élénkek. Járadékok olcsóbbak. Később az egész piacz ellanyhult a pétervári lapok jelentése következtében. Járadékok és bankértékek csökkentek. Magánkamatláb 1⅞ százalék.

Berlin, aug. 25. (Tőzsdei tudósitás.) Az angol és az orosz lapok nyilatkozatai a bolgár eseményekről lehangolták a tőzsdét. Külföldi járadékok nagyobb eladások következtében hanyatlottak. Német vasuti részvények aránylag szilárdak.

Berlin, aug. 25. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 449, osztrák-magyar államvasut 372, osztrák déli vasut 184, Károly Lajos-vasut 77.60. Bágyadt.

Frankfurt, aug. 25. (Esti tőzsde.) Magyar aranyjáradék 86.50, osztrák hitelrészvény 223, osztrák-magyar államvasut 185.37, osztrák déli vasut 91¼. lanyha.

Páris, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *12 óra 45 perczkor jegyeznek:* 3%-os járadék 82.60, uj járadék 81.97, olasz járadék 99.80, magyar aranyjáradék 86.81, spanyol járadék 60.43, török vasuti kölcsön 14.22, egyiptomi kölcsön 366, ottoman bank 498, Szuez-részvény 2005, Panama-részvény 388, Rio Tinto 278, osztrák-magyar államvasut 464, osztrák déli vasut 282.50, portugál 51¼.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3%-os járadék 82.55, 4½%-os járadék 109¼, törleszthető járadék 84.72, magyar aranyjáradék 86½, osztrák-magyar államvasut 463, osztrák déli vasut 232, ottomán bank 498. — Baisse.

Páris, aug. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az *utótőzsdén* nagyobb berlini eladási megbizásokra igen élénk volt a forgalom és az árfolyamok jelentékenyen csökkentek, de a zárlat jelentékenyen javult.

5 óra 45 perczkor jegyeznek: Magyar aranyjáradék 86—86.62, egyiptomi kölcsön 363.75—366.25, spanyol járadék 60.50, Szuez-részvény 1995—2002, török vasuti kölcsön 14—14.20, ottomán bank 493—498, váltó Londonra 252.95, orosz rubel 245. Magánkamatláb 1⅝—1½ százalék. Pénz igen böven van.

London, aug. 24. Consolok 100, osztrák déli vasut 9¼, ezüst 42½, uj spanyol 60⅝, olasz járadék 98⅞, váltó Bécsre 12.77½, osztrák ezüstjáradék 69, magyar aranyjáradék 86¼, osztrák aranyjáradék 98, egyiptomi kölcsön 72¾. Szilárd.

New-York, aug. 24. (Kabel-sürgöny). Váltó Berlinre 400 márkáról (60 napi látra) 94¼, váltó Londonra 4.81¼, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 126⅛, Erie-vasut 32⅛, váltó Párisra 5.25⅝.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

A z árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fentiátszámitásokhoz még a tranzaktió-költségek, továbbá a medio- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Atszámitási árfolyam 100 márka vista = 61 frt 75 kr 100 frank vista = 49 frt 95 kr.

Augusztus 25.		Ár-folyam	Buda-pesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.				
*Franczia 3%-os járadék		82.55	—.—	—.—
» 5½%-os »		109.25	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	463.—	230.02	—.—
Osztrák déli vasut	U	232.—	112.96	+ 0.03
*Osztrák földhitel-részvénytársaság		—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék		84.72	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Bécsi unió-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék	U	86.50	107.85	— 0.79
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	68.—	84.12	—.—
» 5%-os	K	82.10	102.05	—.—
» 4⅕%-os ezüstjáradék	K	69.40	85.94	— 0.43
» 4%-os aranyjáradék	K	96.80	120.04	— 0.25
Magyar aranyjáradék	U	86.60	107.22	— 1.60
» 5%-os papirjáradék	U	76.60	95 08	— 1 01
» keleti vasuti kötvények	K	81.30	100.57	— 0 49
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	103 90	128.51	— 0.12
Osztrák hitelrészvény	U	449.—	277.46	— 3.05
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	372.—	229.91	— 1.83
Osztrák déli vasut	U	184.—	115.67	— 0.61
Károly-Lajos vasut	U	78.—	193.22	— 1.—
Kassa-oderbergi vasut	K	62.30	154.41	+ 0.25
*Román vasuti részvények		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		196.75	121.49	— 0.77
Váltó bécsi piaczra		161.75	61.74	—.—
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		61.40	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—	—.—
» leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
» országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	68.30	84.47	— 0.52
» 5%-os	K	82.20	102.17	+ 0.30
» 4⅕%-os ezüstjáradék	K	69.50	86.05	— 0.31
» 4%-os aranyjáradék	K	96.90	120.16	— 0.15
Magyar aranyjáradék	U	87.—	107.66	— 0.92
» 5%-os papirjáradék	U	76 40	94 60	— 1.09
Osztrák hitelrészvény	U	223 50	277.52	— 2.77
Osztrák-magyar bank	U	701.50	868.47	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	185.75	230.01	— 1.84
Károly-Lajos vasut	U	154.25	190 94	— 1.54
Osztrák déli vasut	U	91.—	113.85	— 1.54
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	197.87	245.82	— 0.46
Magyar-gácsországi vasut	K	—.—	—.—	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		161.50	61.78	+ 0.05
4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank		—.—	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Trieszt, aug. 24. A czukorpiacz a nagyobb kinálat következtében lanyha, centrifugal-pilé 18¼—18½ frt. — Kávé igen szilárd. — Petroleum 9.10. — Szesz szilárd, 19½—20 frt.

Berlin, aug. 25. *Buza* és *rozs* lanyha, *zab* és *olaj* nyugodt, *szesz* bágyadt.

Páris, aug. 25. *Buza* és *liszt* szilárd, *olaj* és *szesz* csendes,

Páris, aug. 24. Nyers czukor 28½—28¾ frank, nyugodt. — Fehér czukor folyó hónapra 31.80 frank, szeptemberre 31.80 frank, nyugodt; októbertől 4 hónapra 33¼ frank, az első 4 hónapra 34 frank. Raffinade 93½—94½ frank.

Hamburg, aug. 24. Petroleum lanyha, helyben 6.20, augusztusra 6.20, szeptember—deczemberre 6.35 márka.

London, aug. 24. Havanna-czukor névleg 12.

Liverpool, aug. 24. Buza, tengeri és liszt 1 shilinggel drágább. — Időjárás: szép.

Antwerpen, aug. 24. Finomitott petroleum helyben 15¾ frank. Nyugodt.

Bréma, aug. 24. Finomitott petroleum helyben 6.25 márka. Nyugodt.

Newyork, aug. 24. (Kabel-sürgöny.) Gyapot Newyorkban 9⁵/₁₆, Neworleansban 9¹/₁₆, novemberre 9.15, deczemberre 9.19. — Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban augusztusra 6⅝. — Filadelfiában augusztusra 6⅝. — Nyers petroleum 5⅞. — United pipe line certificates 61. — Liszt 3.—. — Piros őszi buza helyben 90 cent (= 8.59 frt), szeptemberre 89 cent (= 8.49 frt) októberre 89¼ cent (= 8.52 frt), novemberre 90¾ cent (= 8.66 frt) 100 kilonkint. — Tengeri 51¾. — Czukor (Fair rafining Muscovados) 4⅝. — Riokávé 10. Zsir (Wilcox jegyü) 7.60. (Fairbank jegyü) 7.55 — Gabona-fuvardij imperial-quarterenkint Eszak-Amerikából az angol kikötőkbe s az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 2.— cent (= 0.60 frt 100 kilonkint.) — Napi felhozatal gyapotból 1000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Leszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 61.75 frt, 100 frt 49,95 ft.

Augusztus 25.		Ár-folyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.				
Buza	folyó hóra	23.10	11.44	— 0.05
—	szeptemberre	23.30	11.63	+ 0.02
—	utolsó 4 hóra	23.50	11.74	— 0.05
—	novembertől 4 hóra	23.90	11.94	+ 0.05
Liszt	folyó hóra	51.90	16.31	+ 0.04
—	szeptemberre	52.—	16.35	+ 0.17
—	utolsó 4 hóra	52.30	16.44	— 0.03
—	novembertől 4 hóra	53.—	16.65	+ 0.03
Olaj	folyó hóra	50.50	25.20	— 0.26
—	szeptemberre	51.—	25.46	— 0.13
—	utolsó 4 hóra	52.25	26.10	— 0.12
—	első 4 hóra.	53.25	26.60	— 0.12
Szesz	folyó hóra	47.50	25.73	—.—
—	szeptemberre	46.25	24.95	— 0.13
—	utolsó 4 hóra	44.—	23.35	—.—
—	első 4 hóra	42.75	23.24	—.—
BERLIN.				
Buza	szeptember-októberre	160,25	9.90	— 0.07
—	november-deczemberre	164,25	10.14	— 0.08
Rozs	szeptember-októberre	132.—	8,25	— 0.05
—	november-deczemberre	134.—	8.27	— 0.04
Zab	augusztusra	126.—	7.78	+ 0.12
—	szeptember-októberre	113.75	7.02	— 0.04
Olaj	szeptember-októberre	48.60	26.31	—.—
—	április-májusra	44.—	27.15	+ 0.04
Szesz	szeptember-októberre	39.10	24.14	—.—
—	november-deczemberre	39.60	24.45	+ 0.06
STETTIN.				
Buza	szeptember-okt.-re	164.50	10.16	—.—
—	október-novemberre	164.50	10.16	— 0 03
Rozs	szept.-október-re	128.50	7.93	—.—
—	október-novemberre	129.—	7.97	—.—
Olaj	augusztusra	42.—	25.91	—.—
—	szeptember-októberre	42.—	25.91	—.—
Szesz	kész szállitásra	39.30	24.27	—.—
—	augusztusra-szept.-re	38 70	23.88	—.—
—	szept.-októberre	38.90	24.—	+ 0.06
—	október-novemberre	39.30	24.26	+ 0.12
Repcze		—.—	—.—	—.—
KÖLN.				
Buza	novemberre	17.80	10.99	— 0.06
—	márcziusra	—.—	—.—	—.—
Rozs	novemberre	13.50	8.33	— 0 06
—	márcziusra	13.90	8.58	— 0.12
Olaj	készszállitásra	23.—	28.38	—.—
—	októberre	22.90	28.26	—.—
BOROSZLÓ.				
Buza		16.—	9.88	—.—
Zab		—.—	—.—	—.—
Olaj		37.90	23.40	+ 0.18
Rozs		13.30	8.21	—.—
Repcze		18.70	11.55	—.—
Tengeri		12.50	7.71	— 0.19

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

Az aratásról.

A földmivelési-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz a *vetések állására* vonatkozó, a tegnapi napig beérkezett hivatalos jelentések a mezőgazdasági helyzetről a következő képet nyujtják:

Buza. A felvidéken a cséplés még folyamatban van, helyenkint már teljesen be is fejeztetett. A Dunántuli megyékben a cséplés befejezéséhez közelednek, ugyszinte az alföld északi részében is, hol a termés várakozáson aluli. Alföld déli részében a cséplés egyes nagyobb uradalmak kivételével befejeztetett, a szem csak részben kitünő minőségü és szép piros szinü aczélos, részben halványabb és sulyra nézve könnyebb. Az erdélyi megyékben a cséplés javában folyik, az eredmény kielégitőnek mutatkozik.

Rozs. A felvidéken nagyobbrészt learattatott, sőt ki is csépeltetett. A dunántuli megyékben a cséplés már be is fejeztetett. Alföld északi és déli részében a cséplés vége felé közeledik, gyengén fizet. Az erdélyi megyékben a behordás és cséplés folyamatban van; a termés minősége kitünő, mennyiségre különböző, átlag közép.

Árpa az erdélyi megyék kivételével az egész országban betakarittatott, a cséplés mindenütt folyamatban van s a legtöbb helyen már be is fejeztetett. A felvidéken a szem sok helyen apró, könnyü, szorult és sárga. A dunántuli megyékben a termés középen alóli, Sopronmegyében többnyire csakis takarmányul használható. Alföld északi részében általában rossz termést adott, minőségét tekintve, csakis takarmánynak való s ipari czélokra nem használható. Alföld déli részében a termés igen gyenge, a szem sok helyt apró, szorult. Az erdélyi megyékben helyenkint még lábon áll, de itt-ott már az aratás is javában folyik, sőt néhol már be is fejeztetett; a termés középnél gyengébbnek mutatkozik.

Zab. A felvidéken az aratás folyik, helyenkint már csépelik is, az eredmény, az utóbbi nagy forróság következtében nem felel meg a várakozásnak sem mennyiség, sem minőség tekintetében. A dunántuli megyékben, valamint az alföld északi részében a cséplés elég jó eredményt ád. Az alföld déli részében az eredmény minőségre kitünő, mennyiségre azonban csak közép és középen alóli. Az erdélyi megyékben az aratás még nem fejeztetett be, jó közép, sőt helyenkint középen felüli eredmény igérkezik.

Tengeri. A felvidéken — Mármarosmegye kivételével, hol ép a sok esőtől szenved — eső hiányában nagyrészt meddő maradt, rosszul fejlődik, itt-ott kiszáradt; ugyanez áll a dunántuli megyékről, valamint Alföld északi és déli részéről is, hol mindenütt csak gyenge termés várható. Az erdélyi megyékben Kolozs, Szilágy és Torda-Aranyos megyékben jól áll, egyébütt gyenge, a sok eső miatt nem fejlődhetik eléggé.

Hüvelyes vetemények. A felvidéken a szedés kezdetét vette, a termés nagyon különböző. A dunántuli megyékben a bab rossz termésre mutat, Zalamegyében a borsó középen alóli termést adott. Alföld északi részében a bab közép, borsó és lencse gyenge eredményt nyujtott. Alföld déli részében a koraiak jó termést adnak, a későiek fonnyadnak. Az erdélyi megyékben szépek, jó termést igérnek.

Kender és len. A felvidéken a lentermés kielégitő, Trencsénmegyében a kender rosszul fejlődött, szára rövid maradt. A dunántuli megyékben virágzik, Alföld északi részében, Szatmármegyében, a kender a jégtől sokat szenvedett. Alföld déli részében a kender jól fizetett, itt-ott már áztatóban van s a feldolgozásra is szárittatik. Az erdélyi megyékben kielégitő termésre van kilátás.

Dohány Alföld északi részében a folytonos szárazság és hőség következtében silány, holdankint alig ád 2 métermázsát, minőségre is gyenge, csakis Szabolcsmegye némely részében ád középen felül termést, törése megkezdetett. Alföld déli részében fejlődésében visszamaradt, csakis helyenkint javult keveset.

Burgonya. A felvidéken és a dunántuli megyékben az eső hiánya folytán fejlődésében visszamaradt, a korainak szedése folyamatban van, termés kielégitő, ugyan az áll az alföld déli és északi részén is. Az erdélyi megyékben részben gyengén áll, több helyt rothad is; Torda-Aranyosmegyében szép.

Répa. Az eső hiányát mindenütt érzi. A felvidéken nehezen nő, a másodszor vetett sok helyen kiveszett. A dunántuli megyékben silány termést igér. Alföld északi részében lassan nő, de kedvező időjárás mellett még középtermésre is lehetne kilátás. Alföld déli részében javult, ugy szinte az erdélyi megyékben is, hol közép termést mutat.

Mesterséges takarmány. A felvidéken a lóherét másodszor kaszálják, az eredmény különböző, luczerna eléggé szép. Dunántuli megyékben nagy szárazságban leperzselődtek. Alföld északi részében a luczerna és lóhere 3-dik kaszálása fél termést adott, csalamádé nagy részt lesült, tönkre ment, a maglóhere haszálását elkezdték. Alföld déli részében a késön vetettek nem mindenütt sikerültek. Az erdélyi megyékben helyenként most kaszálják; az eredmény elég jó.

Természetes kaszálók. A felvidéken a sarjut kaszálják, a termés gyenge. A dunántuli megyékben a laposabb helyeken sárjuból középtermés várható. Az alföldön sarju csak is a vizállotta helyeken és völgyekben lesz, máshol kisült. Az erdélyi megyékben a széna betakaritása folyik, az eredmény kielégitő, ugy szinte kevés kivétellel a sarju is hasonló termést igér.

Legelők az erdélyi megyék s a felvidék csekély részének kivételével gyengék és kopárok.

Szőlő. A felvidéken kis fürtü, apró szemü, ez idő szerint szük termés várható. A dunántuli megyékben, valamint az alföldön is a szárazság folytán nem fejlődhetik, a szemek aprók maradnak, sok helyen leperegnek, idő előtti érésnek indulnak s általában ugy itt, mint az erdélyi megyékben is gyenge termés igérkezik.

Gyümölcs. Az egész országban csekély kivétellel kevés lesz, a mi megmaradt is, férgesedik s a szárazság folytán lehull.

Állategészségügyi állapot általában az egész országban kielégitőnek mondható.

NAPIREND: Augusztus 26-án.

Naptár: Csütörtök. — Róm. kath.: Zefiria püspök vértanu. — Prot: Sámuel. — Görög-orosz: (augusztus 14.) Marcell. — Zsidó: (ab 25.) — Nap kél 5 ó. 11 p., nyug. 6 ó. 52 p. — Hold kél 1 ó. p. regg. nyug. 4 ó. 40 p. d. u. — Szaturnus a holddal együttállásban.

Igazságügyminiszter fogad d. u. 5—½7.

Horvát miniszter fogad d. e. 10—d. u. 2.

Történelmi kiállitás a városligeti müosarnokban, nyitva d. e. 9-től d. u. 7-ig. Belépti dij 20 kr.

Dinnyekiállitás a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.

Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda, déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponkint délelőtt 10—11½ óra között.

Nemzeti muzeum: term. és néprajzi tár d. e. 9—1.

Iparmüvészeti muzeum az Andrássy-uton d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12, d. u. 2—4 óráig.

Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9—1-ig.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—4.

Nyilvános könyvtárak zárva.

Svábhegyre fogaskerekü vasut indul félóránkint; az Eötvös villában czigányzene.

Margitszigetre hajó indul félóránkint. A szigeten katonaés czigány-zene.

Országos panoráma a városligetben reggel 8-tól este 8-ig.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Grand Café Restaurant de l'Opera, az operaházzal szemben. Villamos világitás. Az idegenek találkozója.

Kivonat a hiv. lap aug. 25-iki számából.

Árverések a fővárosban. Hutter Lászlóné 430 frtra becs. ingóságai szept. 4. (Ferencz József-rakpart). Faith György 553 frt 24 krra becs. ingóságai aug. 26. (külső-kerepesi-ut 2229).

Árverések a vidéken. Fritz András 180.692 frt 70 krra becs. ingatl. szept. 29. Versecz. Picha József 5100 frtra becs. ingóságai aug. 30. Battonya. Gianone János 14.486 frtra becs. ingóságai szept. 9. Berczel. (Szirák). Ternyey Pál 3276 frtra becs. ingatl. szept. 13. Szerencs. Goldberger József 4295 frt 10 krra becs. ingóságai szept. 6. Guta. (Szirák). Oravecz András 2596 frtra becs. ingatl. szept. 6. Rozbeki. (Szenicz). Kéthelyi József 1477 frtra becs. ingatl. szept. 21. Szombathely. Szabó Antalné 690 frtra becs. ingatl. szept. 25. Szeged. Nemes József 8490 frtra becs. ingatl. okt. 13. Kolozsvár. Szelle András 637 frtra becs. ingatl. okt. 28. Komárom. Kömöcsi József 1125 frtra becs. ingatl. decz. 2. Kolozsvár. Lónyay János 266.000 frtra becs. ingatl. nov. 18. Nagy-Lónya. (Beregszász). Rech János 3935 frtra becs. ingatl. nov. 16. Szécsány. (Módos). Nagy Mária 4063 frtra becs. ingatl. szept. 29. Szeged. Reiss J. 1128 frt 70 krra becs. ingóságai aug. 27. Körmöczbánya.

Csődmegszüntetés. Breuer B. tatai lakos ellen.

Pályázatok. A zilahi kir. törvényszéknél irnoki, — a szegzárdi kir. ügyészségnél fogházfelügyelői, — a pestvidéki kir. ügyészségnél két alügyészi, — a kassai kir. törvényszéknél aljegyzői, — a rétsági kir. járásbiróságnál irnoki, — a nagyilondai kir. járásbiróságnál végrehajtói, — a nyiregyházai kir. törvényszéknél irnoki, — a nagyszebeni m. kir. állami főgimnáziumnál a jövő 1886—7 tanév elején betöltendő magyar nyelv és irodalom s eshetőleg az alsó osztályokban a latin nyelv tanári állomásokra.

A kis lottó huzása aug. 25-én.

Brünn: 83 20 7 63 27

Felelősszerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NEVSORA.

Marchall-szálloda az Angol királynéhoz.

Eszterházy K. gróf Kolozsvár
Brusselle br. Üszög
Heller R. lovag Bécs
Lawrance J. London
Petrovics P. Belgrád
Sifkovich J. Miskolcz
Dysart E. London
Lawrance A. H. London
Moret E. Páris
Barbet L. Páris
Terhay M. Mitrowitz
Schmidt P. Vöslau
Weigand B. Metz
Milosavljevits M. Szabadka
Forster B. Paks
Steiner J. Marczaly
Löwenthal M. Brünn
Paranos S. Belgrád
Deutsch B. Belgrád
Goebel G. London
Wolf Th. Bécs

Pannonia szálloda.

Gamonszky J. Katona
Wachsmon S. Kis-Czég
Jaulus W. F. Acsar
Lazor S. Posztó
Hamonir F. Tura
Doboszley D Heves
Nyul J. Kecskemét
Bacsilla Gy. Görcz
Hutschko L. B.-Jenő
Bertha J. Győr
D Mann J. Szeged
Kiss F. Kecskemét
Irányi I. A.-Lendva
Liszka F. Debreczen
Rimanóczy N.-Várad
Tóth F. N.-Várad
Lorenz K. Rumburg
Bocskos J. Szeged

Schmidt-Orient szálloda

Novak A. Szatmár
Erdélyi J. Szatmár
Molitoris D. Kassa
Dr. Nikolsburger P, Baja
Takács L. Nyitra
Port G. Bécs
Ludwig R. Mosony
Kvasmicska K. Mosony
Krecsmary S. Simontornya
Bilinsky J. Bécs
Lubich M. Bécs
Petrovits G. Eger
Droolta K. Mühlberg
Wancer S. N.-Várad
Makra M. Gyöngyös
Holzer W. Bécs
Szohel A. Munkács
Danovics K. Zombor
Warga J. Kaposvár
Berger J. Bécs
Lázy M. Baranya

Walter Fehérló szálloda.

Szabó F. Pásztó
Huszka S. Turkeve
Hajdu F. Turkeve
Horváth A. Erdély
Ebeczky I. Hont
Schwarcz S. Gyulai
Czitterbart J. N.-Körös
Bauer Gy. N.-Szombat
Kiss M. Miskolcz
Ladniczky J. Eger
Lang M.- Cs.-Ajla
Fonyi A. S.-A.-Ujhely
…ly M. Pécs

Krausz B. Gyöngyös
Balog J. Zilah
Marton H. Tapolcza
Frisch S. Tapolcza
Kepp A. Komárom
Krausz B. Bécs
Magyar J. Árokszállás

Holzwarth-Frohner száll.

Lindheim E. lovag Bécs
Hoffnitz A. Bécs
Entremant A. Bécs
Wolf J. Bécs
Bechtel J. Bécs
Elstner F. Oberkreibitz
Tallatschek F. Petrozseny
Kirtz L. Komárom
Heiu M. Körmöczbánya
Milch N. Uj-Szőny
Bramer Gy. F-Abad
Ferenczi M. Nyiregyháza
Horvath P. N.-Sz.-Miklós
Horvath K. Ujvidék

Két korona szálloda.

Salzszon Gy. Szeged
Tannies T. Belgrád
Tankovics J. Németi
Rostics N. Szerbia
Leszkovics Gy. Loré
Benetics Gy. Loré
Radomovics M. Belgrád
Mitrovicz P. Belgrád
Begovics S. Belgrád
Benedek J. Gyon
Wirtz L. Fehértemplom
Csorák F. Belgrád
Stefanovitz St Belgrád
Obradosics J. Belgrád
Sonnenschein J. Dömsöd

Hungária szálloda.

Brown S. Scottland
Horváth J. Bécs
Szabó J. Debreczen
Pálfy J. Szeged
Jacobi J. New-York
Müeller M. Vilzenburg
Grashoff J. Grusdorf
Créma M. Bécs
Gerdanovits S. Pancsova
Pichler A. Grácz
Elfer M. Bécs
Kutz O. Bécs
Knöpfelmacher M Bécs
Vodnyanizky V. Bécs
Künz J. Bécs
Gianz M. Berlin
Damon F. Berlin
Fischer M. Bécsm.
Marek K. Hannover
Pott A. Hannover

Tigris szálloda.

Fischer A. Linótvár
Buchwald L. Kepács
Buchwald B. H.-Szöllös
Todorovits F. M.-Rahó
Peteley M. M.-Vásárhely

London szálloda.

Kracker E. Kikinda
Malli K. Neumarkt
Jonás S. B.-Gyarmath
Izsák F. Szellens

Széchenyi szálloda.

Prantner L. Romano
Lételczer J. Romano
Wisovitschek M Cilli
Stekl A. Székesfehérvár
Schwarcz A. Bécs
Sully F. Sz.-Mihály

Nagy J. Kolozsvár
Bergmann A. Márburg

Aranysas szálloda.

Porerák J. T.-Szele
Kristó L. H.-M.-Vásárhely
Szepessy Gy. S.-Szt.-Péter
Bardossy J. Mezőlak
Dr. Frank M. S.-Szt.-Péter
Zágoni F.-né Eger
Körmendi B. Szerencs
Engl Zs. N.-Kikinda

Fehér hattyu szálloda.

Fliz J. Sz.-Fehérvár
Drexler A. Rozsnyó
Fodor P. Arnád
Hetényi J. Solt
Weisz M. Szalonta
Heiszler E. Chrast
Maderspacher V. Miskolcz
Komáromy J. N.-Abony
Rosenthal H. Temesvár
Braun L. Szarvas

Erzsébet szálloda

Bitterman J. Szabadka
Grohmany V. Szabadka
Stark L. Szabadka
Tibélyi Zs. Szatmár
Doczkaly L. Meinsz
Kuty F. Zenta
Keiemen J. Szeged
Videky J. Bpest
Várnay L. Szered
Remsey J. Arad
Halász K. Sárbogárd
Kiss L. Turkeve
Dr. Vass B. Sz.-Fehérvár
Csnrhalmy J. Nyirа
Medgyesy O. Turkeve

Vadászkürt szálloda.

Janitsáry L. D.-Pentele
Förster A. Káva
Somogyia F. Bolcgna
Taylor S. London
Francowit B. London
Wilks S. London

Almici P. Triest
Tripolszky Gy. Zombor
Koller F. Apony
Linder Gy. Mohács
Stenczel E. Somogy
Kramolin E. Szegszárd
Inczédy D. Pécs
Pasta A. Bécs
Lemerz K. Brünn
Rott G. Bécs

Nemzeti szálloda.

Potlogens T. Bukarest
Contoff P. Bukarest
Haynak F. Pécs
Deutsch F.-né Aszód
Gerando A. Kolozsvár
Pintér M. Ipolysagh
Dr. Schwing K. Prága
Dr. Cabely E. Bécs
Mansfeld N. Bécs
Lukastek M. Ujvidék
Mauthner F. Szegszárd
Wesler S. Miskolcz

Magyar király szálloda.

Schwarzenberg F. Veldes
Bures A. Prága
Schwarcz Zs. Abrahany
Gruhner F. Bécs
Goldscheider Zs. Bécs
Frodrich A. Bécs
Löwy J. Bécs
Radl G. Piszke
Löwy D. M. Szisrek
Breitscheit E. Rusztsuk
Gerini K. Szt.-Ga len
Manoviile F. Miskolcz
Roth L. Szoboszló
Klein F. Göppinyen

M. Államvasut-szálloda.

Rost R. Karintia
Iványi E. Óvár
Boromisza T. Jankovácz
Letzer L. Eperjes
Jörg F. Losoncz
Nagy E. Temesvár
Riedl M. Troppau

NYILT-TÉR.

Mai lapunkhoz van mellékelve vidéki előfizetőink részére a **Brunner Imre Lipót** czég egy illusztrált árjegyzéke, (Budapest, V., váczi-körut 50. sz.) s kifejezhetjük meggyőződésünket, hogy az egyrészt gazdag tartalma folytán **iparunk** csaknem minden ágára, valamint a **gazdasági** körökre nézve legnagyobb érdekkel fog birni, másrészt sok különlegesség, mely a 4 év óta fennálló gyors felvirágzásban levő fiatal czég által hozatik piaczra, sok technikai iparág figyelmét fogja magára vonni. A magánkörökben általánosan tisztelt és kedvelt Brunner ur, értette a módját, hogy az üzletvilágban is a legszigorubb megbizhatóság s legmesszebbre menő coulance által jó hirt szerezzen magának, mely kétségtelenül olyan, hogy még sok uj üzletbarátot fog neki szerezni. 3042

Dr. GROSSMANN
szem- és fülészeti főorvos, 2991
nyári üdülési utazásából visszaérkezett. — Váczi-utcza 15. szám.

ARANY ÉREM.
Nemzetközi gyógyszerészeti kiállitás
Bécs 1883.

Csak jeles csokoládénk huzamosb időn át való használata elégitheti ki a fogyasztót. — Raktárak a finomabb füszerkereskedésekben. 1658

Járványos betegségeknél
a legjobban ajánlat egészség ital.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest. 1984

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Bérlet 5. sz.
Budapest, augusztus 26-án.
Bianchi B. k. a. első felléptével.

RIGOLETTO.

Opera 4 felv. Irta Piave F. M. Olaszból forditotta Nádaskay Lajos. Zenéjét szerzette Verdi.

Személyek:

Mantua hge	Hajós
Rigoletto	Odry
Gilda	Bianchi B.
Sparafucile	Kőszeghy
Magdaléna	C. Saxlehner E.
Monterone	Tallián
Borsa	Kiss D.
Marullo	Szekeres
Ceprano gróf	Szendrői
Ceprano grófné	Nagy I.
Giovanna	Doppler I.
Porkoláb	Várady

Az opera után:

ROCOCO.

Ballet 1 felv. Szerzette és betanitotta Campilli Fr. balletmester.

Kezdete 7 órakor.

Holnap, augusztus 27-én.

A nemzeti szinház személyzete által:

Rendkivüli bérletszünetben:

Az ember tragédiája.

NÉP-SZINHÁZ.
Budapest, augusztus 26-án.

A czigánybáró.

Nagy operette 3 felvonásban. Jókai után irta: Schnitzer Ignácz. Németből forditották Gerő Károly és Radó Antal. Zenéjét szerzette Strauss J.

Személyek:

Zsupán K.	Németh
Arzéna	Vári I.
Mirabella	M. Csatai Zs.
Ottokár	Rónaszéki
Carneró gr.	Szilágyi
Barinkay S.	Pálmai I.
Czipra	Margó C.
Szaffi	F. Hegyi A.
Gábor diák	Szabó
Minna	Arányi B.
Pali	Ujvári
Józsi	V. Kovács
Ferkó	Erődi
Mihály	Izsó
Jancsi	Fodor
Bécs v. polg. m.	Halász
Egy hirnök	Imrei

Kezdete 7½ órakor.

Holnap, augusztus 27-én.

Blaha Luiza asszony mint vendég

Felhő Klári.

VÁROSLIGETI NÉMET ARENA.

Budapest, augusztus 26-án.
Tewele F. vendég felléptéül:
Először:

Ein Engel.
Bohózat 1 felv.
Ezt követi:
Der Wersprechen hinter dem Herd.
Énekes jelenet.
Kezdete 6 órakor.

XII. évfolyam. 3060 **XII. évfolyam.**

SIPOSS ANTAL m. zeneakadémiája,
(nyilvános joggal)
kezdettől a magas kimüvelésig.
(Kecskeméti-utcza 14. szám.)

Beiratkozhatni az 1886/7-iki tanévre a délelőtti órákban, 8—12-ig, és pedig **zongora, zeneszerzés** és az **énekre,** mely utóbbi két tantárgyra, különbejárók is jelentkezhetnek.

ÁLLATKERT.

Ma és mindennap d. e. 10 órától esti 7 óráig
!! A világ legnagyobb csodája !!
A locanai
összenőtt ikrek.

Amerikába Barnum muzeumában való felléptük előtt még csak rövid ideig látható. 2022

KÁVÉHÁZ A „KECSKEMÉTI HÁZ"-hoz
IV., borz- és zöldfa-utcza sarkán.
A legfinomabb
italok és hideg ételek
a legolcsóbb árak mellett. 2709
Kitünő zenekar. Jó billiárdok.

Villa Bellevue.

Ma csütörtök nagy hangverseny, a 68. gyalogezred zenekara által. 3051

VIZÁLLÁS 1886. augusztus 25.

Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Po sony	2.82	—	apadó	M.-Sziget	0.79	—	apadó
Komárom	2.16	—	áradó	V.-Namény	0.68	—	apadó
Budapest	2.47	—	apadó	Tokaj	0.38	—	apadó
Mohács	3.48	—	apadó	Szolnok	0.90	—	apadó
Vukovár	—	—	—	Szeged	2.18	—	áradó
Ujvidék	4.06	—	apadó	**Bodrog**			
Pancsova	1.84	—	áradó	Sárospatak	0.19	—	apadó
Orsova	1.37	—	áradó	**Szamos**			
Vág				Szatmár	0.60	—	apadó
Komárom	2.21	—	áradó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	0.10	—	apadó
Barcs	1.44	—	apadó	Gyoma	0.24	—	apadó
Eszék	1.95	—	áradó	**Maros**			
Száva				Arad	0.03	—	apadó
Sziszek	2.84	—	áradó	**Béga**			
Mitrovicza	1.59	—	áradó	Temesvár	0.03	—	apadó

IDOJÁRAS, aug. 25. reg. 7 órakor.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában : A nagy légnyomás (762—765) az északkeleti részben van, a depresszió (754—756) Észak-Németország felől jön az Adria felé (757). Az idő Közép-Európában változó, helyenkint esővel, kevés hőváltozás mellett.

Hazánkban : Délkeleties, részben északias mérsékelt szelek mellett, a meleg keveset változott, a légnyomás inkább nyugoton kisebbedett. Az idő változó felhőzetü, közben napos. Helyi esők, itt-ott zivataros jelenségekkel, a nyugoti félben voltak.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Változó felhőzetü, közben napos, szelesebb időt várhatni, helyenkint esővel, itt-ott zivatarral.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	58.1	DK 4	+ 21.0	—	◕
Beszterce	—	—	—	—	—
Besztercebánya	56.6	◎	+ 18.8	10	◕
Budapest	57.2	K 2	+ 20.0	3	◔
Csáktornya	59.7	D 1	+ 19.0	—	◑
Debreczen	57.3	E 1	+ 18.0	1	●
Eger	59.7	D 2	+ 18.4	≺	◕
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	56.8	DK 2	+ 19.0	1	●|
Késmárk	59.3	D 1	+ 15.1	▲12	●|
Keszthely	—	—	—	—	—
Kolozsvár	64.9	ENY 1	+ 16.8	—	◕
Magyar-Óvár	55.6	DK 1	+ 17.6	—	◔
Mármaros-Sziget	58.9	K 2	+ 16.2	—	○
Nagy-Enyed	60.3	EK 1	+ 18.0	—	◑
Nagy-Szeben	58.6	DK 2	+ 16.4	—	○
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Orsova	58.8	DNY 1	+ 17.2	—	◕
Pancsova	58.1	DK 2	+ 19.3	—	●
Selmeczbánya	58.5	K 2	+ 17.0	≺37	●
Sopron	57.2	E 2	+ 17.0	—	◕
Szatmár-Németi	58.7	K 1	+ 19.8	—	◔
Szeged	—	—	—	—	—
Szepsi-Szt-György	62.5	◎	+ 18.0	—	○
Szolnok	57.9	DK 2	+ 20.5	—	◕
Temesvár	60.7	ENY 3	+ 20.0	—	●|
Trencsén	56.3	NY 2	+ 21.6	—	◔
Ungvár	57.8	EK 2	+ 19.3	≺	◔
Zágráb	56.7	EK 1	+ 18.8	n	◑
Bécs	56.7	DNY 1	+ 18.4	—	◕
Bregenz	59.1	NY 1	+ 16.4	3	●|
Lesina	57.0	K 4	+ 22.9	—	◑
Pola	56.7	K 2	+ 21.6	—	○
Prága	57.3	D 2	+ 16.5	5	◕

Jelek magyarázata: ◎ = szélcsend, ○ = tiszta, derült ◔ = ¼ felhős, ◑ = ½ felhős, ◕ = ¾ felhős, ● = borult ●| = eső, ✳ = hó, ▲ = jégeső, ≡ = köd, ∞ = gőz, ≺ = zivatar, villám, (n) = csapadék mm.-ben.

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés augusztus 7-iki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései augusztus 25.

Faj	Irányzat	Minős. súly hektolit	100 kilogramm ára frttól	frtig	Minős. súly hektolit	100 kilogramm ára frttól	frtig
Buza							
bánsági uj	lanyha	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
«	«	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
tiszavidéki	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	8.55	8.65
«	«	78	8.70	8.75	79	8.80	8.85
«	«	80	8.90	9.—	81	9.—	9.05
pestvidéki	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	8.50	8.60
«	«	78	8.65	8.70	79	8.75	8.80
«	«	80	8.85	8.95	81	8.95	9.—
fejérmegyei	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	8.55	8.65
«	«	78	8.70	8.75	79	8.80	8.85
«	«	80	8.90	9.—	81	9.—	9.05
bácskai	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
«	«	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
magyar északvidéki	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	8.45	8.55
«	«	78	8.60	8.65	79	8.70	8.75
«	«	80	8.80	8.90	81	8.90	8.95

Gabona ó vagy új		Irányzat	Faj	Minőségi súly hektoliterk.	100 kilogramm ára frttól	frtig
rozs	uj	szilárd	—	70—72	6.60	6.80
árpa		szilárd	takarmány	60—62	6.45	6.75
«		—	égetni való	62—64	7.25	8.45
«		—	sörfőzdei	64—66	8.70	10.—
zab		szilárd	—	39—41	6.30	6.50
tengeri	ó	lanyha	bánsági	75	6.50	6.65
«		«	másnemü	73	6.45	6.50
köles	ó	—	—	—	—.—	—
káposzta-repcze	új	csendes	—	nélkül	9.25	9.75
bánsági repcze		«	—	—	8.25	9.—

Szokvány-gabona határidőre	Irányzat		100 kg ára pénz	100 kg ára áru
buza	szilárd	tavaszra	9.51	9.53
«	«	őszre	8.84	8.86
tengeri	«	máj.—jun.-ra	6.69	6.71
«	«	tavaszra	6.82	6.84
zab	«	őszre	6.39	6.41
káp. repcze	«	aug.-szept.	9⅞	10.—

Különféle termények	Irányzat	Faj	Pénz frt (100 kilogramm ára)	Áru frt
Heremag	csendes	luczerna magyar	40.—	45.—
«	«	franczia	—.—	—.—
«	«	olasz	—.—	—.—
«	«	vörös	40.—	45.—
Repczeolaj	«	nyers azonnali szállit.	—.—	—.—
«	«	finomitott	27.50	28.—
«	«	őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	«		—.—	—.—
Olajpogácsa	szilárd	repcze	5.—	5.10
Disznózsír	«	pesti	54.—	54.50
«	«	vidéki	—.—	—.—
Szalonna	változatlan	m. Ia. légensz. áru m. sz.	—.—	41.
«	«	városi légensz.	46.—	47.—
«	«	füstölt	52.—	53.—
Faggyú	lanyha	olvasztott	—.—	—.—
Szilva	csendes	bozsniai hordóban 1885.	—.—	—.—
«	«	« zsákokban	—.—	—.—
«	«	szerbiai, hordóban	—.—	—.—
«	«	szerbiai, zsákokban	—.—	—.—
Határidő				
Szilva	szilárd	bozsniai, h. okt.—nov.	—.—	—.—
«	«	zsákokban «	14.30	14.50
«	«	szerbiai hordó «	—.—	—.—
«	—	« zsákb. «	13.40	13.70
Szilva-iz	csendes	szlavoniai új	—.—	—.—
«	«	bánsági új	—.—	—.—
Határidő				
Szilva-iz	szilárd	szlavoniai szept.—okt.	17.—	17.25
«	«	bánsági	16.50	16.75
Dió	—	magyar min. szerint	—.—	—.—
«	—	szlavoniai	—.—	—.—
Gubacs	—	magyar Ia.	—.—	—.—
«	—	szerbiai	—.—	—.—
«	—	bozsniai	—.—	—.—
Borkő term.	szilárd	fehér Ia.	80.—	84.—
«	«	fehér IIa.	50.—	65.—
«	«	vörös	40.—	65.—
Méz	lanyha	nyers	—.—	—.—
«	«	sárga, csurgutott	—.—	—.—
«	«	világos szinü	—.—	—.—
Viaszk	szilárd	rozsnyói	131.—	136.—
«	«	szlavoniai	—.—	—.—
Szesz	szilárd	szesz	26.75	27.50
«	«	szesz-élesztő	29.—	29.25

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.			
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	107.90	108.20
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	94.85	95.15
Magyar vasuti kölcsön a 120 frt o. é. (300 frank)	5%	154.25	155 —
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	151.25	155 —
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) a/km.	5½	100.50	101.—
Magyar 1873. keleti vasut arany v. (ezüstb. (elsőbb.) adóm.	5½	128.50	—.—
Magyar 1876. keleti vasut államkötvény aranyban	5%	120.—	121.—
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		121.	121.50
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 50 frt		120.50	121.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	126.50	127.—

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1878-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	105.—	106.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	105.—	105.75
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	105.—	105.75
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	105.—	105.75
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	105.25	105.75
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	105.50	106.—
Magyar orsz. jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	98.75	99.75
Kir. horv.-szlavon jelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	105.25	106.75
Magy. kir. kamatozó kincst. utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.—nov.	4²⁄₁₀%	85 —	85.30
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4²⁄₁₀%	85 —	85.30

Osztalék 1885-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	Egyes. államad. ez. kam. jan.—jul.	4²⁄₁₀%	85.50	85.75
	Egyes. államad. ez. kam. apr.—okt.	4²⁄₁₀%	85.50	85 75
	Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	120 50	121.—
	Osztrák papirjáradék adómentes	5%	101.75	102.—
	Osztr. államad., kisors. 1854. 250 frt p.p.	4%	132 —	133.—
	Osztr. államad., kisors. 1860. 500 frt o.é.	5%	141.50	142.50
	Osztr. államad., kisors 1860. 100 frt o.é.	5%	140.75	141 25
	Osztr. államad., kisors. 1864. 100 frt o.é.		169.50	170.50
	Osztr. államad., kisors. 1864. 50 frt o.é.		169.—	170.—
	A temes-bégavölgyi vizszab. társulat	5%	103.—	104.—
	Pest város kölcsöne 1870-ből adómts.	6%	106.—	106.50
	Pest város kölcsöne 1871-ből adómts.	6%	109.75	110.—
	Budapest főváros 1880-iki kölcs. adóm	5%	101 25	102.—
	Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	31 —	32 —
	Bécs város nyeremény-kölcs. 1874-ből		125.50	126.—
	RÉSZVÉNYEK.			
	a) Bankok.			
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
7.—	Budapesti bankegyes. r. társ.	100	101.—	102.—
	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
19.—	Magyar általános hitelbank	200	287.75	288.25
30 frc.	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
15 frc.	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100	136 25	136.50
6.—	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	96.25	96 50
	Magyar országos bank r. társ.	200	—	—
13.50	Osztrák hitelintézet	160	278.40	278.60
38.70	Osztrák-magyar bank	600	867 —	872.—
9.—	I. Magyar iparbank	150	150.—	151.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	627.—	630—
	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
—.—	«Unio»-bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
12.—	Bécsi biztositó társaság	200	208 —	210.—
10.—	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	202.—	205.—
166.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3250.—	3280.—
4.—	Foncière pesti biztositó intézet	100	69 50	70.—
12.—	Magyar-franczia biztositó társaság	200 fr.	196.—	197.—
55.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	880.—	900.—
	c) Gőzmalmok.			
40.—	Concordia gőzmalom	500	515.—	520.—
90.—	Első budapesti	500	1220.—	1230.—
20.—	Erzsébet-malom	200	250.—	252.—
40.—	Hengermalom	500	635.—	645.—
25.—	Lujza-malom	200	307.—	309.—
30.—	Molnárok és sütők	200	418.—	422.—
—.—	Pannonia	1000	900.—	910.—
—.—	Viktória	300	297.—	309.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Adria» m. tengeri haj. r.-t.	200	—.—	—.—
	Alföld-fiumei	200	191.—	191 50
	Arad-csanádi vasut	200	—.—	—.—
	Arad-körösvölgyi vasut	200	—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	—.—	—.—
	Báttaszék-dombovári	200	165.—	186.—
	Budapest-pécsi vasut r. t.	200	186.50	187.—
	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	200	—.—	—.—
	Déli vasut	200	—.—	—.—
	Eszakkeleti vasut	200	176.50	177.—
	Erdélyi vasut	200	189.—	190.—
	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
	Kassa-oderbergi vasut	200	152.—	153 —
	Magyar-gáczországi vasut	200	178.—	179.—
	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	175.—	176 —
	Mármarosi sóvasut r.-t. el.. r.	100	93.50	94.—
	Osztrák-magyar államvasut	200	231.—	232.—
	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	500	—.—	—.—
	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	100	—.—	—.—
	Tiszavidéki vasut	200	252.—	253.—
	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	390.—	395 —

Osztalék 1885-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
32.—	**Pesti közuti vaspálya**	200	462.—	464.—
22.—	**Pesti közuti vaspálya élv. jegy**		265.—	270.—
	e) Takarékpénztárak.			
6.—	Budapest III. kerületi	60	90.—	—.—
28.—	Országos központi	300	490.—	500.—
380.—	Pesti első hazai	1000	7700.—	7750.—
28.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	462.—	—.—
4.—	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	79.—	80.—
	f) Különféle vállalatok.			
9.—	Alagut	105	146.—	148.—
6.—	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	73 50	74.50
—.—	Északmagyarorsz. e. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—
13.50	Franklin-társulat könyvnyomda	150	207.—	209.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	100	530.—	535.—
75.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1075.—	1125.—
16.—	Pallas irodalmi és nyomdai r.-t.	200	195.—	198.—
45.—	Fiumei I. m. riszhánt. és riszkemény.	500	—.—	—.—
65.—	Ganz és társ., vasönt. és gépgy.	400	775.—	780.—
25.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	360.—	365.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	260.—	265.—
32.—	Kereskedelmi testület épülete	210	650.—	—.—
15.—	Kőszen- s téglagyár (Drasche)	200	243.—	244.—
9.—	Salgótarjáni kőszénbánya	100	150 50	151.—
20.—	Gőzteglagyár, kőbányai	160	256.—	258.—
15.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	183.—	185.—
7.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	73.—	74.—
	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	82 50	83 —
—.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	166.—	168 —
50.—	Serfőzde első magyar	350	890.—	900.—
20.—	Serteshizlaló	200	306 —	308.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	140.—	145.—
9.—	Szálloda részvény-társaság	80	108.—	109.—
—.—	Szegedi szeszgyár és finom. r.-társ.	100	—.—	—.—
	Török bir. dohány-egyedárus	250 frk	58.—	59.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5½%	100 —	101.—
	Magyar földhitelint. papirérték	5 %	101 25	101.75
	Magyar földhitelint. papirérték	4½%	99 75	100.25
	Magyar földhitelint. ar. v. cz.	5 %	128 50	129.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	103.50	104.—
	Magyar jelzálogbank	5 %	101.50	102 —
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	101 75	102 25
	Osztrák-magyar bank o. é.	5 %	100.75	101.—
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	101.65	101 80
	Osztrák-magyar bank o. é.	4 %	98 85	99 15
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6 %	102.50	103.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.—	101.25
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5 %	101 50	102.—
	Pesti magy. kereskedelmi bank	4½%	97.50	98.—
	«Albina» tak. és hit. intézet	6 %	100 50	101.50
	Nagyszebeni földhitelintézet	5½%	101.50	102.—
	Nagyszebeni földhitelintézet	6 %	101.50	—.—
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	102.—	102 50
	Magyar jelzálog-hitelbank ny. köl.	4 %	105.—	105.50
	Magy. jelzálogbank nyeremény-jegy		14.—	16.—
	Osztr. földh. int. dij kölcsön kötv.	3%	106.50	101 25
	Pesti I. hazai takp. e. kib. kötv.	5%	101 25	101.75

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ELSŐBBSÉGEK.			
Alföld-fiumei v. u. (v.-eszéki v.)	200 5%	102.50	103. —
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200 5%	—.—	—.—
Budapest-pécsi vasut	5%	102.—	102.50
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200 5%	101.50	102.50
Déli vasut 400/200 márka	4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társulat	100/200 5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300 6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	300 5%	101 25	101.75
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	1000 5%	129.—	130.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	200 6%	—.—	—.—
Ész.-magyaror. e. kőszénb. r.-t.	200 6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200 5%	101 50	102.—
Magyar-galicziai vasp. II. kib.	200 5%	101.—	101.50
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi)	200 5%	101.50	102.50
Magyar nyug. v. 1874. kib.	2000/1000 5%	100.50	101.—
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb.	200 5%	128.50	129.50
I. erdélyi vaspálya	200 5%	100.70	101 10
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200 6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300 5%	102.—	103.—
Kassa-oderbergi v. (eperjes-tarn.)	200 5%	103.25	—.—
Kassa-oderbergi v. (osztr. vonal)	200 5%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi v. (magy. vonal) arany	5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut arany	5%	—.—	—.—
O.-m. államvas. 1883. kib.	400/2000 4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885. 500 fr.	3%	192.50	—.—
Tiszavidéki vasut	100 5%	110.25	—.—
Budapesti lánczhid	100 6%	105.—	—.—
Lloyd és tőzsde-épület	100 5%	99.50	100.—
MAGÁNSORSJEGYEK.			
Osztrák hitelintézet		180.—	181.—
Budavárosi sorsjegy		45.50	46 50
Keglevich sorsjegy		23.—	—.—
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet		9 50	10.—
Osztrák vörös kereszt egylet		15 —	15.50
Oszt. földhitel intéz. 3% nyerem. jegy		—.—	—.—
Pálffy sorsjegy		44 50	45.50
PÉNZNEMEK.			
Császári királyi arany (vert)		5.93	5.96
Császári királyi arany (körmöczi)		5.87	5.90
Osztrák-magyar 8 forintos arany		10.—	10.02
20 frankos arany		10.—	10.02
20 márka		12 36	12 38
Török arany lira		—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst		—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi		61.75	61.85
Váltók árfolyama (látra)	bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka	3%	61.75	61.85
Amsterdam 100 hollandi forintért	2½	104.45	104.75
Brüsszel 100 frankért	3	—.—	—.—
Páris 100 frankért	3	49 95	50.05
Marseille 100 frankért	3	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	2½	49.95	50.—
Zürich 100 frankért	2½%	49 90	50.—
London 10 font sterlingért	2½%	126 15	126.55
Szentpétervár 100 rubelért	3	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lira nouvo ital.	4½ %	—.—	—.—

Felszámitolási árfolyamok	
Magyar 4% aranyjáradék	—.—
« 5% papirjáradék	—.—
« általános hitelbank	288.—
« pénzv. és leszám. bank	—.—
Tisza és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	278.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török birodalmi dohány	—.—
Rima-Murányi	—.—
Jelzálog nyerem	—.—

A mai déli tőzsdén el datott «szállitásra».	Határidők	Utolsó árkelet pénz	áru	Előfordult kötés legmag. árkelet	legalacs. árkelet
4% magyar aranyjáradék	szept. 15.	107 90	107 95	108 10—	108.85—
5% « papirjáradék	« «	94 85	94.90	95.05—	94.75 —
Magyar hitelbank	—.—	—.—	—.—	— —	— —
Osztrák «	aug. 4.	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut.	—	—.—	—.—	— —	— —
Déli vasut-részvény	—	—.—	—.—	— —	— —
Leszámitoló-részvény.	—	—.—	—.—	— —	— —
Jelzálog-hitelbank részvény II. k.	—	—.—	—.—	— —	— —

Somossy-féle Orpheum.

Nagymező-utcza 17. sz.

Mr. GERARD legjobb hirü jongleurs, HERBERS bohócz, MONOLOCO FANNI franczia énekesnő, DYBERG VICTORIA nemzetközi énekesnő, CROSLEY CLOTILDE német énekesnő, ELDER, VALÓ és LUCIANO, SCHENK MÁRTON bécsi énekkomikus első fellépte.

Ma csütörtökön, augusztus 26-án

SCHALKENBACH,
a zongora-hangverseny-electro-motor.
Feltalálta és bemutatja
SCHALKENBACH J. B. ur Trierből.

A villamos erő a világ fennállása óta a legnagyobbszerü találmány, melyet jelen században emeltek érvényre és melyet a tudomány tényezői számára kizsákmányoltak minden irányban. **Schalkenbach J. B.** ur találmánya által a zene számára is lett hasznossá, a mennyiben zongora hangverseny electro-motort szerkesztett; kombinált hangszer, melynek részbeni magyarázatát alább adjuk. Ezen csodás készüléket **1886. augusztus 25-étől** kezdve a feltaláló maga mutatja be a közönségnek, és remélhetőleg rövid idő alatt oly gyors és széles elterjedtségnek fog örvendeni, mint ezen érdekes tudomány többi ágai, melyek a szót gondolatsebességgel viszik távoli országokba, a napfénynek mását létesitik, és az emberi erőt helyettesitik.

A zongora hangverseny electro-motornak oly alakja van, mint egy közönséges zongorának, két egymás felett levő claviaturával, mely által minden hangszinezetet előidézhetünk és melylyel bármely hangszert csalódásig hűen utánozhatunk. — Azonkivül oly tulajdonsággal is bir, hogy a terem egyes falain hallatja az egyes hangszereket, valamint ezen egyes hangokat harmonikusan hangzó egészszé alakitja, midőn megjegyzendő különösen, hogy ezen villamos erő által előidézett hangok teljesen önállóak és függetlenek a szinpadon felállitott készüléktől, daczára annak, hogy maga a készülék által idéztetnek elő, ugy hogy az egyes falakon gyönyörüen hangzó dallamokat hallunk, mig a szinpadon levő készülék az aeol hárfához hasonlóan csak az összeköttetést és fuvalatos kiséretet idézi elő.

Ezen készülék nem csak arra való, hogy a legfinomabb árnyalatu hangokat állitsuk elő, a leghatalmasabb hangesoportokat, lehet vele helyes accordokban előidézni, mint talán teljes katonazenekar által sem, a természet hangjait csalódásig hüen adja, mint pl. a szél susogását, a patak mormolását, a vihar zugását, sőt még az elemi mozzanatokat is, mint a villám kezdetét és fejlődését stb. ugy annyira, hogy ez által nemcsak a zeneértőnek és szakértőnek, hanem a laikusnak is ritka élvezetet nyujt.

A feltaláló geniális müvét Anglia és Francziaország legnagyobb városaiban, legutóbb Berlinben engedte át a közönség birálatának és mindenütt legnagyobb elismerésben részesült, hogy a Prince of Wales előtt tarthatott hangversenyt.

Legyen tehát a budapesti közönség a tudomány diadalának műbirálója, vegye a 25-től tartandó előadásokon nyujtottakat mérlegelés alá, és reménylem észlelni fogja fáradhatlan törekvésem ujabb bizonyitékát, melylyel a nagyérdemü közönség belém helyezett bizalmának hálás elismeréséül tartozom.

2034 Legmélyebb tisztelettel:
Somossy Károly,
az «Orpheum» igazgatója.

Az egyedüli gyógyszer, mely nekem használt.

Hoff János cs. kir. tanácsos, a koronás aranyérdemkereszt tulajdonosa, magas porosz és német rendek lovagja Bécsben, gyár: Grabenhof Bräunerstrasse 2. Iroda és gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8.

Igló, 1886. julius hó 16.

Ez év tavaszán tüdőbajba esvén, több szer közt a dicséretesen hires Hoff János-féle koncentrált malátakivonatot használtam és ez az egyedüli szer, mely könnyebbülést szerzett nekem és már ezelőtt is 6 év óta többször ismétlődő esetben kitünőnek bizonyult. Ezelőtt ezt tescheni, most iglói gyógyszertárakból veszem. Jelenleg még igen gyenge vagyok, de lélegzethiányban szenvedek, mi ellen a Hoff János-féle malátakészitmények kitünő hatással voltak. Kérek ismét 4 palaczk Hoff János-féle konczentrált malátakivonatot, 4 font Hoff János-féle malátaegészségi csokoládét és 2 zacskó Hoff János-féle mellczukorkát küldeni. Gyors küldését kérve, maradok tisztelettel

Jauta Ferencz.

Óvakodni kell a hamisitványoktól és utánzásoktól, s figyelni az eredeti védjegyre: A feltaláló Hoff János arczképére és aláirására. **2 forinton alul nem küldetik semmi.** Kapható minden gyógyszertárban és nagyobb üzletekben. 2936

Árak: A valódi Hoff János-féle malátakivonati egészségi sörnek 1 palaczkja 60 kr, 11 palaczk 6 frt, 23 palaczk 15 frt, 58 palaczk 30 frt. Budapesten 11 üveg vételénél a házhoz leend szállitva, ½ kiló Malátacsokoládé I. 2 frt 40 kr, II. ½ kiló 1 frt 60 kr, ¼ kiló 90 kr, III. ½ kiló 1 frt, ¼ 60 kr. (Nagyobb vételnél árengedmény.) — Malátaczukorkák: 1 zacskó 60 kr, 30 és 15 kr. Maláta-kivonat 1 üvegcse 1.12, kisebb 70 kr. Gyermektápmalátaliszt 1 frt. — Egy malátafürdő 80 és 50 kr. Az igazi Hoff János-féle mellczukorkák kék papirban vannak és vásárlásnál csak ilyenek kérendők.

HOFF JÁNOS

fiókja Magyarország részére: Budapesten Zsibárus-utcza 7. sz. (a főpostával szemben). Kapható Török József gyógyszertárában királyutcza 12. sz.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Bpest kecskeméti-utcza 6. megjelent)
Gyakorlati kézikönyv
Fröbel Frigyes foglalkoztató eszközeihez
Kobány Mihály.
96 táblával. **2 frt helyett 1 frt 50 kr**

A PALLAS
irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelentek és kaphatók a következő:

Jogi és törvénykiadások ügyvédek, birák és közigazg. hivatalok számára:

A magyar örökösödési eljárás a biróságok előtt. Irta **Rónaszéki Trux Hugó** h. ügyvéd, budapesti kir. itélő táblai pótbiró. — Ára . . . . 1 frt 80 kr.

A szerző e könyvével nagy hiányt pótolt jogi irodalmunkban, mert ép az örökösödési eljárás az, mely daczára annak, hogy oly nagy mérvben van összeforrva a nagy közönség érdekében még sincs szabályozva egyöntetü törvény által. A fenti mű pótolni igyekszik e hiányt, midőn a fennálló törvények, rendeletek és döntvények alapján rendszeresen összeállitotta az eljárást az örökhagyó elhalálozásától a hagyaték átadásáig.

A bélyeg és illetéki törvények és szabályok teljes gyüjteménye. Szapáry-féle szöveg, min. rendeletek és betürendes illetéki dijjegyzék. Ára 2 frt, kötve . . . . 2 frt 40 kr.

A bélyeg-törvény e korrekt és **legteljesebb** kiadása nélkülözhetlen ügyvédi és közjegyzői irodákban, pénzügyi hivatalokban, stb.

A párbér Magyarországon. Jogtört. fejlődése és jelen állása szerint irta **Timon Ákos** jtdr., jogakad. r. tanár. Ára . . . 4 frt — kr.

E mű kimeritően tárgyalja a párbér történelmi fejlődését és a pozitiv párbér jogot, s igy tudományos becse mellett kiváló gyakorlati fontossággal is bir lelkészek, birák, ügyvédek és közigazg. hivatalnokok számára.

A párbér jogi természete. Irta **Kovács Gyula** okl. ügyvéd, k. táblai pótbiró, akad. lev. tag. **Második bővitett kiadás.** Ára 1 frt 20 kr.

Kovács műve a Timon-féle munkálat beható és alapos birálata. A 2-ik kiadás kiterjeszkedik a kuria által a párbérügyben legközelebb teljes ülésben hozott döntvényeire is.

Zárszó a párbérvitához. Irta **Timon Ákos.** Ára . . . . 60 kr.
(Timon válasza a Kovács-féle birálatra.)

A polg. perrendtartás és végrehajtási eljárás mai érvényében. — Csinos vászonkötésben ára . . . . 3 frt.

A csődtörvény és csődrendeletek. Kötve 1 frt.

Titkos betegségek
minden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, elgyengüléseket stb. alaposan gyógyit
Dr. PÁPAY
koron. ar. érdemkeresztes, tb. megyei főorvos
Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 1743
Rendel 9—5-ig délután, levélileg is.

Lóárverési hirdetmény visszavonása.

A fogarasi magyar kir. állami ménes lóállományában nagyobb számban előfordult hagymáz-esetek miatt, a fogarasi ménesbeli kiselejtezett és számfeletti lovaknak f. hó 30-án Kolozsvárra hirdetett árverése elmarad, **ellenben, ugy a méntelepekből kisorolt mének és herélték, valamint a magántenyésztők lóanyagának árverése a jelzett napon okvetlenül meg fog tartatni.**

Budapesten, 1886. augusztus hó 21-én.

3044 A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztériumtól.

A **Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható az osztrák tartományok számára **Szelinski György** cs. kir. egyetemi könyvárusnál Bécsben, I., Stefansplatz Nr. 6.

A KÖZSÉGI RENDTARTÁS KÉZIKÖNYVE.

Tartalmazza az 1886. évi XXI., XXII. és XXIII. törvényczikkek (a községi, törvényhatósági és fegyelmi törvények) hiteles szövegét, kiegészitve miniszteri és curiai döntvényekkel, utasitásokkal; a községek hatáskörének, a községi elöljárók, törvényhatósági tisztviselők, bizottságok teendőinek elősorolásával, magyarázatokkal és iromány-példákkal.

Irta

SZOKOLAY ISTVÁN
jogtudor. 2871

Ára fűzve 1 forint 80 kr.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., kecskeméti-utcza 6. szám) megjelent:

A GYÜMÖLCSTENYÉSZTÉS TANA.

Vezérfonalul
gyümölcstenyésztési előadások és önképzés számára.
LUCAS E. és MEDICUS FR. NYOMÁN
átdolgozta
VILLÁSI PÁL.
105 fametszvénynyel. 2 frt helyett 1 frt

I-ső cs. kir. kizár. szabad. ujonnan javitott
Ruganyos sérvkötők

Legujabb találmány az amerikai, ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruganyanyagból művésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legüdültebb sérvekel is lehető legrövidebb idő alatt egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál, vagy a sokat járkálásnál, mint szintén éjjel alvásban is használtathatik, a nélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiválóképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professor **Kovács** a sebészeti kóroda alelnöke, d. **Gross** Lajos magy. kir. egészségügyi tanácsos, dr. **Glück Ignácz** kir. törvényszéki orvos által.

Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiburó szövötteket, mint szintén szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi slpensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozza.

Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummi harisnyák és mindennemű gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szintén a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad 2831

POLITZER MÓR
cs. k. szab. sérvkötő készitő Budapesten Deák-Ferencz-utcza

Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak darabja 6—10 frt, a kettősnek darabja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb. — Ugyanitt kapható legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr.

Gummi és halhóylag különlegességek
1 frttól 5 frtig, Safety Sponges 2 frttól 5 frtig. 2786
KLEIN SÁNDOR-nál Budapest, váczi-körut 19. sz.
Vidéki megrendelések discretio mellett eszközöltetnek.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik és a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg beküldetik.

Hölgyek,
akik szépek és fiatalok óhajtanak lenni, és az arczbőr üdeségét fentartani kivánják, forduljanak tanácsért e lap kiadóhivatala utján 7300 F. asszonyhoz.

Eladás.

Széna eladás,
kitünö minőségü 1000 métermázsa préselt széna eladó. Budapestre szállitva. Bővebbet e lap kiadóhivatala. 6871

Egy elsőrangu,
igen jó forgalmu, szépen felszerelt, nagy szatócs-üzlet, betegség miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 7302

Birtok eladás!
Fehérmegyének a legszebb részén, Budapestről 1 órára, vasuti állomás mellett, egy 450 holdas birtok, szép urilakkal ellátva, felszereléssel együtt eladó. Bővebb értesitést ad Politzer Mór, zsibárus-utcza 2. sz. 6881

Egy nagy vidéki
város főterén levő **füszer- és csemege-kereskedés, kitünő trafikkal, lottógyüjtődével és bélyegárudával egybekötve, szabadkézből azonnal eladó. Az áruraktár csak 200 frt, amely összeg részletenként is fizethető. Bővebbet a kiadóhivatalban.** 3062

Saját készitményü
butor eladás.
Raktárom tulhalmazása végett kárpitos- és mindenféle **fabutorok leszállitott árak** mellett bámulatos olcsón kaphatók:
KARDOS D.,
butorgyárosnál,
Andrássy-ut 13. sz. alatt,
2946 Alapittatott 1864.

Nyakkendők
12 darab egész solyomból, tetszés szerint minden szinben és alakban választva 2 frt 40 kr. 6 drb ugyanaz 1 frt 30 kr., ffzök, valódi halcsont 2 frt. Vidéki megrendeléseket kérem Schwarz A. nyakkendő- és fűző gyárához VI., Nagymező-utcza 14, intézni.
Uri gallérok, legjobb minőségüek minden alakban, tuczatja 1 frt 80 kr. 2720

Eladó ház
Ujpesten. 16,000 frtot érő ház eladandó, vagy elcserélendő. Eladási feltétel: 8000 frt készpénzben lefizetendő, és 8000 frt első helyen betáblázandó. Csere feltétel: 6,500 frt teher 6%-tal átveendő, és egy 9500 frtot érő Budapest területéhez tartozó ingatlan cserébe adandó. Értesités adatik a kiadóhivatalnál. 6865

Fülbetegeknek.
Miután fülbajom, Maine párisi tanár által feltalált mikrophon használata által javult és a zugás végkép megszünt, eladom azt 40% olcsóbban, 15 frtért. Czimem a kiadóhivatalban tudható meg «Biztos gyógyulás 7298.» jelige alatt.

Egri vörösbor.
Tisztán kezelt, saját termésü, mintegy 100 hektoliter 5—6 éves ó vörös, mintegy 100 hektoliter uj vörös, és mintegy 100 hektoliter 2—3 éves világos siller bor eladó Babocsay Sándor ügyvédnél Egerben. Hordó száma is kapható. 6774

Tricycle,
legujabb angol-rendszer szerint, egészen uj, gyönyörü kiállitásu, golyós agy mindenütt, 20 kilóméter óránkint, hölgyeknek is ajánlható, a beszerzés ár feléért eladó. Böv. a kiad. 7291

Birtok.
Egy 1100 holdas (1000 öl) birtok, Beregmegyében, közvetlenül a vasuti állomás mellett, Beregszásztól fél órányira eladó. Levélbeni megkeresések «Cz. L. 7267.» czimen a kiadóhivatalba intézendők.

LEGUJABB találmány, hogy kefe nélkül minden czipő 1 percz alatt fényessé lesz. Minden vevő egy ily köcsögöt ingyen kap, külön véve 40 kr. Ugyanott czipők, leszállitott áron kaphatók. Uraknak 3.50—4.50-ig, nőknek 2 frt 50 krtól 3.50-ig.
Schwarcz József-nél
Budapesten, Károly-körut, Károly-kaszárnya mellett a «párisi czipőhöz».

Uj, egy és többször használt
zsákok,
uj és használt, fekete és fehér vizhatlan
kátrányponyvák
rendkivüli olcsó áron; valamint uj
repczeponyvák
rézgyürükkel 3 frt 50 krért kaphatók 2695
NAGEL TH. czégnél
Budapesten, Arany János-utcza 10. sz.

Butor vásárlóknak!
Elegáns szalon tölgyfa-, ebédlő és hálószoba berendezések, menyasszonyi kelengyék, olajfestmények, függönyök, szőnyegek, valamint egyszerü butorok, bámulatos olcsó áron eladók Deák Ferencz-utcza 7. 2858

Bycicle,
angol, legujabb szerkezet, egészen uj, golyós tengely agy, nikeles, 20 kilós, uti- és verseny gép, futtatásoknál dijat nyert 20 kilóméteres órai record. Beszerzési ára husz angol font, 150 frtért eladó. Böv. «Bycicle 7288.» a kiadóhivatalban.

Uraságoktól
levetett férfi ruhák folyton jutányos árban kaphatók **IV., egyetem-tér 5. szám alatt, az udvarban ajtó szám 1.,** ugyanott javitó és tisztitó és kölcsönző intézet. 2696

Alkalmazást keres

Egy intelligens
árva leány, aki minden háztartásban jártas, óhajtana egy falusi plébánoshoz vagy egy idősb urhoz, mint házvezetőnő minél előbb alkalmazva lenni, helyben vagy vidékre. Bővebbet e lap kiadóhivatala. 6880

Egy kocsi-nyerges-
segéd, ki a fényező- és szijgyártó munkát is kellően érti, óhajtana egy urasághoz évi fizetésre alkalmaztatni, hol a szakmájába való dolog előfordul. Czime a kiadóhivatalban. 6884

Csinos, művelt
hölgy, ajánlkozik előkelő helybeli üzletbe elárusitónőnek v. pénztárosnőnek — biztositékot adhat. — Böv. a kiad. 7262

Ügyes varrónő,
ajánlkozik hölgy- és gyermekruhák készitésére. Czime a kiadóhivatalban. 7289

Egy gyakorolt
és ügyes himzőnő, ajánlja magát kelengyék egyszerü és elegáns elkészitésére. Böv. a kiadóhivatal. 7308

Alkalmazást nyer

Franczia születésü
nevelőnő kerestetik, helyben 2 növendék mellé. Ajánlatok «Pedagogia 7310.» alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Egy házmester,
aki egyuttal iroda szolgai teendőket is végezni köteles, azonnal szolgálatba fogadtatik. Csak azok vétetnek figyelembe, kiknek kifogástalan bizonyitványaik vannak, és a magyar nyelvet birják. Bővebbet Budapesten, IV. kötő-utcza 24. sz. alatti házban 3. sz. ajtó. 6885

15 éves fiu
kerestetik inasnak. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7294

Oly tisztességes nő,
(ha akár egy kiskoru leánykája is van) ki 2—3 ezer frttal rendelkezik, de melynek kamataiból magát fentartani nem képes, egy vagyonos, előkelő, független állásu urnál vidéken, kényelmes és állandó alkalmazást és biztos jövőt nyerhet. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába «Agglegénynek 6868.» czimmel küldendők.

Ügynökök,
egy szolid és nagy biztositó-társulat részére, kedvező feltételek mellett felvétetnek. Bővebbet Mezei Antal hirdetési irodájában Budapest, Dorotya-utcza 6. sz. 6817

Irodalmi
képzettségü, vidéken tartózkodó fiatal ember számára, előnyös keresetforrást nyujt, levelezés által, egy irodalmi vállalat. Levélbélyeggel ellátott megkeresések «Irodalmi vállalat» cz. alatt Sándor-utcza 20. 1 ajtó intézendők. 6872

Szülők és gyámokat
tisztelettel tudósitom, hogy gyógyszertáramban a gyakornoki állomás, azonnal elfoglalható. A felvételi feltételeket bélyegjegy beküldése mellett közli Bogsch Lajos gyógyszerész Pozsonyban. 6842

Oktatás.

Okleveles
német nevelőnő, ki a zenében, franczia és angol nyelvben, alapos oktatást ad, azonnali alkalmazást keres. Czime a kiadóhivatalban. 7303

Franczia- és angol-
nyelvben oktatást ad egy hölgy. Böv. a kiadóhivatalban. 7304

Nevelői állást
keres egy III-ad éves orvosnövendék, lakás és ellátásért. Szives ajánlatok «E. E. 7293.» sz. a. a kiadóhivatalba kéretnek, hol bővebb felvilágositás nyerhető.

Fiatal északnémet-
honi nevelőnő, kitünö bizonyitványokkal, az összes németi tantárgyakban, francziában, zenében jártas, fiatalabb, anyátlan gyermekek nevelésére vállalkozik. Ajánlatok «S. 6854.» a kiadóhivatalba kéretnek.

Ein junges
deutsches Fräulein, fein gebildet, von heiterem simpatischen Wesen, musikalisch, auch ung. franz. sprehend, sucht Stelle als Gesellschafterin einer Dame oder jungen Mädchens. Adresse in der Administration. 6886

Pályázat.
A szoboszlói 4. oszt. polgári iskolában, egy 800 frt évi fizetéssel javadalmazott, s az ev. ref. hit- és erkölcstan, továbbá a latinnyelv, mint magán tantárgy tanitásával összekötött tanári állásra pályázat nyittatik. Pályázati kérvények alantirottthoz, legkésőbb f. é. szept. 7-ig nyujtandók be. A megválasztott egy évi próba időt tölt. Kelt H.-Szoboszlón, 1886. aug. 24. **Czeglédy Lajos,** polgármester. 6888

Nevelői állást keres.
Egy magyar születésü, jó bizonyitványokkal ellátott, nagyon elfogadható külsejü róm. kath. egyén óhajtana a vidéken egy vagy több gyermek mellett vallás különbség nélkül, az elemi osztályokban oktatást adni, alaposan birja a magyar és német nyelvet, esetleg tudna olasz nyelvben is oktatást adni. Modoránál fogva képes a legfelsőbb rangu uri család gyermekeinek a nevelését elvállalni. Szives megkeresések a kiadóhivatalba intézendők, hol a czim 7307 sz. a. megtudható.

Egy másodéves
orvostanhallgató, keresztény, ki a magyar és a német nyelvet tökéletesen birja, nevelői állomást keres. Bővebb értesitést a kiadóhivatalban. 6814

Nevelői
vagy korrepetitori állást óhajt, egy végzett orvos-növendék, ki tiz évi működéséről bir bizonyitványokkal, a legelőkelőbb családoktól. Ajánlatok «Szerény feltételek 7306.» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Gimnáziumi
és reáliskolai tantárgyakban, ugyszintén angol nyelvben oktatást óhajt adni, egy szigorló orvos. Czim a kiadóhivatalban. 7296

Egy másodéves
tehnikus, szerény feltételek mellet, házitanitói állást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 7299

Vétel.

Keresek
megvételre, egy jó vizslát. Nagy Lajos káplán, Dorosma Csongrádmegye. 6875

Egy használt,
de még jó karban levő bycicle kerestetik vételre. Ajánlatok a legolcsóbb ár megnevezésével, «Bycicle» czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 7285

Lakás és bérlet.

Kiadó.
Nagy raktárnak vagy műhelynek való különálló épület, udvarral, mészáros-bolt, istállók. Értesités a kiadóhivatalban. 6876

Egy elegánsan,
butorozott 2 ablakos utczai szoba, kilátással a váczi utcza egy vagy két ur részére, azonnal olcsón bérbevehető. Czime a kiadóhivatalban. 7270

Lakás
a belvárosban. A kalap- és himző-utcza sarkán egy igen szép, II. emeleti erkélyes utczai lakás, november 1-ére kiadandó. A lakás áll: 5 utczai szobából, konyha, előszoba, éléskamra, pincze és padlás helyiségekből. Bérösszeg 1000 frt. Böv. a kiad. 7282

Utczai szoba,
jól bebutorozva, teljesen elkülönitett bejárattal, kiadó a váczi-utczában. Czim a kiadóhivatalban. 7264

Egy nagy tágas,
első emeleti, vagy magas földszinti, szépen butorozott szoba, előszobával és inasszobával, egészen elkülönitett bejárással, kerestetik a belváros közepén okt. 1-től kezdve. Ajánlatok intézendők «J. B.» alatt e lap kiadóhivatalába. 6863

A Lipót-város
legelőkelőbb részén levő ház II. emeletén 1 nagy utczai
urilakás,
november 1-ére kiadandó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 3035

Csinosan
butorozott hónapos szoba, 1 vagy 2 ur számára, augusztus 1-től kiadó. Czim a kidóhivatalban. 7266

Különféle.

Szülők figyelmébe.
Egy budapesti középiskolai tanár két, esetleg három fiut fogad el, teljes ellátásra és gondos felügyeletre, szerény feltételek mellett. Korrepetitoért külön dij nem kivántatik. Lakás VIII. ker. bodzafa-utcza 11. sz. II. em. 9. ajtó. 6887

Gimnázium
vagy reáliskolabeli látogatók, lakás ugy az egész ellátásra elvállaltatnak. Bővebbet e lap kiadóhivatala. 6882

Teljes ellátásra
1, esetleg 2 fiu vagy leányka, szerény feltételek mellett elvállaltatik. Zongora rendelkezésre áll. VIII. ker. Mária-utcza 13., a háztulajdonosnénál. 6683

Tanuló,
igen jó ellátásra, külön szobával, felvétetik egy uri családhoz a belvárosban. Tudósitás e lap kiadóhivatalához «Gondviselés» cz. alatt kéretik. 6874

Mely nagylelkü
emberbarát, lenne hajlandó, egy fiatal hölgynek, hogy őt zavarából kisegitse, 200 frtot részletlefizetésre kölcsön adni? Szives ajánlatokat «Hálás 7311» alatt a kiadóhivatalba kér.

Intelligens
keresztény **házasság-közvetitő** czime **„Közvetitő 3066."** jeligével a kiadóhivatalhoz kéretik.

Egy vagy két
tanuló külön szobát és ellátást kaphat, a VII. kerületben jutányos áron Hol? megtudható a kiadóhivatalban. 7309

Állástkereső oklev.
(keresztény és izr.) **nevelőnők,** zene- és idegen nyelv ismeretekkel, hozzám naponta érkező számtalan megrendelések folytán ezennel felkéretnek, alkalmazás végett hozzám bizodalommal fordulni. Bizonyitványok és arczképek szükségesek. Szkór Anna urhölgy, miniszteri hivatalnok és tanár neje Budapesten Krisztinaváros, Atilla-utcza 101. 6879

Pénztárnoki
vagy **raktárnoki** alkalmazást keres, helyben vagy vidéken egy fiatal, nőtlen kereskedő, ki óvadékot is képes nyujtani. Ajánlatok «**P. S. 85.**» jel alatt a kiadóh. elfogadtatnak. 7210

Ki volna hajlandó,
a pozsonyi kir. tszékhez irnoki állást cserélni. Levelek Pozsonyposte-restante «M. L. 7305.»

Vidéki gyermekek,
kik Budapesten végzik iskoláikat, egy müvelt tisztességes családnál, hivatalnok özvegyénél, kinek fia középiskolai tanár, egész ellátást, azonkivül elemi-, reál- vagy gimnáziumi tantárgyakból ismétlési órákat, esetleg teljes oktatást nyerhetnek; kivánságra a zongorázásra is tanittatnak. Közelebbi felvilágositást a kiadóhivatalban kaphatő. 6692

1000—2000 frttal
rendelkező társ. kerestetik egy **koczkázat nélkül járó irodalmi vállalat létesitéséhez. Hasonló eddig hazánkban nincsen.** Személyes közreműködés nem szükséges. Komoly ajánlatok «Biztos haszon» jelige alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. Névtelen ajánlatok nem vétetnek figyelembe. 7292

50 forinttal
2000 forint
érhető el a párisi tőzsdén. — Magyarázat magyar nyelven adatik dijmentes kérdésre: 8 rue Pierre-le-Grand, Paris, Société universelle. A tőke biztosittatik. 2989

Egy magántanár,
két tanulót elfogad teljes ellátásra. Hegedü-, franczia- és német nyelvoktatás. 6818

Teljes ellátást,
és egy nagy elkülönitett szobát, kaphat egy magyar családnál, három vagy négy vidéki tanuló az Andrássy-uton. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 6803

Gépészek
kéretnek, egy ujdonság ingyen átküldése czéljából becses czimeiket pontosan megirni «Ujdonság» czim alatt e lap kiadóhivatalába. 2970

Regále bérbeadás.
A Felső-Dabasi közbirtokosság az italmérési jogát f. é. szeptember 6-án d. e. 9 órakor a község házánál nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek 3 évre bérbe adja, árverezni kivánók 10% bánat pénzzel vagyis 161 frt 50 krral ellátva tisztelettel meghivatnak. Bővebb felvilágositást F.-Dabason a közbirtokossági gondnok ad.
F.-Dabas, augusztus 24-ik 1886.
Odemwald János,
3068 közbirtokossági gondnok.

Osztr. vörös kereszt-sorsjegyek
részletfizetésekre.
Huzás már szeptember 1-én.
1 drb 18 havi 1 forintos részletekben
2 « 18 « 2 « «
3 « 18 « 3 « «
5 « 18 « 5 « «
A „MERCUR"
kiadóhivatalának
bank- és váltó-üzlete
2029 **POLITZER S.**
Budapest, Dorottya-utcza 12.

Betörés
ellen biztos és tüzmentes
pénzszekrények
módositott gyártmány, az uj helyiségünkben (ezelőtt Andrássy-ut, Fonciére-palota)
leszállitott árakon adatnak el.
Képes árjegyzékek bérmentve.
WIESE ÉS TÁRSA,
Gizella-tér 6., harminczad-utcza sarkán. 3063

III.
Finom posztó áruk igen olcsón és **végek,** 1 frt meterje és feljebb. Minták megtekintésre bérmentve elküldetnek. Dús választéku minta-könyvek a szabómester uraknak bérmentetlen.
Posztó gyári raktár:
„Zum weissen Lamm", Brünn.
Megrendelések, melyek minták előmutatása nélkül történnek, legolcsóbban eszközöltetnek. 2935

Az 1885-ik antwerpeni világkiállitáson: arany-érem és disz-oklevél.
Kemmerich
Hus-kivonat
levesek,
mártások, főzelékek megjavitására;
sürített hus-bouillon
egy kitünő, tápláló **husléa** azonnali előállitására minden más vegyiték nélkül.
Csak kérni kell: **valódi** 3415
Kemmerich-féle huskivonat-készitményeket!
Kapható a legtöbb csemege- füszerkereskedésben és gyógyszertárban.

A MOLY ELLEN.
ANDEL moly elleni óvszere a legbiztosabb védelmet nyujtja arra, hogy a téli ruhákba, szőrmékbe, butorokba, stb. a rendkivül kártékony, moly be ne fészkelje magát; a leghatásosabb és legcsalhatatlanabb különlegességekből van ugy összeállitva, **miszerint annak biztos hatására teljesen számolhatni.**
Ára üvegenként 25, 35, 50 és 70 kr.

ANDEL J.
tengertuli
ROVARPORA.
Nem tévesztendő össze a közönséges féregporral. — A tengertuli por direkt készitett specialitás s biztos hatásu. Alkalmazása uj szerkezetü s olcsó
féreg-porzó fecskendő 1429
által történik. — Az emlitett por, mondhatni, természetfeletti erővel bir, kiirtja a **poloskát, bolhát, svábbogarat, muszka férget, molyt, legyet és hangyaférget,** egyátalán az egész férgek létét csodálatos gyorsan, biztosan és pedig olykép, hogy a férgekből semminemü maradékot sem hagy vissza. — Ára üvegenként **20, 40, 60, 80 kr. és 1 frt.** Egy darab féregporzó gép ára **45 kr.**
Budapesten TÖRÖK J. gyógyszerésznél, király-utcza 12.

3016
Müszaki
ruggyanta áruk.
Szivattyuk és kovácsolt vascsövek, gőzkazán fölszerelések.
Süritőlemezek,
süritő zsinórok,
süritő gyürük,
szijak, karimák és karikák,
szelepgolyók,
szivattyu-billentyük (Klappen),
ütköző- és hengergyürük,
ruggyanta-szivótömlők
viztömlők,
fecskendőtömlők,
syphontömlők,
vetőgéptömlők,
bortömlők,
szesztömlők,
kendertömlők,
takaróponyvák,
láb- és fütószőnyegek,
ágybetétek,
lábtyuk,
esőköpenyek, stb.
olcsón kaphatók
Borfejtő gépek és pinczészeti eszközök.
Geittner és Rauschnál
Budapest, Andrássy-ut 8.

NYITRAI TAKARÉKPÉNZTÁR.
Hirdetmény.
A nyitrai takarékpénztár részvény-társulatnak 100,000 frtos alaptőkéje teljesen kiegészitve levén, a folyó évi február hó 7-én tartott rendes közgyülés elrendelte: **hogy az alakuláskor kibocsájtott részvények a teljes befizetést igazoló 100 frtos uj részvényekkel kicserélendők.**
Ezen közgyülési határozat végrehajtása czéljából a t. cz. részvényesek ezennel értesittetnek, hogy az eredetileg kibocsájtott részvények bevonásával kiadandó uj részvények, az 1886—1905. évekre terjedő szelvényeket tartalmazó szelvényivekkel együtt, folyó 1886. évi szeptember hó 1-ső napjától kezdve, d. e. 9—12 óráig átvehetők a társulati pénztárnál.
Az átvétel feltételei az intézetnél megtudhatók.
Nyitrán, 1886. évi augusztus hóban. 3061
Az igazgatóság.

2897

GRÉBECZ ISTVÁN
kocsigyáros
Budapesten, VII., szövetség-utcza 15. sz. saját házában,
ajánlja saját készitményeit mindenféle kocsikban jótállás mellett. — Téli és nyári kocsik készen jutányos árakon kaphatók. — Mindenféle javitások elfogadtatnak.

Titkos
betegségeket.
hugycsöfolyásokat, elgyengült férfierőt, magömléseket, női betegségeket stb. stb. biztos sikerrel gyorsan és alaposan gyógyit
Dr. GARAY ANTAL
volt cs. k. oszt. főorvos
Lakás Budapest, VI. gyár-utcza 7.
Rendel d. e. 10—4-ig d. u. és este 7—8 óráig. 2974
Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik.

Óvakodjunk utánzatoktól. Minden más hasonló kinézésü, vagy nevü készitmény, csak az eredeti szer külső alakjának utánzása, annak hatása nélkül.
TAMAR INDIEN GRILLON
Üditő, hashajtó gyümölcspastillák
SZÉKREKEDÉS
aranyér, vértolulás, máj- és gyomorbaj ellen.
Kellemes izü. — Nem tartalmaz drasticus alkatrészeket mint Aloë, Podophyllin stb. leginkább alkalmas mindennapi használatra.
Nélkülözhetlen nőknél, a lebetegedés előtt és után, gyermekeknél, aggastyánoknál; egyáltalában mindazoknál, kik a sok ülés következményeiben szenvednek.
Minden doboz ezen aláirást viseli: E. GRILLON
1 doboz ára 1 frt 50 kr.
Minden gyógyszertárban kapható.
Paris, E. GRILLON, 27, Rue Rambuteau.
Magyarországi főraktár Bpesten Török József gyógysz. király-utcza 12.

Danneberg J., Bécs
hirdetési iroda
1886. május 6-ika óta
I., Kumpfgasse 7.
(Bejárat: Schullerstrasse 16, 18, vagy Singerstrasse 19, 21.)

ÜGYNÖKOK
kerestetnok, minden vidéki város és helységbe, a kedvelt sorsjegyek és igérvények elárusitására. Legelőnyösebb feltételek. Ajánlatok «Előnyös» czim a. Heinrich Schalek Annoncen Expedition Wien, intézendők. 2557

Kedvező
!!BUTOR-ÉRTESITÉS!!
Az «Első nagyforgalmu butortelep», Andrássy-ut 19. czég **feloszlása következtében az egész butor-raktárt** rendkivül kedvezően megvettem.
Nemcsak ezen vétel, hanem a butorgyártás különös munkaképessége, továbbá a nagybani anyagbeszerzés, oly helyzetbe juttatnak, hogy a tisztelt **butorvásárló közönségnek,** több száz szobát tevő raktáromból
asztalos- és kárpitos-butorokat
készpénzfizetés mellett
helyiségemben a rendes gyári áron alul is eladhatok. **Finom butoroknál, nagyobb butorzatoknál és házassági kelengyóknél különös kedvezmények.**
STEINBACH SÁNDOR
Budapest, Ferencz-József-tér 6. szám alatt,
a lánczhiddal szemben. 2630

Belga királyi, német császári és nagy-brittaniai királyi postaszolgálat.
OSTENDE-DOVER.
Legrövidebb és legolcsóbb ut a szárazföld s Anglia közt.
Naponta kétszeri összeköttetés uj gyorsan haladó **kerék gőzösök által. Hölgyeknek női szolgálat. I-ső rendü vendéglő a gőzhajókon.** Az utazás rendszeres félbeszakitása valamennyi főállomáson közvetlen jegyekkel Pestről Londonba 43½ órában. További utasitást ad: **A. Vrancken,** Köln, Domkloster 1. — **Remmelmann,** Bécs I., Steitstettengasse 5. 3011

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában Budapest, (kecskeméti-utcza 6.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:
FRANCZIA-MAGYAR SZÓTÁR.
Szójegyzék és nyelvtani megjegyzések a franczia akadémia és a legjelesebb franczia szótárirók után.
3 nagy kötet, füzve 10 frt. Kötve 12 frt.

A „PALLAS" irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelent, és ugyanott (Kecskeméti utcza 6.), **valamint minden könyvárusnál kapható:**
PETELEI ISTVÁN
AZ ÉN UTCZÁM
elbeszélések egy kötetben
17 iv 280 oldal.
Ára füzve 1 forint 80 krajczár.
TARTALOM:
1. Őszi napsugár
2. Szeret.
3. Szomszédaim:
I. Patakiék és a néni.
II. A rácz Boglánról
III. Klára az anya
IV. Sugár, a buba
V. A borkorum inspektor
VI. Kati
VII. Két gyermekről
4. A kapu be van zárva
5. Máli
6. Rosz vásár

Petelei István novelláiban a legifjabb irodalom egyik gyorsan emelkedő és erős szervezetü tehetségének sikereit ismerteti meg. E fiatal iró első följéptével magára forditotta a figyelmet. «Keresztek» czimü kötetének zordonságában is az elbeszélő véna dus adományai, sajátos eredetiség uralkodnak, s bár a kritikának lehetett szava a komor világ ellen, s kivánhatott a szerkezetbe is több világosságot a balladai homály helyett, örömest üdvözölte az elbeszélők közt. Jelen kötetében a hozzáfüzött reményeket teljesen igazolja. Az előadás művészete fejlődött benne legjobban. Oly szingazdagon csak kevesen tudnak irni. Megfigyelő tehetsége nagy, nemcsak abban, a mit lát, hanem abban is, a mit mélyebben kell fürkészni.
Sokszor ama koncert-festőkre emlékeztet, a kik ördöngős módon, hirtelenséggel festenek le valamit. Megbámuljuk. Szingazdagsága is nagy. A mese soha sem terjedelmes, legkevésbbé szövevényes. De hullámzást tud adni az egyszerü történeteknek, még pedig lélektani mozgalmassággal. Jellemző apró részletekkel is tömve van. Párbeszédei valóban azok, a miknek lenni kell a párbeszédeknek. Festik azt, a ki szól és előre viszik a történet folyamát, tükrözik a kedélyállapotot. Lüktetnek, háborognak, embert, lelket szólaltatnak.
A mély és igaz vonás sok ez elbeszélésekben. A jellemzés ereje nem egy helyütt meglepő. Az előadásban pedig — ezt ismételjük — Petelei virtuoz. Legjelesebb elbeszélőink közt gyorsan helyet tudott szerezni magának.

RÖSER JÁNOS NYILVÁNOS INTÉZETE.
Budapesten, gyár-utcza 3. szám alatt,
nyilvános polgári-, gimnáziumi-iskola és a kereskedelmi akadémia hallgatói az intézetben teljes ellátást, felügyeletet, s lelkiismeretes nevelést nyernek.
Kereskedelmi szakképző intézetem hallgatóinak a kereskedelmi szaktudományokban alapos kepesitést biztosit ifj. **RÖSER JÁNOS** igazgató. Budapesten, gyár-utcza 3. 2493

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.

Kiviteli ház Ticho Bernát Brünn, Krautmarkt 18.
2981 **utánvétellel küldetik:**

Női posztó, tiszta gyapju, minden divatszinben, 10 mtr egy teljes ruhára, 100 cm. széles. **8 frt.**

Téli Niger-loden, a legujabb és legtartósabb női ruhákra, 100 cm. széles. **10 meter 5.50.**

Indisch-Foule fél-gyapju, minden létező szinben, egy teljes ruhára, 100 cm. széles. **10 meter 4.50.**

Gyapju-rips, 60 cm. széles **10 méter 3.40.**

Cachemir, fél-gyapju, 100 cm. széles **10 méter 4 forint.**

Fekete Terno, 100 cm széles, előbb 60 krba került, mig a készlet tart, **10 méter 4.50.**

Ruha barket, **pompás minták,** teljesen mosható, 10—11 méternyi 60 cm. széles maradékokban egy ruhára **3 forint 50 kr.**

Valerie-flanell fél gyapju, legujabb divat-minták, téli ruhákra a legjobb, 60 cm. széles. **10 méter 4 frt.**

Házivászon 1 vég ⁴/₄ széles **4 frt.** 1 vég ⁵/₄ széles **5 frt.**
King-szövetü, jobb mint czérna-vászon 1 vég, 30 teljes rőf **5 forint 80 kr.**

OXFORD mosható, legjobb minőség, 1 vég 29 rőf, teljes **4 frt 50 kr.**
Kanavász 1 vég ibolya szinü **4.80** 1 vég vörös **5.20**

1 rips garnitura, áll 2 ágy- és 1 asztalteritőből **4 forint 50 kr.**
1 jute garnitura, 2 ágy- és 1 asztalteritő **4 forint 50 kr.**

Brünni gyapjuszövetek öltözetekre
Palmerston, Harlein, Mandarine, téli kabátokra és felöltőkre, valamint Tüffel, Loden, Peruvienne, Dosking, maradékokban teljes öltözetekre és kabátokra fél áron.

Nagy raktár szövött **fejkendőkből** minden szinben, 1 darab ⁵/₄ nagyságu **1 forint 70 kr.**
Női derekak vagy szövött női kabátka 1 db. legnagyobb **2.30.**

Nagy mennyiség gyapju nagykendő
nőknek, ⁹/₄ hosszu, minden egyszerü szinben, valamint mintázva is, előbb 4 frt 50 kr. most csekély **2 forint.**
Ismételadóknak 5% engedmény.

Minták és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

KOGLER és ROSZNER gépgyára
Budapesten, V., váczi-ut 34. az osztrák államvaspályai indóházzal szemben.
Gyártanak mint különlegességet
gőzgépeket a legujabb rendszer szerint 5—200 lóerőre
20 lóerejéig mindig készletben vannak a raktárban.
Gépek kerék- és csavarhajókra,
Kotró- és elevateur-gépek.
Régebb rendszerü gőzgépeknek átalakitása Wolf-féle rendszer után Compound-Receiver-gépekre garantirozott fütőanyag elhasználással.
Gőzszivattyuk, transmissio-készülékek stb.
Mindenféle javitások gyorsan és legolcsóbban eszközöltetnek.
Szállitható vasutak nagybani gyártásra mindenféle czélokra.
Raktári készletben vannak vágánykeretek, ivek, kitérők, forditó-korongok, hintás kocsik, magastérség kocsik, hosszufakocsik.
(Utánnyomat nem dijaztatik.) 2879

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.